

Budapest,

1998. április 17.,

péntek

32. szám

Ára: 315,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
22/1998. (IV. 17.) FM r.	A sertés és szarvasmarha vágóhidak Európai Unió által elfogadott higiénés szintjének karbantartásához nyújtott intervenciók támogatásáról 2586
23/1998. (IV. 17.) FM r.	A vágott házinyúl exporttámogatásáról 2587
24/1998. (IV. 17.) FM r.	Az ötszázezer tonna takarmánybúza exportjának támogatásáról 2588
25/1998. (IV. 17.) FM r.	Az egyes agrárgazdasági célok 1998. évi költségvetési többlettámogatásáról Szabolcs-Szatmár-Bereg, valamint Nógrád megyében 2589
26/1998. (IV. 17.) FM r.	A szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló 1997. évi CXXI. törvény végrehajtásáról kiadott 106/1997. (XII. 19.) FM rendelet módosításáról 2591
8/1998. (IV. 17.) HM r.	A szolgálati tevékenységgel összefüggő érdemek elismeréséről szóló 21/1992. (X. 13.) HM rendelet módosításáról 2594
19/1998. (IV. 17.) IKIM r.	A nem automatikus működésű mérlegek mérés technikai követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról 2595
20/1998. (IV. 17.) IKIM r.	A gáznemű vagy folyékony tüzelőanyaggal üzemelő melegvízkazánok hatásfok követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról 2603
21/1998. (IV. 17.) IKIM r.	A gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról 2606
22/1998. (IV. 17.) IKIM r.	Egyes gázfogyasztó készülékek kialakításáról és megfelelőségének tanúsításáról 2629
11/1998. (IV. 17.) KHVM—BM e. r.	A közúti járművek forgalomba helyezésével és forgalomban tartásával, valamint környezetvédelmi felülvizsgálatával és ellenőrzésével kapcsolatos egyes díjakról 2635
17/1998. (IV. 17.) MKM r.	Az 1998/99. tanév rendjéről 2637
11/1998. (IV. 17.) NM r.	A képi diagnosztikai és intervenciók asszisztens szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról 2644
12/1998. (IV. 17.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 2649
55/1998. (IV. 17.) KE h.	Gedai Károly rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízás alóli felmentéséről 2650
56/1998. (IV. 17.) KE h.	Papp Sándor rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízásáról 2651
57/1998. (IV. 17.) KE h.	Egyetemi tanárok felmentéséről 2651
58/1998. (IV. 17.) KE h.	Rendőrt dandártábornokká történő kinevezéséről 2651
14/1998. (IV. 17.) ME h.	Az Országos Statisztikai Tanács tagjának megbízásáról 2651
	A munkaügyi miniszter közleménye a fogyatékos fiatalok számára készült szakképesítések szakmai programjának kiadásáról ... 2652
	A Vidéki Magyarországért Párt 1997. évi pénzügyi zárómérlege 2652
	A Nemzeti Egység Párt 1997. évi pénzügyi zárómérlege 2653
	Nemzetközi szerződések közzététele
	Közlemény a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya között a repülő és légvédelmi szakterületeken történő katonai együttműködésről szóló, Murszombaton, 1996. július 10-én aláírt Megállapodás hatálybalépéséről 2653
	Helyesbítés 2653

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

A földművelésügyi miniszter 22/1998. (IV. 17.) FM rendelete

a sertés és szarvasmarha vágóhidak Európai Unió által elfogadott higiénés szintjének karbantartásához nyújtott intervenciós támogatásról

Az agrárpiaci rendtartásról szóló 1993. évi VI. törvény 27. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A sertés és szarvasmarha vágásával és feldolgozásával foglalkozó feldolgozó üzemek részére — amelyek az

Európai Unió által elfogadott higiénés szinttel rendelkeznek — a higiénés szint fenntartásához kapcsolódó költségek csökkentésére egyszeri intervenciós támogatást rendelek el.

2. §

A támogatási jogosultság feltételei:

- EU-ra érvényes export bélyegző,
- fennálló Vágóállat és Hús Terméktanácsai tagság.

3. §

A támogatás mértéke háromszáznegyvenmillió forint, melynek a 4. §-ban meghatározott jogosultak közötti megosztása az 1997. évi sertés- és/vagy marhahús, valamint az ezek felhasználásával készült készítmények export árbevételével arányosan történik.

4. §

A támogatásra jogosult cégek és az igényelhető támogatási összegek listája:

Név	Cím	Az adószám törzsszáma	Támogatás (M Ft)
Pick Szeged Szalámigyár-Húsüzem Rt.	6725 Szeged, Szabadkai u. 18.	11081492	72
PINI-HUNGARY Élelmiszeripari Term. Kft.	7401 Kaposvár, Pf. 45	10961511	58
Dél-Magyarországi Húsipari Rt.	7622 Pécs, Siklósi út 37.	11003540	44
Ringa Húsipari Rt.	9027 Győr, Vágóhíd u. 7.	11132206	41
Gyulai Húskombinát Rt.	5701 Gyula, Kétegyházi u. 3.	11044547	39
Falcotrade Rt.	3200 Gyöngyös, Szurdokpart u. 1.	11363806	27
Pápai Hús Élelmiszeripari Feldolgozó Rt.	8500 Pápa, Kisfaludy u. 2.	11323680	19
Zalai Húsipari Rt.	8901 Zalaegerszeg, Balatoni u. 5—7.	10734355	17
SOLAMI Húsipari Rt.	5002 Szolnok, Pf. 93	11262114	11
Ceglédhús Kft.	2702 Cegléd, Dohány u. 30.	10858990	7
Kolos Húsipari Rt.	3501 Miskolc, Pf. 56	11197085	3
Vasi Húsipari Rt.	9701 Szombathely, Pf. 132	11302203	2

Az igénylőnek meg kell felelnie az agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről szóló 273/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet 3. §-a (1) bekezdésének c) pontjában előírt feltételeknek.

5. §

A támogatás az APEH illetékes igazgatóságától igényelhető a 10032000-01905520 Agrárpiaci támogatás állami felvásárlás számláról.

6. §

E rendelet a kihirdetése napján lép hatályba azzal, hogy 1998. május 31-én hatályát veszti.

Dr. Nagy Frigyes s. k.,
földművelésügyi miniszter

A földművelésügyi miniszter
23/1998. (IV. 17.) FM
rendelete

a vágott házinyúl exporttámogatásáról

Az agrárpiaci rendtartásról szóló 1993. évi VI. törvény 27. §-ának (2) bekezdésében, valamint az agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről szóló 273/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet 1. §-ának (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, továbbá a mezőgazdasági és élelmiszeripari exporttámogatások igénybevételének eljárási rendjéről szóló 110/1997. (XII. 30.) FM—PM—IKIM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglaltakra tekintettel a következőket rendeljük el:

1. §

A rendelet hatálya azokra a természetes és jogi személyekre, továbbá jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokra terjed ki, akik/amelyek a vágónyulat (BTO 0125101300) nemzetközi szervezet által elfogadott higiéniai minősítéssel rendelkező nyúlvágóhídon feldolgozzák, és a feldolgozott termékeket exportálják (a továbbiakban: igénylők).

2. §

(1) A vágott házinyúl külpiacra jutásának elősegítése céljából az 1998. évben április 1-jétől november 30-ig exportált, összesen 6000 tonna vágott házinyúl

— frissen vagy hűtve (vtsz.: 0208101100, támogatási kódszám: 220),

— fagyasztva (vtsz.: 0208101900, támogatási kódszám: 221)

termékek exporttámogatásban részesülnek.

(2) Az exporttámogatás mértéke az (1) bekezdésben feltüntetett termékeknél egységesen húsz forint kilogrammonként.

(3) Az exporttámogatás címén kifizethető támogatási pénzösszeg mindösszesen egymázhúszmillió forint.

3. §

(1) Az időszaki exporttámogatás lehetőségét pályázattal kérhetik az igénylők. A pályázatot az Agrárintervenció Központnak (a továbbiakban: AIK) kell benyújtani (cím: 1860 Budapest, Pf. 1).

(2) Az exporttámogatás részletes feltételeit a *melléklet* tartalmazza.

4. §

(1) A támogatás igénybevételének feltételei:

— az AIK igazolása a termék kiszállítást igazoló vámokmány másolata alapján,

— az egyéb feltételei azonosak a 110/1997. (XII. 30.) FM—PM—IKIM együttes rendeletben foglaltakkal.

(2) A vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény 137. § (1) bekezdése d) pontjának 3—4. alpontjaiban meghatározott vámtarifavisszatérítésben részesülő kivitel után az e rendelet szerinti exporttámogatás nem igényelhető.

5. §

E rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Nagy Frigyes s. k.,
földművelésügyi miniszter

Mellékleta 23/1998. (IV. 17.) FM rendelethez

Pályázati feltételek a vágott házinyúl termékek kivitelének időszaki exporttámogatásáról

A vágónyúlból készült termékek 1998. év április 1-jétől november 30-ig megvalósított exportja után igényelhető exporttámogatás elnyerésére az alábbiak szerint kerül sor:

1. A pályázható összes mennyiség — amely egyben a támogatás alapja — hatezer tonna vágott házinyúl

— frissen vagy hűtve (vtsz.: 0208101100, támogatási kódszám: 220),

— fagyasztva (vtsz.: 0208101900, támogatási kódszám: 221).

2. Az exporttámogatás mértéke az 1. pontban feltüntetett termékek exportja után egységesen 20 Ft/kg.

3. Pályázatot nyújthatnak be:

— azok a természetes és jogi személyek, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, akik/ameklyek vágónyúl vágásával, feldolgozásával, forgalmazásával, valamint saját számlás exporttal foglalkoznak (a továbbiakban: igénylők);

— akik e pályázat megjelenése időpontjában tagjai a Nyúl TermékTanácsnak, illetve tagfelvételük ebben az időpontban már folyamatban van;

— nemzetközi szervezet által elfogadott higiéniai minősítésű vágóhíddal rendelkeznek, illetve, akik ilyen minősítésű vágóhídon történt bérfeldolgozás után az árut exportálják.

4. A pályázatok benyújtásának helye:

A pályázatot az Agrárintervenciók Központnak (a továbbiakban: AIK) kell benyújtaniuk a pályázóknak (cím: 1860 Budapest, Pf. 1).

5. A pályázható mennyiség (kvóta):

— a pályázható mindösszesen mennyiségből egy pályázó egy alkalommal maximum 250 tonna mennyiségi határig nyújthat be igényt (kvóta) (a pályázatban nem kell részletezni az 1. pontban feltüntetett termékek szerint),

— a kvóta érvényessége a kézhezvételtől számított 60 munkanap,

— új kvótát csak az előzőleg igényelt kvóta 80%-ának kivételét igazoló vámokmányok az AIK részére történő bemutatásakor kaphat,

— amennyiben az egyszeri alkalommal igényelt kvótát a pályázó nem tudja kihasználni, úgy azt a kvóta kézhezvételétől számított 30 munkanapon belül az AIK részére visszaadhatja. Amennyiben ez nem történik meg és a kvóta 80%-át 60 napon belül nem használja fel, úgy újabb kvótát nem kaphat a meghirdetett időszakra.

6. A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó nevét, székhelyét a pontos címe feltüntetésével, az adószámát és — saját üzem esetén — export bélyegzője számát,

— az 1. pontban felsorolt termékek exportálni kívánt mennyiségét,

— a Nyúl TermékTanácsi tagságot, illetve a felvétel folyamatát igazoló bizonylatot,

— nyilatkozatot arról, hogy a vágónyulat hol és melyik (saját vágóhídon vagy bérfeldolgozással) minősített vágóhídon — a név és pontos cím feltüntetésével — dolgozzák fel. Bérfeldolgozás esetén a vágóhíd vagy vágóhidak nyilatkozatát, melyben feltüntetésre kerül az is, hogy a megpályázott termék mennyiségét feldolgozzák. Itt kell közölni a bérfeldolgozó üzem export bélyegzője számát,

— magánszámlás bonyolítás esetén a feldolgozó üzem igazolását.

7. A támogatás igénybevételének módja:

— amennyiben a pályázat megfelel a 11/1998. (III. 31.) FM—PM—IKIM együttes rendeletben és ezen pályázatban foglalt feltételeknek, úgy az AIK a pályázó részére ígérvényt bocsát ki. Az ígérvénynek tartalmaznia kell a pályázó nevét, székhelyének címét, adószámát és a kapott kvóta mennyiségét,

— a kvóta felhasználását követően a pályázónak az ígérvény mellé kell csatolnia a kiszállítás mennyiségét igazoló vámokmányt,

— az exportőr az exporttámogatást az APEH-től az AIK vámokmányon történő igazolása után igényelheti a 110/1997. (XII. 30.) FM rendeletben foglaltak szerint a 10032000-01905245 APEH Mezőgazdasági és élelmiszeripari exporttámogatási számláról.

8. Az exporttámogatás időszakának vizsgálata:

A kiadott ígérvények alapján az AIK vizsgálja a kihasználást. A pályázható keret kimerülése után új ígérvényt nem ad ki.

A földművelésügyi miniszter 24/1998. (IV. 17.) FM rendelete

az ötszázezer tonna takarmánybúza exportjának támogatásáról

Az agrárpiaci rendtartásról szóló 1993. évi VI. törvény 17. §-ának (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a pénzügyminiszterrel, valamint az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszterrel egyetértésben, továbbá figyelemmel a mezőgazdasági és élelmiszeripari exporttámogatások igénybevételének eljárási rendjéről szóló 110/1997. (XII. 30.) FM—PM—IKIM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglaltakra, valamint az agrárgazdasági célok 1998. évi költségvetési támogatásáról szóló 109/1997. (XII. 30.) FM rendelet 188. §-a (1) bekezdésének h) pontjára, az alábbiakat rendelem el:

1. §

(1) Legfeljebb ötszázezer tonna mennyiségig — a piacról történő végleges kivonás érdekében — e rendelet hatálybalépésétől, 1998. június 15-ig tonnánként ezerötszáz forint exporttámogatást rendelék el takarmánybúzára (BTO 0111121300, vámtarifaszám: 10019009900).

(2) Az exporttámogatás igénybevételének részletes feltételeit az R. és az Agrárrendtartási Hivatal 1998. évi 3. számú pályázati felhívása tartalmazza azzal, hogy az exporttámogatás igénylésekor a 201. számú kódot kötelezően fel kell tüntetni az Egységes Vámárnyilatkozat

33. rovat ötödik (legutolsó) mezőjében, valamint az R. 3. számú pótlap mellékletének sorszám rovatában.

(3) A kódszám feltüntetésének elmulasztása esetén az exporttámogatás abban az esetben sem igényelhető, ha az igénybevétel további feltételei egyébként teljesültek.

2. §

(1) Az exporttámogatás igénybevételéhez szükséges igazolás kiadásáról az Agrárintervenciók Központ (1055 Budapest, Kossuth tér 11.) gondoskodik, melynek alapján a támogatás az APEH-től igényelhető a 10032000-01905630 számú APEH Piacra jutást elősegítő támogatások folyósítási számláról.

(2) A támogatási kérelmek legkésőbb 1998. augusztus 15-ig nyújthatók be.

3. §

(1) E rendelet a kihirdetése napján lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit 1998. március 9-től kell alkalmazni.

(2) E rendelet 1998. augusztus 31-én hatályát veszti.

Dr. Nagy Frigyes s. k.,
földművelésügyi miniszter

A földművelésügyi miniszter 25/1998. (IV. 17.) FM rendelete

**az egyes agrárgazdasági célok 1998. évi költségvetési
többlettámogatásáról Szabolcs-Szatmár-Bereg,
valamint Nógrád megyében**

A Magyar Köztársaság 1998. évi költségvetéséről szóló 1997. évi CXLVI. törvény (a továbbiakban: Tv.) 53. §-ának *b)* pontjában, valamint az agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről szóló 273/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 1. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, továbbá figyelemmel az agrárgazdasági célok 1998. évi költségvetési támogatásáról szóló 109/1997. (XII. 30.) FM rendelet (a továbbiakban: R.) rendelkezéseire, valamint a Nógrád megye és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye középtávú területfejlesztési programjának 1998. évi támogatásáról szóló 2069/1998. (III. 25.) Korm. határozatra, a következőket rendelem el:

1. §

(1) Támogatásban 1998. évben pályázat alapján az R. I. fejezet *B/5*, és *E*) pontjaiban és a III. és V. fejezetében meghatározott célok, továbbá az R. V. fejezetben támogatott élelmiszeripari fejlesztésekhez kapcsolódóan a vágás, gyümölcs- és zöldségosztályozók, manipulálók és légyártás, valamint az olajosmag-, a tej- (TEÁOR DA 15.1—15.5) és fafeldolgozási tevékenységek (TEÁOR DD 20.1), a gyógynövény-feldolgozás — kivéve az eszenciakinyerést — fejlesztését szolgáló beruházások részesíthetők Szabolcs-Szatmár-Bereg és Nógrád megyében.

(2) A feldolgozási tevékenységek esetében elsőbbséget kell biztosítani a meglévő kapacitások korszerűsítésére és a minőségi követelmények kielégítésére irányuló beruházásoknak.

2. §

(1) Támogatás igénylésére jogosult az a pályázó, aki pályázatát a megyei területfejlesztési tanács e rendelet alapján kiírt pályázati felhívására nyújtja be, s pályázata megfelel az R. előírásainak, amennyiben székhelye, telephelye, fióktelepe az 1. §-ban meghatározott megyében található, az ott megjelölt tevékenységet a megye területén folytatja, és a támogatással megvalósuló beruházást a megye területén valósítja meg.

(2) Az R. V. fejezetben támogatott élelmiszeripari fejlesztési célok, valamint a kapcsolódó vágás, gyümölcs- és zöldségosztályozók, manipulálók és légyártás, továbbá az olajosmag-, a tej- (TEÁOR DA 15.1—15.5) és fafeldolgozás (TEÁOR DD 20.1), gyógynövény-feldolgozás — kivéve az eszenciakinyerést — esetében támogatás kizárólag az R. szerinti integrációban előállított, illetve a saját termékek feldolgozását szolgáló beruházásokhoz vehető igénybe.

3. §

(1) A támogatások folyósítása a Tv. XII. Földművelésügyi Minisztérium fejezet, Kiadások 10. cím, 4. alcím, 1. előirányzat-csoport Mezőgazdasági alaptevékenységek beruházásainak támogatása terhére történik, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében hétszázmillió forint, Nógrád megyében pedig kettőszáznegyvenmillió forint felhasználható keretösszeg mértékéig.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben meghatározott keretösszeg 1998. augusztus 31-ig nem kerül teljes mértékben felhasználásra, a keretmaradvány feletti rendelkezési jog a Földművelésügyi Minisztériumot illeti meg. Ez a határidő a rendelet 4. § (1) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott tenyészállat-beállítás, *b)* pontjában megjelölt új mezőgazdasági gépvásárlás és *f)* pontja szerinti szaktanácsadás esetében 1998. október 31. A keretösszeg

felhasználását a támogatásokról szóló engedélyek kiadásának időpontja jelenti.

4. §

(1) Az alap- és többlettámogatás, amely vissza nem térítendő végleges juttatás

a) az R. V. fejezete alapján támogatható fejlesztésekhez — kivéve az új mezőgazdasági gébeszerzést és a feldolgozási tevékenységeket —, a beruházási költségek további húsz százalékáig,

b) új mezőgazdasági gép vásárlásához a beruházási költség R. szerinti mértékén felül további tizenöt százalékáig;

c) melioráció, öntözési, tározóépítési beruházáshoz a beruházási költség húsz százalékáig,

d) az R. V. fejezet szerinti élelmiszeripari fejlesztési célokhoz, valamint a kapcsolódó vágás, gyümölcs- és zöldségosztályozók, manipulálók és légyártás, továbbá az olajosmag-, a tej- (TEÁOR DA 15.1—15.5) és fafeldolgozás (TEÁOR DD 20.1), gyógynövény-feldolgozás fejlesztését — kivéve az eszenciakinyerést — szolgáló beruházásokhoz a beruházási költségek harminc százalékáig,

e) a mezőgazdasági termelők közös vállalkozásában létesülő nagybani piacok beruházásaihoz a beruházási költségek harminc százalékáig, de legfeljebb negyvenmillió forintig,

f) az R. I. fejezet *E)* pontjában meghatározott szaktanácsadás és gazdálkodás eredményességének támogatása esetében az R. szerinti normatív támogatás ötven százalékáig,

g) az R. I. fejezet *B/5.* pontja szerinti tenyészállat beállítása esetén az R. szerinti normatív támogatás ötven százalékáig

adható.

(2) Az *e* rendelet alapján nyújtott támogatás összege pályázónként és pályázatonként nem haladhatja meg az (1) bekezdés *a)—d)* pontok szerinti célok esetén a tizenötmillió forintot.

(3) Az R. V. fejezete alapján igénybe vehető és az *e* rendelet alapján nyújtott támogatás együttes — FM költségvetési fejezetet terhelő — kamattámogatáson felüli összege nem haladhatja meg az általános forgalmi adó nélkül számított beruházási költségek ötvenöt százalékat, az R. szerint kedvezőtlen adottságúnak minősülő területeken pedig a hatvanöt százalékat.

(4) Támogatás az R. alapján odaítélt támogatással megkezdett beruházásokhoz, illetve új mezőgazdasági gép beszerzéséhez, tenyészállat-beállításhoz és szaktanácsadáshoz is nyújtható.

5. §

(1) A támogatás odaítélésére a megyei területfejlesztési tanács által kiírt pályázat alapján kerül sor. A pályázati felhívás a megyei napilapokban kerül közzétételre.

(2) A pályázatokról a megyei földművelésügyi hivatal (a továbbiakban: hivatal) mellett működő agrárfejlesztési bizottság javaslata, illetve a feldolgozási tevékenységek esetében az FM Élelmiszeripari Főosztály — a fafeldolgozás vonatkozásában az Erdészeti Hivatal — állásfoglalása alapján, a hivatal vezetőjének egyetértésével a megyei területfejlesztési tanács dönt.

(3) A hivatal vezetője a 4. § (1) bekezdésének *a)*, *d)*, *e)* pontjaiban foglalt célok esetében a támogatásokról kifizetést engedélyező iratot állít ki, melynek alapján a pályázó a támogatás folyósítására szerződést köt a Magyar Államkincstárral. A teljesítés a 10032000-01220191-51000008 számú Mezőgazdasági alaptevékenység beruházási számláról történik.

(4) A hivatal vezetője a 4. § (1) bekezdésének *b)*, *f)* és *g)* pontjai esetében a Korm. r. I. számú melléklete szerinti igazolást állít ki, amely alapján a pályázó a többlettámogatást a területileg illetékes adóhatóságtól igényli. A teljesítés a 4. § (1) bekezdésének *b)* pontja esetében a 10032000-01856127 számú APEH Új mezőgazdasági gépvásárláshoz, lízinghez nyújtott támogatás lebonyolítási számláról, az *f)* és *g)* pontja esetében a 10032000-01905609 számú APEH Agrártermelési támogatások folyósítása számláról történik.

(5) A hivatal vezetője a 4. § (1) bekezdésének *c)* pontjában foglalt cél esetében támogatási határozatot állít ki, melynek alapján a pályázó a többlettámogatást a területileg illetékes adóhatóságtól igényli, amelyet a 10032000-01905324 számú APEH Meliorációs és öntözésfejlesztési számláról teljesít.

(6) A támogatási szerződés megkötésére az R. rendelkezéseit kell alkalmazni. A felhasználás ellenőrzésére az R. I. fejezet *B/5.* és *E)* pontjaiban, valamint a III. és V. fejezetben megjelölt szervek jogosultak.

6. §

(1) Az *e* rendeletben külön nem szabályozott kérdésekben a Korm. r. és az R. rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Jogosulatlan támogatásnak minősül a Korm. r. és az R. vonatkozó rendelkezésein túl *e* rendelet alkalmazásában, ha a pályázó a támogatással beszerzett új mezőgazdasági gépet, illetve beállított tenyészállatot a rendelet 1. §-ában meghatározott megyéken kívül hasznosítja.

7. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Nagy Frigyes s. k.,
földművelésügyi miniszter

**A földművelésügyi miniszter
26/1998. (IV. 17.) FM
rendelete**

**a szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló
1997. évi CXXI. törvény végrehajtásáról kiadott
106/1997. (XII. 19.) FM rendelet módosításáról**

A szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló 1997. évi CXXI. törvény 83. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — a 106/1997. (XII. 19.) FM rendeletet (a továbbiakban: R.) a következők szerint módosítom:

1. §

Az R. 18. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18. § Nem palackozott kiszerezésű az a kereskedelmi és vendéglátóipari forgalomba hozatalra szánt hordós bor, amelyet legalább kettő, de legfeljebb huszonöt literes űrtartalmú edénybe töltenek.”

2. §

Az R. 19. §-ának első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Kereskedelmi és vendéglátóipari forgalomba hozatalra kerülő bor nem palackozott kiszerezését csak engedélyezett helyen lehet végezni.”

3. §

Az R. 3—4. számú mellékletei helyébe e rendelet 1—2. számú mellékletei lépnek.

4. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Nagy Frigyes s. k.,
földművelésügyi miniszter

1. számú melléklet a 26/1998. (IV. 17.) FM rendelethez

Szőlő/must származási bizonyítvány/kérelem*

Hegyközségi Tanács:

Hegyközség:

A termelő azonosító száma:

A felvásárló azonosító száma:

Neve:

Neve:

Címe:

Címe:

Aláírása:

Aláírása:

A kérelem aláírásával a termelő azt igazolja, hogy a felvásárlásra felkínált termés a kérelemben feltüntetett ültetvény(ek)ről származik, és a feltüntetett minőségi kategóriának megfelel.

Tétel	Település dűlő/helyrajzi szám	Terület (ha)	Szőlőfajta	Mustfok	Minőségi kategória	Mennyiség (q/hl*)
-------	----------------------------------	--------------	------------	---------	--------------------	-------------------

1.

2.

3.

Tétel	Település dűlő/helyrajzi szám	Terület (ha)	Szőlőfajta	Mustfok	Minőségi kategória	Mennyiség (q/hl*)
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

Bizonyítvány

A fenti tételekre a számú szőlő származási bizonyítványt kiadtam, és nyilvántartásba vettem.

A számú tétel(ek) esetén a bizonyítványt bejelentés, a számú tétel(ek) esetén helyszíni szemle alapján adtam ki.

Egyúttal igazolom, hogy a számú tétel(ek) minőségi, a számú tételek különleges minőségű bor készítésére alkalmasak.

Kelt:, év hó nap.

P. H.

.....
a hegybíró aláírása

* A nem kívánt szövegrész törlendő.

2. számú melléklet a 26/1998. (IV. 17.) FM rendelethez

Bor származási bizonyítvány/kérelem*

Hegyközségi Tanács:

Hegyközség:

A termelő azonosító száma:

A felvásárló azonosító száma:

Neve:

Neve:

Címe:

Címe:

Aláírása:

Aláírása:

A KÉRELMEZETT TÉTEL MEGNEVEZÉSE:

Évjárat: Szín: Minőség: Mennyiség: hl

Átároláshelye:.....

Tétel	Szőlő szárm. biz. száma	Település dűlő/hrs.	Szőlőfajta	Minőség	Mennyiség (hl)
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					

A táblázat pótlapon folytatható. A kérelemhez mellékelni kell a felsorolt szőlő származási bizonyítványokat is.

Bizonyítvány

A fenti tételre a/..... sorszámú bor származási bizonyítvány kiadását javaslom/
származási bizonyítványt kiadtam és nyilvántartásba vettem.*

Kelt:,..... év hó nap.

P. H.

.....
a hegybíró aláírása

A hegyközség javaslatával egyetértek, jogkörömnél fogva a származási bizonyítványt kiadtam, és nyilvántartásba vettem.

Kelt:,..... év hó nap.

P. H.

.....
hegyközségi tanács titkára

* A nem kívánt szövegrész törlendő.

**A honvédelmi miniszter
8/1998. (IV. 17.) HM
rendelete**

**a szolgálati tevékenységgel összefüggő érdemek
elismeréséről szóló 21/1992. (X. 13.) HM rendelet
módosításáról**

A Magyar Köztársaság kitüntetéseiről szóló 1991. évi XXXI. törvény 7. §-ának (1) és (2) bekezdésében, valamint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 342. §-a (2) bekezdésének j) pontjában kapott felhatalmazás alapján a szolgálati tevékenységgel összefüggő érdemek elismeréséről szóló 21/1992. (X. 13.) HM rendeletet (a továbbiakban: R.) a következők szerint módosítom:

1. §

Az R. bevezető rendelkezése helyébe a következő rendelkezés lép:

„A Magyar Köztársaság kitüntetéseiről szóló 1991. évi XXXI. törvény 7. §-ának (1) és (2) bekezdésében, valamint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 342. §-a (2) bekezdésének j) pontjában kapott felhatalmazás alapján a szolgálati tevékenység végzése és támogatása során szerzett kiemelkedő érdemek elismerésére a következőket rendelem el:”

2. §

Az R. 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § A rendelet hatálya kiterjed a Honvédelmi Minisztérium, hivatalai és háttérintézményei, a katonai felsőoktatási intézmények és a katonai nemzetbiztonsági szolgálatok, a Magyar Honvédség katonai szervezetei (a továbbiakban együtt: honvédség) hivatásos, szerződéses és hadköteles állományára, illetve köztisztviselőire, ügykezelőire, fizikai alkalmazottaira és közalkalmazottaira, valamint a honvédségi szervek munkáját segítő személyekre.”

3. §

Az R. 11. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A díj adományozására évente a Magyar Tudomány Napján, november 3-án kerül sor.”

4. §

Az R. a következő 12/B. §-sal egészül ki:

„12/B. § (1) A katonai gazdálkodás megvalósításában végzett közgazdasági, pénzügyi-számviteli, vagyongazdálkodási munkaterületeken nyújtott kimagasló tudományos és alkotó tevékenység elismerésére

„Fáy András-díj”-at

alapítok.

(2) A díj adományozására évente a Magyar Tudomány Napján, november 3-án kerül sor.”

5. §

Az R. 13. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„13. § A „Hunyadi János-díj”, a „Zrínyi Miklós-díj”, a „Flór Ferenc-díj”, a „Koncz Márton-díj” és a „Fáy András-díj” odaítéléséről — évente legfeljebb kilenc fő részére — a honvédelmi miniszter intézkedik.”

6. §

Az R. a következő 13/A. §-sal egészül ki:

„13/A. § (1) A díjakkal oklevél, plakett és anyagi elismerés jár. A pénzjutalom összege a Kossuth-díjjal járó pénzjutalom mindenkor összegének 20%-a, amely adóköteles.

(2) A díjakkal kitüntetett személyek jogosultak a „Hunyadi János-díjas”, a „Zrínyi Miklós-díjas”, a „Flór Ferenc-díjas”, a „Koncz Márton-díjas”, valamint a „Fáy András-díjas” cím használatára és az erre utaló miniatűr jelvény viselésére.

(3) A díj más miniszteri és magasabb szintű elismerésnél korlátozó tényezőként nem vehető figyelembe.

(4) Ha a díj odaítélése és átadása közötti időben a kitüntetendő személy elhalálozik, a plaketet, az oklevelet és a díjjal járó pénzjutalmat házasátára vagy leszármazója veheti át.

(5) A díjak leírását a rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.”

7. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti az R. módosításáról szóló 3/1994. (III. 31.) HM rendelet 7. §-ának (2) és (3) bekezdése, valamint az R. módosításáról szóló 14/1996. (X. 18.) HM rendelet 2. és 3. §-a.

Dr. Fodor István s. k.,
honvédelmi minisztériumi politikai államtitkár

**Az ipari, kereskedelmi
és idegenforgalmi miniszter
19/1998. (IV. 17.) IKIM
rendelete**

a nem automatikus működésű mérlegek mérés-technikai követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 56. §-ának *a*) pontjában és a mérésügyről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet 15. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

(1) A rendelet hatálya a kezelői beavatkozást igénylő nem automatikus működésű mérleget gyártó, forgalmazó, importáló gazdálkodó szervezetekre (a továbbiakban együtt: gyártó) terjed ki.

(2) Nem terjed ki a rendelet alkalmazási köre

a) a másodkészülékekre, így különösen a nyomtatóra, kijelzőre, számítógépre, ha azok

aa) a tömegmérési eredményeket ismétlik, és

ab) nem befolyásolják a mérleg helyes működését, és

ac) a mérési eredményeket a mérleg kinyomtatja vagy kitörölhetetlenül tárolja, és

ad) a mérési eredmények az ellenérdekű felek számára hozzáférhetők, és

ae) a mérlegeket nem a vásárlók közvetlen kiszolgálására használják;

b) a 12. § (6) bekezdésében foglaltak kivételével a 2. § (1) bekezdésének *c*) pontjában meghatározott nem automatikus működésű mérlegre.

Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában:

(1) *nem automatikus működésű mérleg* (a továbbiakban: mérleg):

a) amely külön rendelet előírásai alapján tömeg meghatározására szolgál

aa) kereskedelmi ügyleteknél,

ab) vám, illeték, tarifa, adó, bírság, díj vagy hasonló típusú fizetéseknél,

ac) jogszabályok vagy más szabályok alkalmazása, illetve szakértői vélemények bíróság részére történő adása során,

ad) orvosi gyakorlatban vizsgálatok és kezelések során,

ae) gyógyszerek és gyógyhatású készítmények gyógyszerárban történő előállítására, valamint az orvosi és gyógyszerár laboratóriumokban végzett analízisek során,

b) amely a mért tömeg alapján az ár meghatározására szolgál, az áruk fogyasztó részére történő előcsomagolása, illetve egyéb módon történő, közvetlen értékesítés során;

c) egyéb, az *a*)—*b*) pontok alá nem tartozó, kezelői beavatkozást nem igénylő mérőeszköz;

(2) *kijelölt vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezet* (a továbbiakban: tanúsító szervezet): az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter által jogszabály alapján kijelölt szervezet;

(3) *megfelelőségi nyilatkozat*: a gyártó írásbeli nyilatkozata arról, hogy a mérleg a típusmintának és e rendelet előírásainak megfelel;

(4) *megfelelőségi tanúsítvány*: a tanúsító szervezet által kiadott dokumentum annak igazolására, hogy a mérleg megfelel a típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusnak;

(5) *típusvizsgálati tanúsítvány*: a tanúsító szervezet által kiadott dokumentum annak igazolására, hogy a mérleg megfelel a rendeletben előírt alapvető mérés-technikai követelményeknek;

(6) *honosított harmonizált szabvány*: a CEN vagy a CENELEC által jóváhagyott és az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában közzétett európai szabvány, amelyet a vonatkozó magyar eljárási rendnek megfelelően honosítottak, és hivatalosan közzétettek;

(7) *tagországi nemzeti szabvány*: az Európai Közösségek gyártó tagországában alkalmazott, az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában közzétett szabvány, amelyet a magyar eljárási rendnek megfelelően hivatalosan közzétettek.

Alapvető mérés-technikai követelmények

3. §

(1) A mérleget úgy kell forgalomba hozni és üzembe helyezni, hogy az *1. számú mellékletben* meghatározott alapvető mérés-technikai követelményeknek megfeleljen.

(2) A honosított harmonizált szabványok követelményeit kielégítő mérleget úgy kell tekinteni, hogy az megfelel az *1. számú mellékletben* meghatározott alapvető mérés-technikai követelményeknek.

(3) Honosított harmonizált szabvány hiányában a tagországi nemzeti szabványok követelményeit kielégítő mérleget úgy kell tekinteni, hogy az megfelel az *1. számú mellékletben* meghatározott alapvető mérés-technikai követelményeknek.

(4) A honosított harmonizált szabványok és tagországi nemzeti szabványok jegyzékét a Magyar Szabványügyi Testület hivatalos lapjában közzéteszi.

A megfelelés tanúsítása

4. §

(1) A gyártó a mérleg 1. számú mellékletben meghatározott alapvető mérés technikai követelményeknek való megfelelésének tanúsítása érdekében típusvizsgálati eljárást kezdeményez vagy egyedi hitelesítést végez.

(2) A típusvizsgálati eljárást követően a gyártó választása szerint

a) a gyártás minőségbiztosításán alapuló megfelelési nyilatkozatot tesz, vagy

b) kezdeményezi, hogy a tanúsító szervezet hitelesítési eljárásán alapuló megfelelési tanúsítványt állítson ki.

(3) A típusvizsgálati eljárás mellőzhető azon mérlegek esetén, amelyek nem tartalmaznak elektromos szerkezetet, és amelyek tehermérő berendezése nem alkalmaz rugót a teher kiegyensúlyozásához.

5. §

(1) A megfelelés tanúsítását a mérleg üzembe helyezésének helyén kell elvégezni.

(2) A megfelelés tanúsítása elvégezhető a gyártó üzemében vagy bármely más helyen, ha

a) az üzembe helyezés helyére történő szállítás nem követeli meg a mérleg szétszerelését,

b) az üzembe helyezés nem követeli meg a mérleg összeszerelését vagy más olyan műszaki, szerelési munkát, amely hatást gyakorolhat a mérleg mérés technikai jellemzőire,

c) az üzembe helyezés helyén érvényes nehézségi gyorsulás értékét figyelembe vették,

d) a mérleg mérés technikai jellemzői függetlenek a nehézségi gyorsulás változásaitól.

(3) Ha a mérleg mérés technikai jellemzői nem függetlenek a nehézségi gyorsulás változásaitól, a megfelelés tanúsítása a gyártó választása szerint, a nehézségi gyorsulástól független vizsgálatok elvégzését követően, az üzembe helyezés helyén elvégzett nehézségi gyorsulástól függő vizsgálatok alapján is elvégezhető.

(4) A (3) bekezdésben alkalmazott eljárás választása esetén a nehézségi gyorsulástól független vizsgálatokat végző tanúsító szervezet köteles minden mérlegre megfelelési tanúsítványt kiállítani. A nehézségi gyorsulástól függő vizsgálatokat végző tanúsító szervezet köteles a megfelelés tanúsításához szükséges minden további vizsgálatot és ellenőrzést elvégezni, és ezek alapján megfelelési tanúsítványt kiállítani.

(5) A (3) bekezdésben alkalmazott eljárás választása esetén, ha a gyártó a nehézségi gyorsulástól független vizsgálatot követően a gyártás minőségbiztosítási rendszerén

alapuló megfelelési nyilatkozatot tesz, a nehézségi gyorsulástól függő vizsgálatokat a hitelesítési eljárás keretében is elvégezhető.

Típusvizsgálat

6. §

(1) A típusvizsgálat lefolytatását a gyártó kérheti.

(2) A típusvizsgálat olyan eljárás, amely során a tanúsító szervezet megvizsgálja és igazolja, hogy a típusvizsgálatra átadott vagy bemutatott mérleg (a továbbiakban: típusminta) megfelel a rendelet előírásainak.

(3) A kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a gyártó megnevezését, székhelyét;

b) a gyártó írásbeli nyilatkozatát arról, hogy kérelmet nem nyújtott be más tanúsító szervezethez;

c) a mérlegre vonatkozó tervdokumentációt.

(4) A tervdokumentációnak az értékelés szempontjából lényeges, a mérleg szerkezetére, gyártására és működésére vonatkozó dokumentumokat kell tartalmaznia, így különösen:

a) a mérleg általános leírását;

b) az alkatrészek, részegységek vázlatrajzát, az áramkörök konstrukciós terveit, a gyártási, összeállítási és kapcsolási rajzokat;

c) a mérleg működésének és dokumentációjának megértéséhez szükséges leírásokat és magyarázatokat;

d) az alkalmazott szabványok jegyzékét és azon megoldások leírását, amelyek eltérnek a szabványok követelményeitől;

e) a tervezési számítások és vizsgálatok eredményeit;

f) a mérlegről készített vizsgálati jelentéseket;

g) a beépített alkatrészek részegységek vizsgálati adatait.

(5) A típusmintát a tanúsító szervezet rendelkezésére kell bocsátani. Kivételes esetben a tanúsító szervezet több típusmintát is kérhet. Egy típusminta több típusváltozatot is reprezentálhat, ha a változatok megfeleléséről a típusminta vizsgálatával meg lehet győződni.

7. §

(1) A tanúsító szervezet a tervdokumentációt megvizsgálja, és megállapítja, hogy a típusmintát a tervdokumentációval egyezően gyártották-e.

(2) Szabvány alkalmazása esetén a tanúsító szervezet a típusmintán elvégzi a szükséges ellenőrzéseket és vizsgálatokat annak megállapítására, hogy a gyártó betartotta-e a szabványban meghatározott előírásokat.

(3) Szabvány alkalmazása hiányában vagy szabvány részleges alkalmazása esetén a tanúsító szervezet a típusmin-

tán elvégzi a szükséges ellenőrzést és vizsgálatot annak megállapítására, hogy a gyártó által választott megoldások megfelelnek-e a rendeletben meghatározott mérés-technikai követelményeknek.

(4) Ha a típusminta a rendeletben meghatározott mérés-technikai követelményeknek megfelel, a tanúsító szervezet a típus megfelelőségéről típusvizsgálati tanúsítványt állít ki, ellenkező esetben az elutasítás indokainak részletes megjelölésével a típusvizsgálati tanúsítvány kiadását megtagadja.

(5) A típusvizsgálati tanúsítvány tartalmazza a típusvizsgálat eredményét, érvényességének feltételeit, a típusminta azonosításához szükséges adatokat és a mérleg működési leírását. A kapcsolódó tervdokumentációt, a részlet- és összeállítási rajzokat a tanúsítványhoz mellékelni kell.

(6) A gyártónak a típusvizsgálati tanúsítvánnyal rendelkező mérleg minden olyan változtatásáról, amely a mérés-technikai követelmények betartását érinti, a módosított tervdokumentáció megküldésével a tanúsító szervezetet tájékoztatnia kell. A tanúsító szervezet a változtatást megvizsgálja, és megfelelőség esetén kiegészítő megfelelőségi tanúsítványt állít ki, vagy dönt a típusvizsgálati eljárás lefolytatásának szükségességéről.

(7) A típusvizsgálati tanúsítvány a kiadásától számított 10 évig érvényes, azonban a gyártó kérelmére további 10 évre meghosszabbítható.

(8) A tanúsító szervezet köteles évente a külön jogszabályban meghatározott hatóság rendelkezésére bocsátani

- a) a típusvizsgálati kérelmek,
- b) a típusvizsgálati tanúsítványok,
- c) az elutasított típusvizsgálati kérelmek, és
- d) a kiegészítő megfelelőségi tanúsítványok

másolatát.

A gyártás minőségbiztosítása

8. §

(1) A gyártónak rendelkeznie kell a tanúsító szervezet által elfogadott gyártás minőségbiztosítási rendszerével, amely biztosítja a mérleg típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusmintával egyező gyártását.

(2) A gyártó által bevezetett minőségbiztosítási rendszerhez tartozó intézkedéseket, követelményeket és előírásokat dokumentálni kell. A dokumentációnak tartalmaznia kell:

- a) a minőség biztosítására vonatkozó célokat, a szervezeti felépítést, a mérleg minőségére befolyással rendelkező vezetők feladat- és hatáskörét;
- b) a gyártási eljárásokat, az alkalmazott minőségellenőrzési, minőségbiztosítási technikát és ezek karbantartását;

c) a gyártás előtt, alatt és után végzendő ellenőrzések és vizsgálatok leírását, és ezek gyakoriságát;

d) a megkövetelt termékminőség ellenőrzésére alkalmas eszközök használatának és a minőségbiztosítási rendszer működésének leírását.

(3) A tanúsító szervezet a gyártó kérelmére a minőségbiztosítási rendszert megvizsgálja és értékeli. A kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a minőségbiztosítási rendszerhez kapcsolódó dokumentációt;

b) a gyártó nyilatkozatát a minőségbiztosítási rendszerből adódó kötelezettségeinek teljesítéséről, továbbfejlesztéséről, megfelelőségének és hatékonyságának biztosításáról;

c) a típusmintához tartozó dokumentációt és a típusvizsgálati tanúsítvány másolatát.

(4) A tanúsító szervezet a vizsgálat során értékeli a minőségbiztosítási rendszert, a (2) bekezdésben foglaltak betartását és a típusmintával egyező gyártást. A vizsgálat eredményéről és a döntés indokairól a gyártót tájékoztatja.

(5) A gyártó a tanúsító szervezetet a minőségbiztosítási rendszer minden változtatásáról tájékoztatni köteles. A tanúsító szervezet a változtatást megvizsgálja, és dönt arról, hogy a megváltoztatott minőségbiztosítási rendszer megfelel a rendelet előírásainak, vagy újraértékelésre van szükség. A vizsgálat eredményéről és a döntés indokairól a gyártót és a külön jogszabályban meghatározott hatóságot írásban tájékoztatja.

9. §

(1) A tanúsító szervezet kétéves időközönként megvizsgálja, hogy a gyártó az engedélyezett minőségbiztosítási rendszert fenntartja és alkalmazza. A vizsgálat eredményéről a gyártó részére ellenőrzési jegyzőkönyvet készít.

(2) A tanúsító szervezet a gyártónál előzetes bejelentés nélkül teljes vagy részleges ellenőrzést tarthat, a vizsgálat eredményéről a gyártó részére ellenőrzési jegyzőkönyvet készít.

(3) A vizsgálat során a gyártó köteles biztosítani, hogy a tanúsító szervezet képviselője ellenőrzés céljából felügyeleti, próba- és raktárhelyiségeibe beléphessen, és az ellenőrzéshez köteles rendelkezésre bocsátani a minőségbiztosítási rendszerrel összefüggő dokumentációt.

Hitelesítés

10. §

(1) A hitelesítés olyan eljárás, amely során a gyártó nyilatkozik arról, hogy a típusvizsgálati eljárás során ellenőrzött mérleg megfelel a típusvizsgálati tanúsít-

vány szerinti típusmintának és a mérés technikai követelményeknek.

(2) A gyártó köteles a típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusmintával és a mérés technikai követelményekkel egyező gyártást biztosítani.

(3) A típusvizsgálati eljárás alá nem tartozó, 4. § (3) bekezdésében meghatározott mérlegek esetén a tanúsító szervezet kérésére a gyártó a hitelesítés során a mérleg tervdokumentációját köteles rendelkezésre bocsátani.

(4) A tanúsító szervezet megvizsgálja és tanúsítja, hogy a mérleg a típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusmintának vagy a tervdokumentációnak és a mérés technikai követelményeknek megfelel. A tanúsító szervezet a vizsgálatot valamennyi mérlegen elvégzi.

(5) A tanúsító szervezet a darabonkénti vizsgálat során

a) ellenőrzi, hogy a mérleg az alkalmazott szabványok előírásainak vagy a rendeletben meghatározott mérés technikai követelményeknek és a típusmintának megfelel,

b) a megfelelőnek ítélt mérlegről megfelelőségi tanúsítványt állít ki.

Egyedi mérleg hitelesítése

11. §

(1) Az egyedi vagy különleges felhasználásra gyártott mérleg vizsgálata olyan eljárás, amely során a gyártó nyilatkozik arról, hogy a típusvizsgálati eljárás során ellenőrzött mérleg megfelel a típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusmintának és a mérés technikai követelményeknek.

(2) A gyártó a mérleg tervdokumentációját köteles a tanúsító szervezet rendelkezésére bocsátani.

(3) A tanúsító szervezet megvizsgálja és tanúsítja, hogy a mérleg a mérés technikai követelményeknek megfelel. Megfelelőség esetén megfelelőségi tanúsítványt állít ki.

Megfelelőségi jelölés és egyéb feliratok

12. §

(1) A gyártó a mérleget a megfelelőségi nyilatkozat és a megfelelőségi tanúsítvány alapján a forgalombahozatal előtt a 3. számú melléklet szerinti megfelelőségi jelöléssel látja el.

(2) Az 5. § (3) bekezdésében meghatározott eljárás választása esetén a megfelelőségi jelölés a nehézségi gyorsulástól függő vizsgálatokat követően helyezhető el.

(3) A megfelelőségi jelölést, valamint a 2. számú melléklet szerinti feliratokat és egyéb jelöléseket jól láthatóan, egyértelműen és maradandó módon kell a mérlegen vagy a mérleghez rögzített adattáblán elhelyezni. Az adattáblát úgy kell kialakítani, hogy az ne legyen leszerelhető.

(4) A mérlegen nem helyezhető el a megfelelőségi jelöléssel összetéveszhető jelölés.

(5) A 4. § (3) bekezdésében meghatározott mérlegen a 2. számú melléklet 2. pontja szerinti használatot korlátozó jelölést kell feltüntetni.

(6) A 2. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott mérlegen megfelelőségi jelölés nem alkalmazható, a gyártó azonban köteles cégnevét vagy jelét, továbbá a mérleg méréstartományát a mérlegen feltüntetni.

Ellenőrzés

13. §

A megfelelőség tanúsítására vonatkozó előírások megtartását a külön jogszabályban meghatározott hatóság jogosult ellenőrizni, és minden olyan intézkedést megtenni, amelyre jogszabály felhatalmazást ad.

Záró rendelkezések

14. §

(1) Ez a rendelet 2000. január 1-jén lép hatályba azzal, hogy a hatálybalépés előtt gyártott, a hatálybalépés előtti előírásoknak megfelelő mérlegek 2003. január 1. napjáig forgalomba hozhatók és üzembe helyezhetők.

(2) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályával összeegyeztethető szabályozást tartalmaz: a Tanács 93/68/EGK irányelvvel módosított 90/384/EGK irányelve a tagállamok nem automatikus működésű mérlegekre vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról.

Dr. Fazakas Szabolcs s. k.,
ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter

1. számú melléklet
a 19/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

Alapvető mérés technikai követelmények

1. Tömeg egységek

Mérésre a következő tömeg egységek használhatók:

- kg, mikrogramm, milligramm, gramm, tonna,
- metrikus karát (ct) a drágakövek mérésénél,

— angolszász egységek (font, uncia, libra) csak másodlagos tömeg egységként.

2. Pontossági osztályok

2.1. A következő pontossági osztályok használhatók:

- I. különleges pontosságú
- II. nagy pontosságú
- III. közepes pontosságú
- IV. kis pontosságú

A pontossági osztályok előírt adatai az 1. táblázatban találhatóak.

1. táblázat

Pontossági osztályok

Pontossági osztály	Hitelesítési osztásérték (e)	Alsó méréshatár minimális értéke (Min.)	Felbontás (n) n = Max/e	
			legkisebb érték	legnagyobb érték
I.	$0,001 \text{ g} \leq e$	100e	50 000	
II.	$0,001 \text{ g} \leq e \leq 0,05 \text{ g}$	20e	100	100 000
	$0,1 \text{ g} \leq e$	50e	5 000	100 000
III.	$0,1 \text{ g} \leq e \leq 2 \text{ g}$	20e	100	10 000
	$5 \text{ g} \leq e$	20e	500	10 000
IV.	$5 \text{ g} \leq e$	10e	100	1 000

(Max = felső méréshatár)

A II. és III. pontossági osztályú, díjszabás meghatározására szolgáló mérlegek alsó méréshatára

(Min) 5e.

2.2. Osztásérték

2.2.1. A tényleges osztásértéknek (d) és a hitelesítési osztásértéknek (e) a következő formájúnak kell lennie: 1×10^k , 2×10^k vagy 5×10^k tömeg egység, ahol k bármilyen egész szám vagy nulla.

2.2.2. Az összes mérleg esetén, kivéve azokat, amelyek segéd kijelzővel vannak ellátva:

$$d = e$$

feltételnek kell teljesülnie.

2.2.3. Segéd kijelzővel rendelkező mérlegek esetén a következő feltételeknek kell teljesülniük:

$$e = 1 \times 10^k \text{ g}$$

$$d < e \leq 10 \text{ d}$$

kivéve a $d \leq 0,1 \text{ mg}$ osztásértékű, I. pontossági osztályú mérlegeket, amelyek esetén

$$e = 1 \text{ mg.}$$

3. Osztályozás

3.1. Mérlegek (egy méréstartományú mérlegek)

A segéd kijelzővel felszerelt mérlegeknek az I. vagy II. pontossági osztályhoz kell tartozniuk. Ezen a két pontossági osztályba tartozó mérlegek esetén alsó méréshatár értékeit az 1. táblázatból úgy kapjuk meg, hogy a harmadik oszlopban lévő hitelesítési osztásértéket (e) a tényleges osztásértékkel (d) helyettesítjük. Ha $d < 0,1 \text{ mg}$, az I. pontossági osztályú mérleg felbontása kisebb lehet mint 50 000 e.

3.2. Változó méréstartományú mérleg

Több méréstartomány akkor megengedett, ha ezek egyértelműen feltüntetésre kerültek a mérlegen. Valamennyi méréstartomány jellemzőinek meg kell felelniük a 3.1. pont követelményének. Ha a méréstartományok különböző pontossági osztályokba esnek, a mérlegnek annak a szigorúbb követelménynek kell megfelelnie, amely abból a pontossági osztályból következik, amelybe a tömegmérés tartomány esik.

3.3. Változó osztásértékű mérleg

3.3.1. Az egy méréstartományú mérlegnek több rész-méréstartománya lehet.

A változó osztásértékű mérlegek segédkielzővel nem rendelkezhetnek.

3.3.2 A rész méréstartományok: (index: $i = 1, 2, \dots$) a következők szerint vannak meghatározva:

- azok hitelesítési osztásértéke e_i , ahol $e_{i+1} > e_i$
- azok felső méréshatára Max_i
- azok alsó méréshatára $Min_i = Max_{i-1}$

(ahol $i = 1$ esetén az alsó méréshatár $Min_1 = Min$)

Az n_i felbontás minden rész-méréstartományra:

$$n_i = Max_i/e_i$$

3.3.3. Minden rész-méréstartományban az e_i , n_i , Min_i értékei feleljenek meg a mérleg pontossági osztályára vonatkozó 1. táblázat szerinti követelményeknek.

Az utolsó rész-méréstartomány kivételével a 2. táblázat szerinti követelményeket kell teljesíteni a mérleg pontossági osztályának megfelelően.

2. táblázat

Osztály	I.	II.	III.	IV.
Max_i/e_{i+1}	$\geq 50\,000$	$\geq 5\,000$	≥ 500	≥ 50

Minden egyes rész-méréstartományra vonatkozó követelményeket nettó terhelésre kell alkalmazni a tára minden lehetséges értéke esetén.

4. Pontosság

4.1. A hitelesítéskor megengedett legnagyobb hiba értékeit a 3. táblázat tartalmazza.

Számjegyes kijelzésű, segédkielzővel nem rendelkező mérlegnél a kerekítési hibát figyelembe kell venni. (Megjegyzés: pl. váltópontkeresést kell használni a hiba meghatározására.)

A maximálisan megengedett hibák a nettó és az összes táraértékre vonatkoznak az összes lehetséges terhelésnél, kivéve az előre beállított táraértéket.

3. táblázat

A megengedett legnagyobb hibák

Az m nagyságú terhelés az e hitelesítési osztásérték függvényében				
I. pont. oszt.	II. pont. oszt.	III. pont. oszt.	IV. pont. oszt.	Hiba max.
$0 < m \leq 50\,000$	$0 < m \leq 5\,000$	$0 < m \leq 500$	$0 < m \leq 50$	$\pm 0,5 e$
$50\,000 < m \leq 200\,000$	$5\,000 < m \leq 20\,000$	$500 < m \leq 2\,000$	$50 < m \leq 200$	$\pm 1,0 e$
$200\,000 < m$	$20\,000 < m \leq 100\,000$	$2\,000 < m \leq 10\,000$	$200 < m \leq 1\,000$	$\pm 1,5 e$

4.2. Az üzem közbeni megengedett legnagyobb hibák kétszeresei a 4.1. fejezetben rögzített megengedett hibáknak.

5. A mérlegek tömegmérési eredményeinek ismételhetőnek és reprodukálhatónak kell lenni.

A tömegmérési eredményeknek érzéketleneknek kell lenniük a teherfeltevőn lévő teher helyzetének változásaira.

6. A mérlegeknek reagálnia kell a teher kismértékű változására.

7. A befolyásoló mennyiségek hatása

7.1. Azoknak a II., III. és IV. pontossági osztályú mérlegeknek, amelyek megdöntött helyzetben történő használatnak vannak kitéve, megfelelően érzéketleneknek kell lenniük arra a megdöntési fokra, amely a normális beszerelt állapotban előfordulhat.

7.2. A mérlegeknek a mérés technikai követelményeket a hőmérséklet-tartományon belül teljesíteniük kell. A gyártó által adott értékek hiányában a $-10\,^{\circ}\text{C} \dots +40\,^{\circ}\text{C}$ -ig terjedő hőmérséklet-tartomány alkalmazandó.

Ez a tartomány (ΔT) az alábbiak szerint csökkenthető:
 $\Delta T = 5\,^{\circ}\text{C}$ az I. osztályba tartozó mérleg esetén,
 $\Delta T = 15\,^{\circ}\text{C}$ a II. osztályba tartozó mérleg esetén,
 $\Delta T = 30\,^{\circ}\text{C}$ a III. vagy IV. osztályba tartozó mérleg esetén.

7.3. A mérés technikai követelményeket a hálózati feszültséggel üzemelő mérlegeknek a szabványos határokon belül ingadozó tápfeszültség mellett teljesíteniük kell.

A teleses üzemeltetésű mérlegeknek jelezniük kell, ha a tápfeszültség a működési határérték alá csökken. Ebben az esetben a mérlegeknek vagy továbbra is helyesen kell működniük vagy automatikusan üzemről kikapni kell őket.

7.4. Az elektronikus mérlegeknek — az I. és II. pontossági osztályba tartozó, $e \leq 1\text{ g}$ hitelesítési osztásértékkel rendelkező mérlegek kivételével — a mérés technikai kö-

vetelményeket hőmérséklet-tartományuk felső határán, magas relatív páratartalmi viszonyok között is teljesíteniük kell.

7.5. A II., III. vagy IV. pontossági osztályú mérleg tartós terhelésének elhanyagolható hatást kell gyakorolnia a terhelés alatti kijelzésre vagy a nulla kijelzésre közvetlenül a teher levétele után.

7.6. Más befolyásoló mennyiség hatása esetén a mérlegnek vagy helyesen kell működnie, vagy automatikusan üzen kívül kell helyeződnie.

Tervezés és kivitelezés

8. Általános követelmények

8.1. A mérleg tervének és kivitelezésének olyannak kell lennie, hogy az megőrizze mérés-technikai jellemzőit megfelelő telepítés, használat és a rendeltetésének megfelelő környezeti körülmények esetén. A tömeg értékét a mérlegnek ki kell jeleznie.

8.2. Külső zavarok esetén az elektronikus mérlegeknek nem szabad jelentős hibát mutatniuk, vagy automatikusan észlelniük és jelezniük kell ezeket.

Jelentős hiba automatikus észlelésekor az elektronikus mérlegeknek fény- vagy hangjelzést kell adniuk, amelynek addig kell folytatódnia, amíg a felhasználó javító intézkedést nem tesz, vagy a hiba meg nem szűnik.

8.3. A 8.1. és 8.2. pontok követelményeit tartósan kell teljesíteni annyi ideig, amennyi a mérleg rendeltetészerű használata esetén normálisnak tekinthető.

A számjegyes kijelzésű elektronikus mérlegeknek folyamatosan ellenőrizniük kell a mérési folyamat, a kijelző szerkezet, valamint a teljes adattárolás és adattovábbítás helyes működését.

8.4. Ha egy elektronikus mérlegre külső berendezéseket csatlakoztatunk egy csatoló elemen (interfészen) keresztül, annak a mérleg mérés-technikai jellemzőit nem szabad károsan befolyásolnia.

8.5. A mérlegeknek nem szabad olyan jellemzőkkel rendelkezniük, amelyek esetleg előmozdíthatják a csalárd használatot, a véletlen hibás használat lehetőségének pedig minimálisnak kell lennie. Az olyan alkatrészeket, amelyeket a felhasználónak nem szabad leszerelnie vagy beállítania, az ilyen műveletekkel szemben biztosítania kell.

8.6. A mérlegeket úgy kell megtervezni, hogy lehetővé tegyék a meghatározott kötelező ellenőrzések könnyű végrehajtását.

9. A mérlegelési eredmények és más tömegértékek kijelzése

A tömegmérési eredmények és más tömegértékek kijelzésének helyesnek, egyértelműnek és félre nem érthetőnek kell lennie, ugyanakkor a kijelző szerkezetnek lehetővé

kell tennie normális használati feltételek mellett a kijelzés könnyű leolvasását.

A melléklet 1. pontjában meghatározott tömegegységek nevének és jelének meg kell felelnie az ott hivatkozott dokumentum előírásainak.

A kijelzés Max+9e felett nem megengedett.

A növelt felbontású kijelzés csak ideiglenesen működhet és a nyomtatást le kell tiltani ennek működése alatt.

Másodlagos kijelzések megjeleníthetők, feltéve, hogy ezeket nem lehet összetéveszteni az elsődleges kijelzésekkel.

10. A mérlegelési eredmények és más tömegértékek kinyomtatása

A kinyomtatott eredményeknek helyeseknek, megfelelően azonosíthatóknak és egyértelműeknek kell lenniük. A nyomtatásnak világosnak, kitörölhetetlennek és tartósnak kell lennie.

11. Szintezés

Ahol erre szükség van a helyes működés biztosításához a mérlegeket megfelelő érzékenyséű szintező berendezéssel és szintjelzővel kell felszerelni.

12. Nullapont beállítás

A mérlegeket fel lehet szerelni nullapont beállító szerkezetekkel. Ezeknek a szerkezeteknek a működtetése pontos nullázást kell hogy eredményezzen, és nem okozhat helytelen mérési eredményeket.

13. Tárázó szerkezetek és előre beállított tárázó szerkezetek

A mérlegeknek egy vagy több tárázó szerkezetük és egy előre beállított tárázó szerkezetük lehet. A tárázó szerkezeteknek pontos nullázást kell eredményezniük, és biztosítani kell a helyes nettó tömeg mérését. Az előre beállított tárázó szerkezet működésének biztosítania kell a helyes nettó érték meghatározását.

14. A vásárlók közvetlen kiszolgálására szolgáló mérlegek

A vásárlók közvetlen kiszolgálására szolgáló, 100 kg-nál nem nagyobb felső méréshatárú mérlegekre vonatkozó kiegészítő követelmények:

A mérlegeknek a tömegmérési műveletekkel kapcsolatos minden lényeges információt ki kell jelezniük.

Az *árjelzős mérlegek* esetében a vevő számára világosan jelezni kell a vásárolandó áru árának kiszámításához szükséges adatokat. A kijelzésre kerülő fizetendő árak pontosnak kell lenni.

Az *árszorozós mérlegeknek* a lényeges kijelzéseket elég hosszú ideig kell megjeleníteniük ahhoz, hogy a vevő ezeket helyesen leolvashassa. Az árszorozós mérlegek az árucikkekénti tömegmérésen és árszámításon kívül csak ak-

kor végezhetnek más funkciókat, ha az összes műveletre vonatkozó valamennyi kijelzés világosan, félreérthetetlenül és alkalmas módon elrendezve kerül kinyomtatásra a vevő számára.

A mérlegeket úgy kell kialakítani, hogy sem közvetlenül sem közvetetten ne adjanak olyan kijelzéseket, amelyek nem könnyen vagy nem egyértelműen érthetők.

A mérlegeknek védeniük kell a vevőket a helytelen működésből következő téves eladási műveletekkel szemben.

A segédkielző és a növelt felbontású kijelzés nem megengedett. A kiegészítő készülékek csak akkor megengedettek, ha nem vezethetnek csalárd használathoz.

Azokon a mérlegeken amelyek a vásárlók közvetlen kiszolgálására alkalmas mérlegekhez hasonlóak, de nem elégítik ki a fejezetben megfogalmazott követelményeket a kijelző közelében „vásárlók közvetlen kiszolgálására nem használható” eltávolíthatatlan feliratot kell elhelyezni.

15. Árfeliratozó mérlegek

Az árfeliratozó (címkéző) mérlegeknek a vásárlóközönység közvetlen kiszolgálására szolgáló árkijelző mérlegek követelményeit olyan mértékben kell kielégíteniük, amilyen mértékig ezek a szóban forgó mérlegekre alkalmazhatók. Az árfelirat nyomtatása az alsó méréshatár alatt nincs megengedve.

2. számú melléklet

a 19/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

Feliratok és tanúsító jelölések

1. A megfelelőség tanúsító eljárások alá tartozó mérlegekre vonatkozó feliratozási követelmények

1.1. A mérlegeken a következő feliratokat és jelöléseket kell feltüntetni:

- a) a 3. számú melléklet szerinti megfelelőségi jelölést,
- b) legalább 12,5 mm× 12,5 mm-es négyszög alakú zöld ragasztott címkét, amely fekete mezőben nyomtatott „M” nagybetű,
- c) továbbá a következő feliratokat:
 - a típusvizsgálati tanúsítvány száma, ahol ilyen van,
 - a gyártó neve vagy jele,
 - a pontossági osztály egy ellipszissel körülveve, vagy két félkörrel összekapcsolt vízszintes vonallal körülveve,
 - a felső mérési határ a Max ... formában,
 - az alsó mérési határ a Min ... formában,
 - hitelesítési osztásérték az e = formában,

- d) továbbá, ahol alkalmazható, a következő jelöléseket:
 - sorozatszám,
 - az olyan mérlegek esetében, amelyek különálló, azonban egymással összekapcsolt egységeket tartalmaznak: azonosító jel mindegyik egységen,
 - osztásérték, ha különbözik az „e”-től
a d = ... formában,
 - maximális additív tárahatás
a T = + ... formában,
 - maximális levonó tárahatás, ha különbözik a Max-tól
a T = — ... formában,
 - tárazóeszköz osztásértéke, ha különbözik a „d”-től
a d_T = ... formában,
 - maximális terhelhetőség, ha különbözik a Max-tól
a Lim ... formában,
 - a hőmérséklet-határértékek, ha az különbözik a szabványostól
a ... °C/... °C formában,
 - a teher- és súlyserpenyő közötti arány (ha ilyen létezik).

1.2. Minden olyan kiértékelő egységen, amely egy vagy több teherfelvevőhöz csatlakozik vagy csatlakoztatható, fel kell tüntetni az említett teherfelvevőkre vonatkozó, megfelelő feliratokat.

2. A 12. § (5) bekezdésében előírt, korlátozott használatra vonatkozó jelölés

Ezekon a mérlegeken a következő jelölést kell feltüntetni:

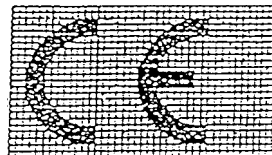
25 mm× 25 mm méretű, négyszög alakú piros mezőben nyomtatott, fekete színű „M” nagybetű, amelyet két egymást metsző átló keresztesz.

3. számú melléklet

a 19/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

Megfelelőségi jelölés

1. A megfelelőségi jelölés az alábbi szimbólumból, valamint a vizsgálatot végző tanúsító szervezet jeléből áll:

2. A megfelelőségi jelölés arányosan nagyítható vagy kicsinyítható.

3. A megfelelőségi jelölés különböző elemeinek azonos magasságúknak kell lenniük, amely nem lehet kevesebb mint 5 mm.

**Az ipari, kereskedelmi
és idegenforgalmi miniszter
20/1998. (IV. 17.) IKIM
rendelete**

**a gáznemű vagy folyékony tüzelőanyaggal üzemelő
melegvízkazánok hatásfok követelményeiről és
megfelelőségének tanúsításáról**

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 56. §-ának a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

(1) A rendelet hatálya a legalább 4 kW-os és 400 kW-ot meg nem haladó kimenő hőteljesítményű, gáznemű vagy folyékony tüzelőanyaggal fűtött, meleg víz előállítására szolgáló kazánokat gyártó, forgalmazó, valamint importáló gazdálkodó szervezetekre (a továbbiakban együtt: gyártó) terjed ki.

(2) Nem terjed ki a rendelet alkalmazási köre:

- a) az átfolyó rendszerű vízmelegítő kazánokra;
- b) az olyan folyékony vagy gáznemű tüzelőanyagot felhasználó kazánokra, amelyeknek tüzelőanyag jellemzői jelentősen eltérnek az általánosan forgalmazott tüzelőanyagok hasonló jellemzőitől;
- c) főző és olyan készülékekre, amelyeknek másodlagos funkciója a központi fűtés vagy melegvíz-szolgáltatás biztosítása;
- d) a 6 kW névleges teljesítményűnél kisebb, tárolóval ellátott gravitációs keringtetésű, kizárólag központi melegvíz-szolgáltatást biztosító vízmelegítő kazánokra;
- e) egyedi gyártású kazánokra.

Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában:

- a) *kazán*: a kazántest és égő összeépített egysége, amelyben az égés során felszabaduló hő átadása a víz felé végbemegy;
- b) *szabványos kazán*: olyan kazán, amelynél a víz átlagos hőmérséklete szabályozható;
- c) *háttérkazán*: olyan kazán, amely fűtőberendezés részeként, központi fűtés biztosítása céljából került beépítésre;
- d) *alacsony hőmérsékletű kazán*: olyan kazán, amely folyamatosan 35—40 °C hőmérsékletű víz előállítására alkalmas, és amelyben meghatározott körülmények között

kondenzáció is megengedett, ideértve a folyékony tüzelőanyaggal üzemelő kazánokat is;

e) *kondenzációs kazán*: olyan kazán, amely kialakításánál fogva alkalmas az égéstermékben levő vízgőz jelentős részének folyamatos kondenzáltatására;

f) *lakótérbe telepíthető kazán*: a legfeljebb 37 kW névleges teljesítményű nyitott tágulási tartállyal ellátott gravitációs keringtetésű kazán, amelynek lakótérbe történő telepítésének lehetőségét a gyártó a kazánon feltüntette;

g) *névleges teljesítmény*: a kazán állandósult üzemiállapotában időegység alatt hasznosított maximális hőmennyiség kW-ban kifejezve, amelyet a gyártó — a hatásfokot figyelembe véve — a gépkönyvben tartós üzemre garántál;

h) *hatásfok*: a kazánban állandósult üzemiállapotban időegység alatt a hőközvetítő közegnek átadott hőmennyiség és a kazánba ugyanezen idő alatt bevitt összes hőmennyiség aránya százalékban kifejezve;

i) *részterhelés*: az üzemi teljesítmény és a névleges teljesítmény százalékos aránya, amennyiben az üzemi teljesítmény kisebb, mint a névleges teljesítmény;

j) *átlagos vízhőmérséklet*: a kazán ki- és belépő oldalán mért vízhőmérsékletek számtani átlaga;

k) *honosított harmonizált szabvány*: a CEN vagy a CENELEC által jóváhagyott és az Európai Közösség hivatalos lapjában közzétett európai szabvány, amelyet a magyar eljárási rendnek megfelelően honosítottak és hivatalosan közzétettek;

l) *tagországi nemzeti szabvány*: az Európai Közösség gyártó tagországában alkalmazott, az Európai Közösség hivatalos lapjában közzétett szabvány, amelyet a magyar eljárási rendnek megfelelően honosítottak és hivatalosan közzétettek;

m) *kijelölt vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezet*: az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter által a típusvizsgálati tanúsítvány kiadására jogszabály alapján kijelölt szervezet (a továbbiakban: tanúsító szervezet);

n) *megfelelőségi nyilatkozat*: a gyártó írásbeli nyilatkozata, hogy a kazán a típusmintának és e rendelet előírásainak megfelel;

o) *megfelelőségi tanúsítvány*: a tanúsító szervezet által kiadott dokumentum annak igazolására, hogy a kazán megfelel a típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusnak;

p) *típusvizsgálati tanúsítvány*: a tanúsító szervezet által kiadott dokumentum annak igazolására, hogy a kazán megfelel a rendeletben előírt hatásfok követelményeknek.

Általános hatásfok követelmények

3. §

(1) A kazánt úgy kell tervezni, gyártani, kialakítani, forgalomba hozni és üzembe helyezni, hogy megfeleljen az 1. számú mellékletben meghatározott hatásfok követelményeknek vagy a honosított harmonizált szabványok, illetve a tagországi nemzeti szabványok hatásfok követelményeinek.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően olyan háttérkazán vagy lakóterbe telepíthető kazán is forgalomba hozható, amelynek névleges teljesítménye és 30%-os részterhelésnél mért hatásfoka legfeljebb 4%-kal kisebb a szabványos kazánra előírt hatásfok követelményeknél.

(3) A kazán részegységeinek és a beépített anyagoknak alkalmasnak kell lenniük arra, hogy összeszerelést követően a kazán megfeleljen az 1. számú mellékletben meghatározott hatásfok követelményeknek vagy a honosított harmonizált szabványok, illetve a tagországi nemzeti szabványok hatásfok követelményeinek.

(4) A központi fűtés és melegvíz-szolgáltatást biztosító, kettős funkciójú kazánok esetén az (1) bekezdésben meghatározott hatásfok követelmények kizárólag a fűtési funkcióra vonatkoznak.

(5) A honosított harmonizált szabványok és az tagországi nemzeti szabványok jegyzékét a Magyar Szabványügyi Testület hivatalos lapjában közzéteszi.

A megfelelés tanúsítása

4. §

(1) A gyártónak a kazán megfelelésének tanúsítása érdekében a 2. számú mellékletben meghatározott műszaki dokumentáció alapján, az 1. számú mellékletben meghatározott hatásfok követelményeket tartalmazó megfelelési nyilatkozatot kell tenni.

(2) A gyártónak sorozatgyártású kazán megfelelésének tanúsítása érdekében az MSZ 25051 szabvány B moduljának megfelelően típusvizsgálatot kell végeztetnie, és a választása szerinti megfelelési nyilatkozatot kell tennie a MSZ 25051 szabvány C, D vagy E moduljának megfelelően.

(3) A gyártónak, ha a gyártás során nem vagy csak részlegesen elégtették ki az európai harmonizált szabványok vagy a tagországi nemzeti szabványok hatásfok követelményeit, a forgalomba hozatal előtt típusvizsgálatot kell végeztetnie.

(4) A típusvizsgálat olyan eljárás, amely során a tanúsító szervezet megvizsgálja és igazolja, hogy a típusvizsgálatra átadott vagy bemutatott kazán (a továbbiakban: típusminta) megfelel a rendeletben meghatározott hatásfok követelményeknek.

(5) A típusvizsgálat lefolytatását a gyártó kérheti. A kérelemnek a gyártó cégnevének és székhelyének megjelölése mellett a 2. számú mellékletben meghatározott dokumentációt kell tartalmaznia.

(6) A tanúsító szervezet szabvány alkalmazása hiányában vagy szabvány részleges alkalmazása esetén, a műszaki dokumentáció alapján a típusmintán elvégzi a szükséges ellenőrzést és vizsgálatot annak megállapítására, hogy a

típusmintát a műszaki dokumentációval egyezően gyártották-e, azonosítja azokat a részegységeket, amelyeket a szabványok előírásai szerint gyártottak, és megállapítja, hogy a gyártó által választott megoldások a rendeletben meghatározott hatásfok követelményeket kielégítik-e.

(7) Ha a típusminta a hatásfok követelményeknek megfelel, akkor a tanúsító szervezet a típus megfeleléséről típusvizsgálati tanúsítványt állít ki, ellenkező esetben az elutasítás indokainak részletes megjelölésével a típusvizsgálati tanúsítvány kiadását megtagadja.

(8) A gyártónak a kazán minden olyan változtatásáról, amely a hatásfok követelmények megtartását érinti, a 2. számú mellékletnek megfelelően összeállított módosított dokumentáció megküldésével a tanúsító szervezet tájékoztatnia kell. A tanúsító szervezet a változtatást megvizsgálja és megfelelés esetén kiegészítő megfelelési tanúsítványt állít ki, vagy dönt a típusvizsgálati eljárás lefolytatásának szükségességéről.

5. §

Ha a gyártó a típusvizsgálati eljárás lefolytatását olyan kazán vonatkozásában kezdeményezi, amely rendelkezik megfelelési tanúsítvánnyal, és azt a kérelemmel egyidejűleg a tanúsító szervezet rendelkezésére bocsátja, akkor a tanúsító szervezet kizárólag termékazonosítást és az ehhez szükséges ellenőrző vizsgálatokat végzi el.

Megfelelési jelölés

6. §

(1) A gyártó a megfelelési nyilatkozat és megfelelési tanúsítvány alapján a forgalomba hozatal előtt a kazánt a 3. számú melléklet szerinti megfelelési jelöléssel és a tanúsító szervezet jelével látja el.

(2) A megfelelési jelölést a kazánon jól láthatóan, egyértelműen és maradandó módon kell elhelyezni.

(3) A kazánon nem helyezhető el a megfelelési jelöléssel összetéveszthető jelölés.

Ellenőrzés

7. §

(1) A tanúsító szervezet a rendeletben foglaltak megtartását, a kazán műszaki dokumentációnak megfelelő gyártását és a megfelelési nyilatkozat szabályszerűségét rendszeresen ellenőrzi. A gyártó köteles biztosítani, hogy a tanúsító szervezet képviselője az ellenőrzés céljából gyártási, felügyeleti, próba- és raktárhelyiségeibe beléphessen, és az ellenőrzéshez köteles rendelkezésre bocsátani a meg-

felelőséget alátámasztó dokumentumokat, így különösen a típusvizsgálati tanúsítványt, a vizsgálati eredményeket vagy azok hiteles másolatát.

(2) A megfelelés tanúsítására vonatkozó előírások megtartását a külön jogszabályban meghatározott hatóság jogosult ellenőrizni, és minden olyan intézkedést megtenni, amelyre jogszabály felhatalmazást ad.

Hatásfok megkülönböztető jelölés

8. §

A gyártó a megfelelési tanúsítvány alapján a szabványos kazán hatásfok követelményeinél névleges és részterhelésen is jobb hatásfokú kazánt a *4. számú melléklet* szerint hatásfok megkülönböztető jelöléssel látja el.

Záró rendelkezések

9. §

(1) Ez a rendelet 2000. január 1. napján lép hatályba.

(2) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesíté-

séről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, az azt kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az új, gáznemű vagy folyékony tüzelőanyaggal üzemelő melegvízkazánokra hatásfok követelményekre vonatkozó jogi előírásainak összehangolásáról szóló, a 92/42 EGK számú tanácsi irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Dr. Fazakas Szabolcs s. k.,
ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter

1. számú melléklet

a 20/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

Általános hatásfok követelmények

A kazánok fajtájuktól függően

a) 70 °C átlagos víz hőmérsékleten P_n (kW)-ban kifejezett névleges terhelés mellett, valamint

b) az üzemszerűen részterhelésen is üzemeltethető kazán 30%-os részterhelésen és a kazán fajtájának megfelelő átlagos víz hőmérsékleten elégték ki az alábbi táblázatban megadott hatásfok követelményeket:

Kazán fajtája	Névleges teljesítmény kW	Hatásfok névleges teljesítményen		Hatásfok részterhelésen	
		Átl. víz hőmérséklet °C	Hatásfok %	Átl. víz hőmérséklet °C	Hatásfok %
Szabványos kazán	4—400	70	$\geq 84+2 \log P_n$	50	$\geq 80+3 \log P_n$
Alacsony hőmérsékletű kazán*	4—400	70	$\geq 87,5+1,5 \log P_n$	40	$\leq 87,5+1,5 \log P_n$
Kondenzációs kazán	4—400	70	$\geq 91+1 \log P_n$	30**	$\geq 97+1 \log P_n$

A fenti hatásfok értékelőírások a megengedett mérési hiba figyelembevételével érvényesek.

* Ideértve a kondenzációs tüzelőanyagú kondenzációs kazánokat is.

** Tápvíz hőmérséklete.

2. számú melléklet

a 20/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

A kazán típusvizsgálatához szükséges dokumentációk

1. Rajzdokumentáció, mely tartalmazza

- a kazán megnevezését,
- a kazán típusjelzetét,
- a kazán gyártóját,
- a kazán fő méreteit és elrendezését,

- a kazán csatlakozó méreteit (víz, tüzelőanyag, füstgáz, égési levegő),
- gyártási és vizsgálati követelményeket.

2. Műszaki leírás, amely tartalmazza

- a névleges üzemeltetési és határ paramétereket
 - = víznyomást, hőmérsékletet, áramlási keresztmetszetet (csatlakozó méretet),
 - = áramlási ellenállást,
 - = tüzelőanyag fajtákat, nyomásokat, hőmérsékleteket, viszkozitásokat, fűtőértékeket,

- = füstgáz hőmérsékletet, ellenállások csatlakozó keresztmetszeteit, huzat értékeket,
- = füstgázvezetőre vonatkozó előírásokat,
- műszaki számításokat.

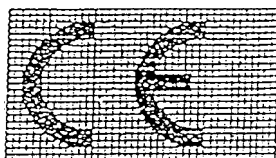
3. Használati utasítást, mely tartalmazza
- a felszerelésre vonatkozó előírásokat,
 - az indításra vonatkozó utasításokat,
 - az üzemeltetésre vonatkozó ismereteket,
 - a leállásra vonatkozó előírásokat,
 - a tartós leállás utáni újraindítás előírásait,
 - a karbantartásra vonatkozó utasításokat.

3. számú melléklet

a 20/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

Megfelelőségi jelölés

A megfelelőség jelölése betűkből áll, a következő formában:

— Ha a CE megfelelőségi jelölést kisebbítik vagy nagyobbítják a fenti rajz arányait be kell tartani.

— A CE megfelelőségi jelölés különböző elemeinek független mérete azonos legyen, de 5 mm-nél kisebb nem lehet.

4. számú melléklet

a 20/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

Hatásfok megkülönböztető jelölése

Azon kazánok, melyek névleges terhelésen és részterhelésen mért hatásfoka a táblázatban szereplő hatásfok követelményekben foglaltakkal megegyezik, vagy annál nagyobb, hatásfok megkülönböztető jelölés (ötágú fekete csillag) viselésére jogosult az alábbiak szerint:

Jelölés	P_n névl. teljesítményen 70 °C átlagos vízhőmérséklet mellett mért kazánhatásfok (%)	0,3 P_n teljesítményen 50 °C átlagos vízhőmérséklet mellett mért kazánhatásfok (%)
*	$\geq 84+2 \log P_n$	$\geq 80+3 \log P_n$
**	$\geq 87+2 \log P_n$	$\geq 83+3 \log P_n$
***	$\geq 90+2 \log P_n$	$\geq 86+3 \log P_n$
****	$\geq 93+2 \log P_n$	$\geq 89+3 \log P_n$

Az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelete

a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 56. §-ának a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

(1) A rendelet hatálya a gépet, valamint biztonsági berendezést gyártó, forgalmazó, valamint importáló gazdálkodó szervezetekre (a továbbiakban együtt: gyártó) terjed ki.

(2) Nem terjed ki a rendelet alkalmazási köre:

a) olyan gépre, amelynek egyetlen erőforrása a közvetlenül felhasznált emberi munkaerő, ide nem értve a terhek emelésére vagy süllyesztésére használt gépet;

b) közvetlenül a betegekkel érintkező orvosi készülékekre;

c) vásárokban, illetve szórakoztató parkokban használt különleges (mutatványos) — rögzített vagy mobil — berendezésekre;

d) gőzkazánokra, nyomástartó berendezésekre, tartályokra és gőzhajókra;

e) kifejezetten nukleáris felhasználásra kialakított vagy alkalmazott olyan gépre, amelynek meghibásodása radioaktív emissziót okozhat;

f) gépbe beépített radiokatív sugárforrásra;

g) lőfegyverre;

h) éghető folyadékokra, olvadékokra és veszélyes anyagok tárolótartályaira;

i) olyan szállítóeszközre, amelyet kizárólag személyek vagy áruk szállítására, illetve légi, vasúti vagy vízi közlekedésre terveztek vagy gyártottak;

j) olyan közúti járművekre (járműtípusokra), amelyeknek kereskedelmi értékesítéséhez a Közlekedési Főfelügyelet típusbizonyítványt állított ki;

k) úszó létesítményekre, berendezéseikkel és felszereléseikkel együtt;

l) személyek magán- vagy közcélú szállítására szolgáló kötélpályára, ideértve a siklópályát is;

m) mezőgazdasági és erdészeti vontatóra, amelyeknek kereskedelmi értékesítéséhez a Közlekedési Főfelügyelet típusbizonyítványt állított ki;

n) kizárólag fegyveres szervek használatára tervezett és kialakított gépre;

o) olyan felvonóra, amely épületek vagy szerkezetek különböző szintjeit szolgálja ki, fülkéje merev vezetősínek között mozog, a vízszinteshez képest 15°-nál nagyobb dőlésű és

oa) személyek,

- ob) személyek és áruk,
- oc) csak áruk szállítására szolgál, feltéve, hogy a fülkébe legalább egy személy be tud szállni, és a fülkében lévő személy a kezelőelemeket belülről elérheti;
- p) olyan személyszállító eszközre, amely fogazott sínen és fogazott meghajtókerékkel működik;
- r) aknaszállító gépre;
- s) színházi felvonókra;
- t) az építkezéseken alkalmazott személyek vagy személyek és terhek emelésére szolgáló felvonóra;
- u) olyan gépre, amely alapvetően az elektromosság alapján jelent veszélyt.

Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában

a) *gép*:

aa) az olyan összekapcsolt alkatrészek és alkotóelemek együttese, amelyek közül legalább egy mozog, a megfelelő mozgató, vezérlő és energiaellátó szerkezettel együtt és amelyeket valamely meghatározott felhasználás céljából kapcsolnak össze, így különösen valamely anyag feldolgozására, kezelésére, mozgatására vagy csomagolására,

ab) az olyan gépek együttese, amelynek olyan az összeállítása és a vezérlése, hogy együttes eszként működjön ugyanazon cél érdekében,

ac) a gép funkcióját változtató cserélhető berendezés, amelyet egy géppel, különböző gépek sorozatával vagy egy vontatóval történő, a kezelő általi összeszerelés céljából hoztak forgalomba, amennyiben az nem kizárólag alkatrész vagy szerszám;

b) *biztonsági berendezés*: az ac) pont alá nem tartozó olyan berendezés, amelyet biztonsági feladat ellátása érdekében hoznak forgalomba, és amelynek hibája vagy hibás működése személyek biztonságát vagy egészségét veszélyeztetheti (a továbbiakban: berendezés);

c) *kijelölt vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezet* (a továbbiakban: tanúsító szervezet): az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter által a típusvizsgálati tanúsítvány kiadására jogszabály alapján kijelölt szervezet;

d) *megfelelőségi nyilatkozat*: a gyártó írásbeli nyilatkozata, hogy a gép vagy berendezés a típusmintának és a jogszabályban előírt biztonsági előírásoknak megfelel;

e) *megfelelőségi tanúsítvány*: a tanúsító szervezet által kiadott dokumentum annak igazolására, hogy a gép vagy berendezés a típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusnak megfelel;

f) *típusvizsgálati tanúsítvány*: a tanúsító szervezet által kiadott dokumentum annak igazolására, hogy a gép vagy berendezés típusmintája a jogszabályban előírt biztonsági előírásoknak megfelel;

g) *rendeltetésszerű használat*: a gép vagy berendezés használati, kezelési útmutatójában vagy termékismertető-

jében feltüntetett, a gyártó által tervezett célnak és az előírt üzemeltetési módnak megfelelő használat;

h) *honosított harmonizált szabvány*: a CEN, a CENELEC által jóváhagyott és az Európai Közösség hivatalos lapjában közzétett európai szabvány, amelyet a magyar eljárási rendnek megfelelően honosítottak, és hivatalosan közzétettek;

i) *tagországi nemzeti szabvány*: az Európai Közösség gyártó tagországában alkalmazott, az Európai Közösség hivatalos lapjában közzétett szabvány, amelyet a magyar eljárási rendnek megfelelően hivatalosan közzétettek.

Biztonsági követelmények

3. §

(1) Gép vagy berendezés akkor hozható forgalomba, ha rendeltetésszerű használat mellett nem veszélyezteti személyek, állatok életét, testi épségét, egészségét és a vagyonbiztonságot, továbbá megfelel az e rendeletben meghatározott biztonsági és egészségvédelmi előírásoknak.

(2) A gépet vagy berendezést úgy kell tervezni, gyártani, kialakítani, forgalomba hozni, hogy megfeleljen az *1. számú mellékletben* meghatározott alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek.

(3) A honosított harmonizált szabványok követelményeinek megfelelő gépet vagy berendezést úgy kell tekinteni, hogy az megfelel az e rendeletben meghatározott biztonsági követelményeknek.

(4) Honosított harmonizált szabvány hiányában a tagországi nemzeti szabványoknak megfelelő gépet vagy berendezést úgy kell tekinteni, hogy az megfelel e rendeletben meghatározott biztonsági követelményeknek.

(5) A honosított harmonizált szabványok és a tagországi nemzeti szabványok jegyzékét a Magyar Szabványügyi Testület hivatalos lapjában közzéteszi.

4. §

A kiállításokon, bemutatókon és hasonló rendezvényeken olyan gép vagy berendezés is kiállítható, amely nem felel meg az alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek, feltéve, hogy ezt felirattal jelzik, és megfelelő biztonsági intézkedésekkel a személyek életének, testi épségének, illetve egészségének védelme biztosítható.

A megfelelőség tanúsítása

5. §

A gyártónak a gép vagy berendezés megfelelőségének tanúsítása érdekében, az *5. számú mellékletben* meghatározott műszaki dokumentáció alapján, a *3. számú mellékletben* meghatározott adatokat tartalmazó megfelelőségi nyilatkozatot kell tenni.

6. §

(1) A gyártónak a 2. számú mellékletben felsorolt gépek vonatkozásában, ha a gyártás során nem, vagy csak részben elégítették ki a honosított harmonizált szabványok vagy a tagországi nemzeti szabványok követelményeit, a forgalomba hozatal előtt típusvizsgálatot kell végeztetni.

(2) A típusvizsgálat olyan eljárás, amely során a tanúsító szervezet megvizsgálja és igazolja, hogy a típusvizsgálatra átadott vagy bemutatott gép vagy berendezés (a továbbiakban: típusminta) megfelel az alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek.

(3) A típusvizsgálat lefolytatását a gyártó kérheti. A kérelemnek a 6. számú mellékletben meghatározott adatokat és dokumentációt kell tartalmaznia.

(4) A tanúsító szervezet — szabvány alkalmazása hiányában vagy szabvány részleges alkalmazása esetén — a műszaki dokumentáció alapján, a típusmintán elvégzi a szükséges ellenőrzést és vizsgálatot annak megállapítására, hogy a típusmintát a műszaki dokumentációval egyezően gyártották-e, azonosítja azokat a részegységeket, amelyeket a szabványok előírásai szerint gyártottak, és megállapítja, hogy a gyártó által választott megoldások a rendeletben meghatározott alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek megfelelnek-e.

(5) Ha a típusminta az alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek megfelel, a tanúsító szervezet a típus megfelelőségéről típusvizsgálati tanúsítványt állít ki, ellenkező esetben az elutasítás indokainak részletes megjelölésével a típusvizsgálati tanúsítvány kiadását megtagadja.

7. §

(1) A gyártónak a 2. számú mellékletben felsorolt gépek vonatkozásában, ha a gyártás során kielégítették a honosított harmonizált szabványok vagy tagországi nemzeti szabványok követelményeit, a forgalomba hozatal előtt választása szerint

a) az 5. számú mellékletben meghatározott műszaki dokumentációt egy tanúsító szervezetnek átadja, amely a dokumentáció átvételét igazolja és az iratokat megőrzi;

b) a 6. számú mellékletnek megfelelően összeállított dokumentációt egy tanúsító szervezetnek bemutatja, amely megvizsgálja, hogy a honosított harmonizált szabványokat helyesen alkalmazták-e, és a dokumentáció alapján, megfelelőség esetén megfelelőségi tanúsítványt állít ki, vagy dönt a típusvizsgálati eljárás lefolytatásának szükségességéről;

c) a típusmintán típusvizsgálati eljárást kezdeményez.

(2) Ha a gyártó az (1) bekezdés b) pontjában foglaltak szerint jár el, akkor a gép vagy berendezés minden olyan változásáról, amely az alapvető biztonsági és egészség-

ségvédelmi követelmények betartását érinti, a 6. számú mellékletnek megfelelően összeállított módosított dokumentáció megküldésével a tanúsító szervezetet tájékoztatnia kell. A tanúsító szervezet a változtatást megvizsgálja és megfelelőség esetén kiegészítő megfelelőségi tanúsítványt állít ki, vagy dönt a típusvizsgálati eljárás lefolytatásának szükségességéről.

8. §

Ha a gyártó a típusvizsgálati eljárás lefolytatását olyan gép vagy berendezés vonatkozásában kezdeményezi, amely rendelkezik megfelelőségi tanúsítvánnyal és azt a kérelemmel egyidejűleg a tanúsító szervezet rendelkezésére bocsátja, akkor a tanúsító szervezet kizárólag a termékazonosítást és az ehhez szükséges ellenőrző vizsgálatokat végzi el.

Megfelelőségi jelölés

9. §

(1) A gyártó a megfelelőségi nyilatkozat és a megfelelőségi tanúsítvány alapján a forgalomba hozatal előtt a gépet vagy berendezést a 4. számú melléklet szerinti megfelelőségi jelöléssel látja el.

(2) A megfelelőségi jelölést a gépen vagy berendezésen jól láthatóan, egyértelműen és maradandóan kell elhelyezni.

(3) A gépen vagy berendezésen nem helyezhető el a megfelelőségi jelöléssel összetéveszthető jelölés. Minden más jelet a gépen csak úgy lehet elhelyezni, hogy az a CE jelölés láthatóságát és olvashatóságát ne befolyásolja.

Ellenőrzés

10. §

A megfelelőség tanúsítására vonatkozó előírások megtartását a külön jogszabályban meghatározott hatóság jogosult ellenőrizni és minden olyan intézkedést megtenni, amelyre jogszabály felhatalmazást ad.

Záró rendelkezések

11. §

(1) E rendelet 1999. január 1. napján lép hatályba.

(2) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló — Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt —

Európai Megállapodás kihirdetését tartalmazó 1994. évi I. törvény alapján az Európai Közösségek jogszabályaihoz, ezen belül a tagállamoknak a gépek megfelelőségének tanúsításáról, valamint a gépek alapvető biztonságáról és egészségvédelmi követelményeiről szóló — a 91/368/EGK, a 93/44/EGK és a 93/68/EGK irányelvekkel módosított — 89/392/EGK tanácsi irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Dr. Fazakas Szabolcs s. k.,
ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter

1. számú melléklet
a 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

Alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelmények

1. *A gépek és biztonsági berendezések tervezésére és gyártására vonatkozó alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelmények*

E melléklet alkalmazásában a „gép” vagy „biztonsági berendezés” az 2. § (1) bekezdésének meghatározása szerint értendő.

1.1. Általános előírások

A gyártó köteles értékelni és azonosítani azokat a veszélyeket, amelyeket a gép okozhat, és az értékelés számításba vételével kell a gépet megterveznie és kialakítania.

1.1.1. Fogalom meghatározások

A jelen jogszabály alkalmazásában:

a) veszélyes tér: minden olyan a gépen belüli, illetve akörüli tér, amelyben a személyek biztonsága vagy egészsége kockázatnak lehet kitéve.

b) veszélyeztetett személy: az a személy, aki a veszélyes térben tartózkodik.

c) kezelőszemély: az(ok) a személy(ek), aki(k) a gép szerelésével, üzemeltetésével, beállításával, karbantartásával, tisztításával, javításával vagy szállításával van(nak) megbízva.

1.1.2. A biztonság beépítésének az alapelvei

a) A gépeket úgy kell kialakítani, és rendeltetésüknek megfelelő felszereléssel ellátni, hogy beállításuk, üzemeltetésük és karbantartásuk ne járjon kockázattal azokra a kezelőszemélyekre, akik ezeket a műveleteket a gyártó által meghatározott körülmények között végzik. Az intézkedéseknek arra kell irányulniuk, hogy a kockázatokat a gép várható élettartama folyamán, beleértve azt az időtartamot is, amikor a gépet szét- vagy összeszerelik, továbbá olyan esetekben ki lehessen zárni, amikor a kockázat előre látható szokatlan helyzetekből adódik.

b) A legmegfelelőbb megoldások kiválasztásakor a gyártónak a következő alapelveket kell alkalmaznia, mégpedig az itt megadott sorrendben:

— a veszélyek kiküszöbölése vagy a minimális mértékre csökkentése (a biztonsági alapelveknek a gép tervezési és gyártási folyamatában való érvényesítése),

— a szükséges védekezési lehetőségek feltárása azokkal a veszélyekkel szemben, amelyeket nem lehet kiküszöbölni,

— a felhasználó tájékoztatása a megmaradó veszélyekről az alkalmazott védekezési megoldások nem tökéletes hatékonysága miatt, tájékoztatás az esetlegesen szükséges különleges képzésről és az egyéni védőeszközök alkalmazásáról.

c) A gyártónak a gép tervezése és gyártása során, valamint a használati utasítás kidolgozásakor nemcsak a gép normál alkalmazási körülményeit kell figyelembe vennie, hanem a gépnek az ésszerűen várható alkalmazásokat is. A gépet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy annak nem rendeltetésszerű használata ne legyen lehetséges. Adott esetben a használati utasításban nyomatékosan fel kell hívni a figyelmet a gép olyan szakszerűtlen alkalmazására, amit a tapasztalatok szerint ki kell küszöbölni.

d) A gép rendeltetésszerű használata esetén a kezelőszemélyek igénybevételét, elfáradását, pszichikai megterhelését (stressz) az ergonómiai elvek figyelembevétele mellett a lehető legkisebbre kell csökkenteni.

e) A gyártónak a gép tervezése és gyártása során számításba kell vennie azokat a terheléseket, amelyek a kezelőszemélyeket érik azért, mert az egyéni védőeszközöket (pl. cipő, védőkesztyű) viselniük kell.

f) A gépet valamennyi speciális szerelvénnel és tartozékkal ellátva kell leszállítani annak érdekében, hogy azt minden kockázattól mentesen lehessen felszerelni, karbantartani és üzemeltetni.

1.1.3. Anyagok és gyártmányok

A gép gyártása során a gépbe beépített vagy annak alkalmazása során felhasznált anyagok, illetve az általa előállított termékek nem veszélyeztethetik az érintett személyek biztonságát vagy egészségét.

Különösen folyadékok (nyomás alatti közegek) alkalmazása esetén a gépet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a feltöltés, felhasználás, visszanyerés vagy leeresztés veszély nélkül legyen elvégezhető.

1.1.4. Megvilágítás

A gépet a gyártónak fel kell szerelnie az adott munkafolyamatoknak megfelelő világítással abban az esetben, ha annak hiánya a normál környezeti világítás esetén kockázatot jelentene.

A gyártónak gondot kell fordítania arra, hogy az általa szállított világítás ne idézzen elő sem zavaró árnyékos teret, sem zavaró, kápráztató hatást, vagy ne okozzon veszélyes stroboszkópikus hatást.

Amennyiben egyes belső szerelvényeket gyakran kell ellenőrizni, azokat megfelelő világítással kell ellátni. Ugyanez vonatkozik a szerelési és karbantartási területekre is.

1.1.5. A gép tervezése a kezelés figyelembevételével

A gép és valamennyi tartozéka

- legyen veszély nélkül kezelhető,
- olyan csomagolású vagy kialakítású, hogy annak közbenső tárolása sérülésmentesen és veszélytelenül megoldható legyen (pl. kielégítő stabilitás, különleges alátámasztások).

Amennyiben a gép vagy annak bármely szerkezeti eleme a súlya, méretei vagy alakja miatt kézzel nem mozgatható, akkor a gépet, illetve annak tartozékait

- vagy olyan kiegészítő szerelvényekkel kell ellátni, amelyek lehetővé teszik azt, hogy valamilyen teheremelő berendezéssel felvehető legyenek,

- vagy úgy kell kialakítani, hogy ilyen szerelvényekkel elláthatók legyenek (pl. menetes furatok kialakítása),

- vagy olyan formájúra kell kialakítani, hogy a hagyományos teheremelő gépekre ráhelyezhető legyen.

Azok a gépek, amelyeket kézzel kell mozgatni

- könnyen szállíthatók, vagy
- a biztonságos szállíthatóság érdekében megfelelő fogóeszközökkel (pl. fogantyú) ellátottak legyenek.

Az olyan készülékek, illetve gépalkatrészek kézi mozgásakor, amelyek alacsony súlyuk ellenére is (az alakjuk vagy anyaguk miatt) veszélyt jelentenek, intézkedéseket kell tenni a veszélyeztetés kiküszöbölésére.

1.2. Vezérlőrendszerek

1.2.1. A vezérlőrendszerek biztonsága és megbízhatósága

A vezérlőrendszereket úgy kell tervezni és gyártani, hogy azok biztonságosan és megbízhatóan elhárítsák veszélyhelyzet kialakulását.

Ezeket úgy kell tervezni, hogy

- az elvárható üzemi igénybevételeknek és idegen behatásoknak ellenálljanak,
- a vezérlőrendszer esetleges logikai hibája ne idézzon elő veszélyhelyzetet.

1.2.2. Kezelőelemek

A kezelőelemeknek

- jól láthatónak, felismerhetőnek, célszerűen megjelöltnek kell lenniük,

- úgy kell felszerelve lenniük, hogy a biztonságos, akadálytalan, gyors és egyértelmű működtetés biztosított legyen,

- a mozgása kövesse az általa kiváltott mozgás irányát,
- a veszélyes téren kívül kell felszerelve lenniük, szükség esetén a veszélyes térbe telepített bizonyos, vezérlőelemek kivételével mint pl. vészkipcsoló, vagy különálló vezérlőpultra, például a robotok programozásához,

- úgy kell elhelyezve lenniük, hogy azok működtetése ne idézzon elő pótlólagos veszélyhelyzetet,

- úgy kell tervezve, illetve védelemmel ellátva lenniük, hogy az azoktól megkívánt hatás, amennyiben az veszély-

helyzetet lenne képes előidézni, ne következzen be akaratlagos működtetés nélkül,

- úgy kell gyártva lenniük, hogy azok az előre látható behatásoknak ellenálljanak; ez különösen vonatkozik a vészkipcsolókra, amelyek jelentős igénybevételnek lehetnek kitéve.

Amennyiben valamilyen kezelőelemet többféle funkció teljesítésére terveztek és gyártottak, azaz annak a hatása nem egyértelmű (pl. kapcsolófalba alkalmazása), akkor a mindenkori vezérlő hatást összetéveszthetetlenül ki kell jelölni, és szükség esetén megfelelő időelőzéssel jól látható, illetve hallható visszajelzést kell alkalmazni.

A kezelőelemeket úgy kell elhelyezni, hogy az ergonómiai elvek figyelembevétele mellett azok elrendezése, mozgatószerkezeteik és azok szilárdsága a vezérlőhatással összhangban legyen. Az egyéni védőeszközök (mint pl. cipő, kesztyű) szükséges vagy várható használatából fakadó terheléseket figyelembe kell venni.

A gépeket a biztonságtechnikai követelményeknek megfelelő figyelmeztető berendezésekkel (skála, hangjelzés stb.) és utasításokkal kell ellátni. A kezelőszemélynek ezeket a figyelmeztető berendezéseket a kezelőállásról jól be kell látnia, a hangjelzések egyértelmű értelmezésére előírásokat kell készíteni.

A fő kezelési helyen tartózkodó kezelőszemélynek meg kell tudni bizonyosodnia arról, hogy a gép veszélyes területen nem tartózkodnak-e személyek.

Amennyiben erre nincs lehetőség, akkor a vezérlést úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a gép indítását akusztikus és/vagy optikai figyelmeztető jelzés előzze meg. A veszélyeztetett személynek kellő ideje és lehetősége legyen arra, hogy a gép indítását gyorsan meg tudja akadályozni.

1.2.3. Indítás

A gép indítása csak egy erre a célra szolgáló kezelőelem szándékos működtetésével történhet.

Ez vonatkozik

- az üzemszünet utáni újraindítás műveletére is, függetlenül attól, hogy ez az üzemszünet milyen ok miatt következett be,

- az üzemállapotok (pl. sebesség, nyomás) jelentős változására is akkor, ha ez az újraindítás vagy az üzemállapotoknak a jelentős megváltozása az érintett személyre nézve veszélyt jelent.

Ez a követelmény nem vonatkozik arra az esetre, ha a gép újraindítása, vagy a működtetési feltételek változtatása automatikus ciklusok szabályos egymásutánjának az eredménye.

Amennyiben a gép több indításvezérlővel rendelkezik és így a kezelőszemélyek egymást veszélyeztethetik, úgy kiegészítő eszközöket (pl. választó kapcsoló vagy egyeztető kapcsoló, amelyek mindenkor csak egy indítókészülék működését engedélyezik) kell felszerelni annak érdekében, hogy ezt a veszélyt ki lehessen küszöbölni.

Automata gép automatikus üzemmódban történő újraindításának a kikapcsolást követően könnyen megvalósít-

hatónak kell lennie, miután valamennyi biztonságtechnikai feltétel teljesült.

1.2.4. Leállítás

Normál leállítás

Valamennyi gépet fel kell szerelni egy olyan kapcsolóval, amely lehetővé teszi a teljes gép biztonságos leállítását.

Valamennyi munkahelyet fel kell szerelni olyan kapcsolóval, amely a veszélytől függően a gép valamennyi mozgó alkatrészét, illetve meghatározott mozgó alkatrészét leállítja annak érdekében, hogy a gépet egy biztonságos nyugalmi helyzetbe lehessen állítani. A leállító rendelkezésnek legyen elsőbbsége az indító rendelkezéssel szemben.

Amikor a gép vagy annak veszélyes szerkezeti elemei nyugalmi állapotba kerültek, akkor a hajtás energiaellátását meg kell szakítani.

Vészkipcsolás

Valamennyi gépet fel kell szerelni egy vagy több vészkipcsoló berendezéssel, amelyek segítségével a fenyegető vagy bekövetkező veszélyt meg lehet szüntetni. Ez alól kivételt jelentenek

— azok a gépek, amelyeknél a vészkipcsolással a veszély nem csökkenthető, mivel a vészkipcsoló vagy a normál leállításhoz szükséges időt nem csökkenti, vagy nem lehetséges a veszély miatt a különleges intézkedéseket megtenni,

— kézben tartott, illetve kézzel vezetett gépek esetén.

A vészkipcsoló berendezés:

— világosan felismerhető, jól látható és gyorsan hozzáférhető legyen,

— a veszélyes mozgásfolyamatot a lehető leggyorsabban állítsa le anélkül, hogy ezáltal járulékos veszélyhelyzeteket idézne elő,

— ha szükséges, tegye lehetővé a biztonsági műveletek beindítását vagy kioldását.

Amennyiben a vészkipcsoló berendezést egy vészkipcsolási utasítás kiadása után már nem működtetik, ezt az utasítást a vészkipcsoló reteszelésével, annak feloldásáig fenn kell tartania. Nem megengedhető, hogy a vészkipcsoló reteszelve legyen anélkül, hogy a leállító utasítást feloldják. A vészkipcsolót csak egy megfelelő működtetéssel szabad feloldani. A feloldás nem indíthatja a gépet, csupán csak az újraindítást tegye lehetővé.

Gépláncok

Az olyan gépeket vagy géprészeket, amelyeket együttes hatás kifejtésére terveztek, a gyártónak a gépet úgy kell terveznie és gyártania, hogy a leállító berendezések, beleértve a vészkipcsoló berendezést is, ne csak a gépet állítsa le, hanem valamennyi, eléje és mögéje kapcsolt berendezést is, amennyiben azok további működése veszélyhelyzetet jelentene.

1.2.5. Üzem módváltó kapcsoló

A választott vezérlési módnak legyen elsőbbsége valamennyi más vezérlési funkcióval szemben, kivéve a vészkipcsolási funkciót.

Amennyiben a gépet úgy tervezték és gyártották, hogy több vezérlési folyamatot vagy üzemmódot lehet megvalósítani, amelyeknek eltérő a biztonsági fokozata (pl. a beállításához karbantartáshoz, ellenőrzéshez), akkor azt egy minden állásában zárható üzemmódváltó kapcsolóval kell felszerelni.

Az üzemmódváltó kapcsoló valamennyi állása csak egyetlen vezérlési vagy üzemmódnak felelhet meg.

Az üzemmódváltó kapcsolót egyéb üzemmódváltó eszközökkel is lehet helyettesíteni, amelyeken keresztül a kezelőszemélyzet csak meghatározott csoportoknál, meghatározott gépfunkciókat végezhet el (pl. hozzáférhetőségi kód a meghatározott számjegyvezérlési funkcióhoz).

Amennyiben a gép valamilyen üzemmódjában bizonyos munkafolyamat mellett a védőberendezés védőhatásának felfüggesztése lenne szükséges, akkor a megfelelő választókapcsolót a következő vezérlési folyamatra kell beszabályozni:

— automatikus vezérlés reteszelve,

— elmozdulásokra csak abban az esetben van lehetőség, ha vezérlőberendezést folyamatosan működtetik (vezérlőberendezés önműködő visszaállítással),

— az egyes alkatrészek veszélyes mozgása csak fokozott biztonsági feltételek mellett lehetséges (pl. lecsökkentett sebesség, csökkentett teljesítmény, léptető üzemmód és más megfelelő intézkedések) és azok a veszélyek, amelyek a vezérlési sorrendből fakadnak, ki vannak kapcsolva,

— azok a gépmozgások, amelyek a gépen belüli érzékelők közvetlen vagy közvetett működtetése veszélyt jelenthetnek, reteszelve vannak. Az üzemmódváltó kapcsoló működtetési helyéről a mindenkor működtetett géprészeket vezérelni lehessen.

1.2.6. Az energiaellátás zavara

A gép energiaellátásának megszakadása, vagy annak a megszakadás utáni visszatérése, vagy az energiaellátás egyéb változásai nem idézhetnek elő veszélyhelyzetet.

Különösképpen a következőket kell kizárni:

— akaratlan beindítás,

— a leállításhoz már kiadott utasítás végre nem hajtása,

— a gép valamely mozgó alkatrészének vagy a gép által befogott munkadarabnak a kiejtése vagy kivágódása,

— bármely mozgó alkatrész automatikus vagy kézi leállításának megakadályozása,

— valamely védőberendezés kiesése.

1.2.7. A vezérlőrendszer zavarai

A vezérlőrendszer logikai körének zavara, vagy a vezérlőkör meghibásodása nem okozhatja veszélyhelyzetek kialakulását.

Különösen az alábbiakat kell kizárni:

— akaratlan indítás,

— valamilyen, már kiadott leállító utasítás végre nem hajtása,

— a gép valamely mozgó alkatrészének vagy a gép által befogott munkadarabnak a kiejtése vagy kivágódása,

- bármely mozgó alkatrész automatikus vagy kézi leállításának megakadályozása,
- valamely védőberendezés kiesése.

1.2.8. Szoftver

A kezelőszemélyzet és a gép vezérlő-, illetve ellenőrző rendszere közötti párbeszéd biztosítására szolgáló szoftvert a „felhasználó-barát” konstrukciós elveknek megfelelően kell kialakítani.

1.3. A mechanikai veszélyekkel szembeni védelem

1.3.1. Stabilitás

A gépeket, valamint azok alkotóelemeit és felszerelési tartozékait úgy kell tervezni és gyártani, hogy azok a számításba vett üzemelési körülmények között (adott esetben figyelembe véve a klimatikus körülményeket is) elegendően stabilak legyenek, és úgy lehessen azokat üzemeltetni, hogy ne álljon fenn az akaratlan borulás, leesés vagy elmozdulás veszélye.

Amennyiben a gép kialakítása vagy tervbe vett telepítési körülményei következtében nem lehetne biztosítani annak kellő stabilitását, akkor megfelelő alátámasztásról gondoskodni kell, és ennek alkalmazására a használati utasításban fel kell hívni a figyelmet.

1.3.2. Törésveszély üzem közben

A gépek különböző alkatrészei, illetve azok összeköttetései ellenállóak legyenek a rendeltetésszerű üzemeltetés során fellépő terhelésekkel szemben.

A gép gyártása során felhasznált anyagoknak az adott üzemeltetési körülményeknek megfelelő ellenállási tulajdonságokkal kell rendelkezniük, különös tekintettel az anyag kifáradására, öregedésére, korróziójára és kopás-ellenállóságára.

A gyártónak a használati utasításban meg kell adnia a biztonság szempontjából fontos felülvizsgálati és karbantartási munkák jellegét és gyakoriságát. Adott esetben ugyanott meg kell adni a gyorsan kopó alkatrészek listáját és utalni kell azok kicserélésének kritériumaira is.

Amennyiben a megvalósított biztonsági intézkedések ellenére a repedés- vagy törésveszély (pl. a köszörűkorongok vagy gépkatrészek esetében) továbbra is fennáll, akkor az érintett mozgó alkatrészeket úgy kell elrendezni és felszerelni, hogy azok törése esetén a törött darabok felfoghatók legyenek.

Azokat a merev és rugalmas csővezetékeket, amelyek folyadékokat — különösen akkor, ha magas nyomás alatt — szállítanak, úgy kell kialakítani, hogy az adott körülmények között a fellépő külső és belső nyomásoknak ellenálljanak. Azokat biztonságosan kell rögzíteni, illetve valamennyi agresszív külső hatással szemben védelemmel kell ellátni. Megfelelő intézkedéseket kell tenni arra az esetre, hogy törés esetén ne idézzenek elő veszélyhelyzetet (hirtelen elmozdulás, nagy nyomás alatt kilépő folyadékáram stb.)

A munkadarabnak a szerszámhoz való automatikus hozzávezetése esetén a következő feltételeket kell telje-

síteni ahhoz, hogy az érintett személyek veszélyeztetését (pl. szerszámtörés révén) ki lehessen küszöbölni:

- a szerszám és a munkadarab érintkezésekor a szerszámnak el kell érnie a normál üzemi körülményeket,
- amennyiben a szerszám szándékosan vagy véletlenül megindul, illetve leáll, akkor a hozzávezető adagolásnak és a szerszámmozgásoknak összhangban kell lefutniuk.

1.3.3. Kieső vagy kirepülő tárgyak okozta veszélyek

Intézkedéseket kell tenni arra, hogy az adott esetben veszélyes tárgyak (megmunkált munkadarabok, szerszámok, forgácsok, töredékdarabok, hulladékok stb.) kiesését és kirepülését meg lehessen akadályozni.

1.3.4. Felületek, sarkok és élek okozta veszélyek

A hozzáférhető gépkatrészeknek — amennyiben a funkciójuk azt lehetővé teszi — nem lehetnek sem éles sarkai vagy élei, sem olyan durva felületei, amelyek sérüléseket okozhatnának.

1.3.5. Kombinált gépek okozta veszélyek

Amennyiben a gép több, különböző művelet végrehajtására alkalmas, amikor az egyes műveletek között a munkadarabot kézzel kell a gépből kivenni (kombinált gép), akkor azt úgy kell tervezni és gyártani, hogy a gép valamennyi részegységét egymástól külön is fel lehessen használni anélkül, hogy a többi részegység a kezelőszemély szempontjából bármilyen veszélyhelyzetet jelentsen vagy akadályt képezzen.

A gép valamennyi nem védett része legyen külön is indítható és leállítható.

1.3.6. A szerszám fordulatszámának változása által előidézett veszélyhelyzet

Amennyiben a gépet az egyes munkafolyamatok megvalósítása céljából különböző alkalmazási körülményekre tervezték (pl. a sebesség és az energiaellátás), akkor a gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy ezeket a körülményeket veszélytelenül és megbízhatóan lehessen kiválasztani, illetve beállítani.

1.3.7. Mozgó részegységek által kiváltott veszélyek elhárítása

A gép mozgó szerkezeti elemeit úgy kell tervezni, gyártani és elrendezni, hogy az azok által kiváltott veszélyeket ki lehessen küszöbölni, vagy — amennyiben a veszélyhelyzet továbbra is fennáll — védőberendezéseket kell elhelyezni olyan módon, hogy azoknak a veszélyforrásoknak az elérési kockázata, amelyek balesetet idézhetnek elő, ki legyenek zárva.

Valamennyi szükséges intézkedést meg kell tenni annak érdekében, hogy a mozgó munkavégző elemek akaratlan elakadását meg lehessen előzni. Amennyiben a védőintézkedések ellenére az elakadás mégis bekövetkezhetne, akkor a gép gyártója köteles különleges védőberendezést, különleges szerszámokat biztosítani, valamint a használati utasításban és adott esetben magán a gépen is ezeket a

veszélyeket megjelölni, amivel az elakadás biztonságosan feloldható.

1.3.8. A védelem kiválasztása a mozgó részegységek által előidézett veszélyek elhárítására

A mozgó részegységek által előidézett veszélyek elhárítására alkalmazható védőburkolatokat vagy biztonsági berendezéseket a mindenkori veszélyhelyzet jellegének megfelelően kell megválasztani. A kiválasztáskor a következő szempontokat kell figyelembe venni:

A. Az erőátvitel mozgó elemei

A kezelőszemélyek védelmére az erőátvitel mozgó szerkezeti elemei (pl. hajtótárcsák, hajtószíjak, fogaskerekek, fogasléc, erőátviteli tengelyek) által előidézett veszélyekkel szemben:

— rögzített védőburkolatokat kell alkalmazni az 1.4.1. és az 1.4.2. pontokban foglalt követelményeknek megfelelően, illetve

— nyitható védőburkolatokat kell alkalmazni az 1.4.1. és az 1.4.2.2.A. pontokban foglalt követelményeknek megfelelően. Az utóbbi említett megoldást akkor kell alkalmazni, ha gyakori beavatkozás szükséges.

B. Mozgó szerkezeti elemek, amelyek a munkafolyamatban vesznek részt (hatásterület)

A kezelőszemélyek védelmére a munkafolyamatban részt vevő, mozgó szerkezeti elemek (pl. vágószerszámok, sajtolófejek, hengerek, megmunkálás alatt lévő munkadarabok) által előidézett veszélyekkel szemben a következő védőburkolatokat kell alkalmazni:

— amennyiben lehetséges rögzített védőburkolatokat az 1.4.1. és az 1.4.2.1. pontokban foglalt követelményeknek megfelelően, vagy egyéb esetekben,

— nyitható burkolatokat az 1.4.1. és az 1.4.2.2.A. pontokban foglalt követelményeknek megfelelően, vagy közelítésre működő biztonsági berendezéseket (pl. fényzorompó, nyomásérzékeny padló), helyhez kötő biztonsági berendezés (pl. kétkezes indítókapcsoló) vagy automatikus biztonsági berendezés, amely az 1.4.1. és az 1.4.3. pontok követelményeinek megfelel.

Amennyiben olyan, a munkafolyamatban részt vevő mozgó szerkezeti elemek vannak, amelyeknél a munkafolyamat jellege megköveteli azt, hogy a kezelőszemély a mozgó alkatrész közelében beavatkozást végezzen, és amelyek nem vagy csak részben vannak védelemmel ellátva, akkor ezeket a szerkezeti elemeket, amennyiben az műszakilag lehetséges, el kell látni:

— az 1.4.1. és az 1.4.2.1. pontokban foglalt követelményeknek megfelelő, rögzített védőburkolattal, amely nem teszi lehetővé a munkafolyamatban részt vevő mozgó alkatrész megközelítését, és

— az 1.4.1. és az 1.4.2.3. követelményeknek megfelelő állítható védőburkolattal, amely a hozzáférhetőséget csak a munkafolyamathoz feltétlenül indokolt mozgó alkatrészre korlátozza.

1.4. Követelmények a védőburkolatokkal és biztonsági berendezésekkel szemben

1.4.1. Általános követelmények

A védőburkolat és a biztonsági berendezés

— legyen szilárd,
— nem idézhet elő pótlólagos veszélyeket,
— ne legyen egyszerű módon megkerülhető vagy hatástalanítható,

— a veszélyes tértől kellő távolságot biztosítson,
— a munkafolyamat megfigyelését csak a legszükségesebb mértékig korlátozhatja,

— a szerszám fel-, illetve leszerelését vagy a karbantartási munkák elvégzéséhez szükséges beavatkozásokat lehetőleg a védőburkolat, biztonsági berendezés leszerelése nélkül tegye lehetővé, ugyanakkor a munkához szükséges terület hozzáférhetőségét csak ott tegye lehetővé, ahol a munkavégzés történik.

1.4.2. Védőburkolatok különleges követelményei

1.4.2.1. Rögzített védőburkolat

A rögzített védőburkolat szilárdan a helyén kell maradjon.

Ezt olyan módon kell rögzíteni, amelyet csak valamilyen szerszám használatával lehet kioldani.

Amennyiben lehetséges, a rögzítés kioldása után ne maradjon védelmi helyzetben.

1.4.2.2. Nyitható védőburkolat

A. Az A-típusú nyitható védőburkolat

— amennyiben lehetséges, a géppel kapcsolatban maradjon, ha felnyitják,

— legyen reteszeléssel ellátva úgy, hogy az elmozduló szerkezeti elemet nem lehet mozgásba hozni mindaddig, amíg ennek a részegységnek a hozzáférhetősége biztosított, és a mozgása leáll, mielőtt a védőburkolat elhagyja a lezárt helyzetét.

B. A B-típusú védőburkolatot úgy kell tervezni és a gép vezérlésébe beépíteni, hogy

— a mozgó szerkezeti elemet ne lehessen mozgásba hozni mindaddig, amíg annak megközelíthetősége biztosítva van,

— a mozgó szerkezeti elemet munkavégzés közben ne lehessen megközelíteni, beállításuk csak szándékos beavatkozás révén történhessen, pl. szerszámmal, kulccsal,

— valamelyik alkatrészének hiánya vagy üzemzavara akadályozza meg a mozgó részek indítását, úgy állítsa le a mozgást,

— kirepülő tárgyak okozta veszély esetén biztosítson védelmet egy megfelelő fogószerkezettel.

1.4.2.3. Hozzáférést korlátozó, állítható védőburkolat

Az állítható védőburkolat, amely a mozgó szerkezeti elem munkavégzés miatt feltétlenül indokolt hozzáférést korlátozza:

— legyen az elvégzendő munka jellegétől függően kézzel vagy automatikusan állítható,

— legyen könnyen és szerszám használata nélkül állítható,

— a kirepülő tárgyak által előidézett veszélyt a lehető legkisebbre korlátozza.

1.4.3. A biztonsági berendezések különleges követelményei

A biztonsági berendezést úgy kell tervezni és a gép vezérlőrendszerébe beépíteni, hogy

— az elmozduló szerkezeti elemeket ne lehessen működésbe hozni mindaddig, amíg a kezelőszemély azokat elérheti,

— az elmozduló szerkezeti elemeket munkavégzés közben a kezelőszemély ne érhesse el,

— azok beállítása csak szándékos beavatkozás következtében történhet,

— valamely szerkezeti elemük hiánya vagy hibás működése megakadályozza az elmozduló részek indítását, vagy állítsa le a mozgást.

1.5. Egyéb veszélyekkel szembeni védekezés

1.5.1. Villamos energia okozta veszélyek

A villamos energia segítségével meghajtott gépet úgy kell tervezni, gyártani és felszerelésekkel ellátni, hogy villamos jellegű valamennyi veszély kizárt legyen vagy azokat el lehessen háritani.

Abban az esetben, ha a gép meghatározott feszültség-tartományba tartozó, villamosenergia-forrást használ fel a működéséhez, akkor a vonatkozó villamos szabványok előírásait kell alkalmazni.

1.5.2. Sztatikus elektromosság okozta veszélyek

A gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy a veszélyes elektrosztatikus feltöltődést a lehetőségekhez mérten meg kell akadályozni, vagy le kell csökkenteni, illetve megfelelő eszköz felhasználásával gondoskodni kell annak elvezetéséről.

1.5.3. Nem villamos energia okozta veszélyek

A nem villamos energiával (pl. hidraulikus, pneumatikus vagy termikus) meghajtott gépet úgy kell tervezni, gyártani és felszerelni, hogy az az alkalmazott energiafajtából fakadó valamennyi veszély kiküszöbölésére alkalmas legyen.

1.5.4. Hibás szerelés okozta veszélyek

A szerelési hibát vagy bizonyos alkatrészek ismételt szerelése alkalmával bekövetkező szerelési hibát, ami a veszélyhelyzet kialakulásához vezethet, annak az alkatrésznek a szerkezeti kialakításával, vagy egyéb esetben magán az alkatrészben, illetve a házon feltüntetett információval kell megakadályozni.

Hasonló információkat kell feltüntetni a mozgó alkatrészben, illetve annak házán, ha a mozgás irányának ismerete a veszély elhárítása szempontjából feltétlenül indokolt. Adott esetben a használati utasításnak kiegészítő információkat kell tartalmaznia.

Abban az esetben, ha a hibás csatlakoztatás veszélyhelyzetet idézne elő, akkor ezt már a folyadék- illetve villamos-

vezetékek esetében a kialakítás, vagy egyéb esetben a vezetéken, illetve a csatlakozó elemen feltüntetett információval kell megakadályozni.

1.5.5. Szélsőséges hőmérsékletek okozta veszélyek

Meg kell tenni a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a magas vagy nagyon alacsony hőmérsékletű alkatrészek vagy anyagok — azok megérintése vagy közvetlen környezetükben való tartózkodás révén — okozta veszélyt el lehessen háritani.

A magas vagy nagyon alacsony hőmérsékletű anyagok kifröccsenése által előidézett veszélyt jelezni kell. Ha ilyen veszélyek fennállnak, akkor az elhárításukhoz szükséges intézkedéseket meg kell tenni, azonban ha ennek műszaki akadályai vannak, akkor a hatásukat le kell csökkenteni.

1.5.6. Tűzveszély

A gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy magából a gépből kiinduló, vagy a gép által felhasznált vagy kibocsátott gázok, folyadékok, porok, gőzök és egyéb anyagok által előidézett tűz- és túlhevülési veszélyt ki kell küszöbölni.

1.5.7. Robbanásveszély

A gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy azokat a robbanásveszélyeket, amelyek magából a gépből vagy a gép által felhasznált vagy kibocsátott gázok folyadékok, porok, gőzök és egyéb anyagok válhatnak ki, ki kell küszöbölni.

Ebben a vonatkozásban a gyártónak a következő intézkedéseket kell megtennie:

— kerülni kell az adott anyagok veszélyes koncentrációjának bekövetkezését,

— kerülni kell, hogy a robbanóképes légtér begyulladjon,

— amennyiben ennek ellenére mégis bekövetkezne a robbanás, annak a környezetre gyakorolt hatását veszélytelen mértékűre kell csökkenteni.

Ugyanezeket az intézkedéseket kell megtenni akkor, ha a gyártó a gépet robbanásveszélyes környezetben való üzemeltetésre tervezte. Az ilyen gépeknek az üzemeltetéséhez felhasznált villamos készülékeket a robbanásveszélyre vonatkozó külön előírások figyelembevételével kell megválasztani.

1.5.8. Zaj okozta veszély

A gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy a zajkibocsátást a műszaki haladás és a zajcsökkentés céljára rendelkező álló eszközök figyelembevételével — elsősorban a kibocsátás helyén — az elérhető legalacsonyabb szintre kell lecsökkenteni.

1.5.9. Rezgés okozta veszély

A gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy a gép rezgése által előidézett kockázatot, a műszaki haladás és a rezgés csökkentésére rendelkezésre álló eszközök figyelembevételével — elsősorban a kibocsátás helyén — az elérhető legalacsonyabb szintre kell lecsökkenteni.

1.5.10. Sugárzás okozta veszély

A gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy a sugárkibocsátás csak a gép működéséhez szükséges mértékre korlátozódjon, és a kezelőszemélyzetre gyakorolt hatása legyen kizárt vagy a veszélytelen szint alatt maradjon.

1.5.11. Külső sugárzás okozta veszély

A gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy annak működését külső sugárzás ne befolyásolja.

1.5.12. Lézerberendezések veszélye

Lézerberendezések alkalmazása esetén a következőket kell figyelembe venni:

— a gépeken alkalmazott lézerberendezést úgy kell tervezni és kialakítani, hogy az akaratlan sugárzásokat ki lehessen küszöbölni,

— a gépeken alkalmazott lézerberendezést úgy kell leárnyékolni, hogy sem a hasznos sugárzás, sem a visszavert vagy szórt sugárzás, illetve a másodlagos sugárzás ne váltson ki egészségkárosító hatást,

— a gépeken alkalmazott lézerkészülékek megfigyelésére vagy besabályozására szolgáló optikai készülék olyan legyen, hogy a lézersugárzás következtében ne lépjen fel egészségkárosító hatás.

1.5.13. Porok, gázok stb. kibocsátása

A gépeket úgy kell tervezni, gyártani, illetve felszerelni, hogy a gázok, folyadékok, porok, gőzök és egyéb melléktermékek miatt bekövetkező kockázatot a gépnél ki lehessen küszöbölni.

Amennyiben ilyen veszély áll fenn, akkor a gépet úgy kell felszerelni, hogy az előbb felsorolt anyagokat össze lehessen gyűjteni, illetve el lehessen szívni.

Amennyiben normál üzemeltetési körülmények között a gép nincs zárt állapotban, akkor a felfogó- és elszívó berendezéseket kell a kibocsátás forrásához a lehető legközelebb elhelyezni.

1.5.14. A gépbe való bezárhatóság veszélye

A gépeket úgy kell tervezni, gyártani és szerelvényekkel ellátni, hogy az érintett személy ne maradjon a gépbe bezárva, vagy ha ez nem lenne lehetséges, akkor tudjon segítséget hívni.

1.5.15. Megcsúszás, botlás, leesés veszélye

A gépnek azon részeit, amelyeken a kezelőszemélynek mozogni vagy állni kell, úgy kell tervezni és gyártani, hogy a személyek megcsúszása, megbotlása vagy leesése kiküszöbölhető legyen.

1.6. Karbantartás

1.6.1. Gépápolás

A gépbeállítási és karbantartási helyeket, beleértve a kenési helyeket is, a veszélyes téren kívül kell elhelyezni. A szerelési munkálatokat, a karbantartási műveleteket, beleértve a javítási és gépápolási műveleteket, a tisztítást is, csak álló gépen lehessen elvégezni.

Amennyiben a fenti feltételek műszaki okokból maradványként nem teljesíthetők, akkor biztosítani kell azt,

hogy ezeket a munkafolyamatokat veszélytelenül lehessen elvégezni (lásd: különösen az 1.2.5. pont alattiakat).

Automatikus gépek esetében, és adott esetben egyéb gépeknél is, a gyártónak megfelelő csatlakozást kell kialakítani a hibadiagnosztikai készülék számára.

Automatikus gépek esetében, különösképpen azoknál, amelyeknél a gyártási folyamat megváltoztatásához, vagy a kopásra való magas hajlam esetén, vagy üzemzavar esetén bekövetkező esetleges károsodások következtében a szerkezeti elemeket gyakran kell cserélni, gondoskodni kell a szét- és összeszerelés kockázatmentességéről.

Az ezekhez az alkatrészekhez való hozzáférhetőséget úgy kell kialakítani, hogy ezeket az alkatrészeket az általában használatos műszaki segédeszközökkel (szerszámok, mérőeszközök stb.), a gyártó által megadott műveleti utasításnak megfelelően végre lehessen hajtani.

1.6.2. A kezelőhelyek és a beavatkozási helyek hozzáférhetősége

A gyártónak olyan hozzáférhetőségi lehetőségeket (lépcső, létra, kezelőállás stb.) kell biztosítani a gépen, amelyek segítségével a munkafolyamat közbeni működtetést, a beállítást el lehet végezni és a karbantartás szempontjából is fontos helyeket el lehet érni.

1.6.3. Leválasztás az energiaforrásról

Valamennyi gépet el kell látni olyan szerkezettel, amelynek működtetésével a gépet le lehet választani minden egyes energiaforrásról. Ezeket a szerkezeteket egyértelműen és jól láthatóan meg kell jelölni. Elzárhatóvá kell kialakítani azokat akkor, ha a gép újraindítása veszélyhelyzetet idézne elő a kezelőszemély számára. Azoknál a villamos energiával meghajtott gépeknél, amelyeknél a hálózatra való csatlakoztatás dugós csatlakozó villával történik, elegendő a dugaszolóvilla kihúzásával megvalósítani az energiaforrásról való leválasztást.

A leválasztónak abban az esetben is zárhatónak kell lennie, ha a kezelőszemély a tartós leválasztást valamelyik munkahelyről nem tudja ellenőrizni.

A maradékenergiát, azaz azt a tárolt energiát, ami a gép leállítása után a gépben jelen lehet, a kezelőszemélyre veszélytelen módon kell elvezetni.

Az előbbi követelménytől eltérően megengedett az, hogy bizonyos köröket ne lehessen leválasztani az energiaforrásukról, annak biztosítására, hogy egyes szerkezeti elemek a helyükön maradjanak, vagy az adatok tárolása, a belül elhelyezett szerkezeti elemek megvilágítása stb. céljából. Ebben az esetben különleges intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a kezelőszemély biztonságát az ne veszélyeztesse.

1.6.4. A kezelőszemély beavatkozásai

A gépet úgy kell tervezni, gyártani és felszerelni, hogy a kezelőszemélynek a lehető legkevesebb alkalommal kelljen beavatkoznia.

Ha a kezelőszemély beavatkozása nem kerülhető el, akkor azt könnyen és biztonságosan végezhesse el.

1.6.5. A belső részek tisztítása

A gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy azok a belső géprészek, amelyek veszélyes anyagokat vagy készítményeket tartalmaznak, tisztíthatók legyenek a géptérbe nyúlás nélkül, és bármilyen szükséges közbeavatkozás kívülről történhessen. Ha a géptérbe nyúlás elkerülése nem lehetséges, akkor a gyártó köteles a gép kialakítása során gondoskodni arról, hogy a tisztítás a lehető legkisebb kockázattal legyen elvégezhető.

1.7. Használati információk

1.7.0. Jelek, jelzőberendezések

A gép működtetéséhez szükséges információ legyen egyértelmű és könnyen érthető. Az információ ne okozza a kezelőszemély túlterhelését.

Ott, ahol az érintett személyek biztonságát és egészségét veszélyeztetné a felügyelet nélküli gép működéséből adódó hiba, a gépet megfelelő figyelmeztető akusztikai, illetve optikai jelzéssel kell ellátni.

1.7.1. Figyelmeztető eszközök

Ha a gépet figyelmeztető eszközökkel (pl. kürttel) szerelték fel, akkor azok jelzése könnyen érzékelhetőek és egyértelműek legyenek.

A kezelőszemélynek rendelkeznie kell olyan eszközzel, amellyel a figyelmeztető eszköz működését bármikor ellenőrizheti.

A biztonsági jelekre és színekre vonatkozó külön követelményeket is alkalmazni kell.

1.7.2. Tájékoztatás és figyelmeztetés a fennmaradó kockázatokra

A gyártó köteles a felhasználó figyelmét felhívni az alkalmazott intézkedések ellenére is fennmaradó kockázatokra vagy a nem nyilvánvaló, de lehetséges kockázatokra (villamos rekesz, radioaktív forrás, hidraulikus kör légtelenítése, nem belátható veszélyes munkaterület stb.).

1.7.3. Megjelölés

Minden gépen maradandóan és jól olvashatóan fel kell tüntetni az alábbi adatokat:

- gyártó nevét és címét,
- sorozat vagy a típus megnevezését (jelét),
- az adott esetben az azonosítási számot,
- a megfelelőségi jelölést.

A robbanásveszélyes légtérben történő üzemeltetésre tervezett gépen az erre való utalást is fel kell tüntetni.

A gépen fel kell tüntetni a típusára vonatkozó és a biztonságos üzemeltetéshez szükséges minden információt (egy-egy forgó elemek legnagyobb fordulatszáma, a szerzőszámok legnagyobb mérete, tömeg stb.).

Ha egyes géprészeket a használat során emelőeszközzel kell mozgatni, akkor azok tömegét jól olvashatóan, egyértelműen és maradandóan fel kell tüntetni.

Az 1. § (2) bekezdése szerinti cserélhető felszereléseken szintén meg kell adni ezt az információt.

1.7.4. Használati utasítás

a) Minden géphez mellékelni kell használati utasítást, amely legalább a következőket tartalmazza:

— a gépen feltüntetett információk megismétlését — kivéve a sorozatszámot — (1.7.3. pont) minden arra alkalmas többletinformációval kiegészítve, amely megkönnyíti a karbantartást (az importáló és a szervizelést, javítást végzők címei stb.);

— a gép rendeltetésszerű használatát, az 1.1.2. c) pont értelmében;

— a kezelőszemély tartózkodási helyeit a gépnél;

— utasításokat a biztonságos

= üzembe helyezésre,

= használatra, illetve működtetésre,

= mozgatásra, megadva azon részegységek tömegét, amelyeket külön kell mozgatni,

= telepítésre, illetve felszerelésre,

= össze- és szétszerelésre,

= beállításra,

= karbantartásra beleértve az ápolást és az üzemzavarok elhárítását is;

— ha szükséges, akkor a képzési utasítást;

— ahol szükséges, a géphez tartozó szerszámok fő jellemzőit.

Szükség esetén a használati utasításban fel kell hívni a figyelmet azokra a módokra, ahogyan a gépet nem szabad használni (nem megengedett használat).

b) Az üzembe helyezéskor minden géphez mellékelni kell az utasítás fordítását azon ország(ok) nyelvén vagy nyelvein, amelyben a gépet használni fogják, és mellékelni kell az eredeti nyelvű utasítást is. A fordítást a gyártónak vagy annak a személynek kell biztosítania, aki a gépet az érintett nyelvterületre bevezeti. Kivétel a szakosodott személyzet számára készülő karbantartási utasítás, amelyet elegendő az olyan hivatalos közösségi nyelven elkészíteni, amelyet ez a személyzet megért.

c) A használati utasításnak tartalmaznia kell az üzembe helyezéshez, az ápoláshoz, a felügyelethez, a működőképesség felülvizsgálatához, és ha szükséges, akkor a gép szerviz általi javításához szükséges rajzokat, ábrákat, diagramokat és minden, a biztonságot érintő adatot és utasítást.

d) A gépet ismertető bármely írásos anyag nem mondhat ellent a használati utasításnak a biztonsági szempontokat tekintve. Információt kell adnia az f) pont szerint a zajkibocsátásról és a kézben tartott, illetve kézzel vezetett gép esetén a 2.2. pont szerint, a rezgésről.

e) Szükség esetén a használati utasításnak tartalmaznia kell a zaj vagy a rezgés csökkentésére vonatkozó telepítési és szerelési előírásokat (pl. hangtompító használata, a gép alaptípusa és tömege).

f) A használati utasításnak tartalmaznia kell a gép zajkibocsátását (vagy a tényleges értéket, vagy egy hasonló gépen végzett mérés értékét) a következők szerint:

— ha a zajkibocsátás túllépi a 70 dB(A)-t, akkor a kezelőhelyre vonatkozó egyenértékű A-hangnyomósszin-

tet kell megadni; 70 dB(A) esetén, vagy ezen érték alatt elég a „70 dB(A)” adat közlése,

— ha a zajkibocsátás túllépi a 63 Pa-t (azaz 130 dB értéket 20 uPa-ra vonatkoztatva), akkor a pillanatnyi hangnyomásszint C súlyzósűrővel értékelt, a kezelőhelyen mért csúcsértékét kell megadni,

— ha a kezelőhelyekre vonatkozó egyenértékű A-hangnyomásszint túllépi a 85 dB(A)-t, akkor a gép által kibocsátott hangteljesítményszintet kell megadni.

Nagyméretű gép esetén a hangteljesítményszint helyett a gép körül meghatározott pontokon mért egyenértékű A-hangnyomásszintet lehet megadni.

Ha az összehangolt szabványokat nem alkalmazzák, akkor a zajkibocsátás mérését a gép szempontjából a legalkalmasabb módszerrel kell elvégezni.

A zajkibocsátást akkor kell mérni, amikor a gép a legmegfelelőbb üzemmódban működik.

A gyártónak meg kell adnia az alkalmazott mérési módszert és azt is, hogy a gép milyen körülmények között üzemelt a mérések során.

Ha a kezelőhely(ek) nincs(enek) meghatározva vagy nem határozható(k) meg, akkor a hangnyomásszinteket a gép felületétől 1 m távolságban és a padlótól vagy a munkatér padozatától 1,6 m magasságban kell mérni.

g) Ha a gyártó a gépet robbanásveszélyes légtérben történő üzemeltetésre tervezte, akkor a használati utasításban meg kell adnia az ehhez szükséges információt.

h) Az olyan gép használati utasításának szövegezésénél és kialakításánál, amelyet nem csak szakképzett kezelőszemély működtet, figyelemmel kell lenni az érthetőségre és a vezető elvárható tudására.

2. Egyes gépfajtákra vonatkozó alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelmények

2.1. Mezőgazdasági és élelmiszeripari gépek

Azokat a gépeket, amelyek az élelmiszer előkészítésére és kezelésére szolgálnak (pl. főzés, hűtés, kiolvasztás, mosás, mozzgatás, csomagolás, tárolás, szállítás, elosztás), úgy kell tervezni és gyártani, hogy a fertőzés, betegség vagy a járvány veszélye kizárható legyen, ennek érdekében az alábbi egészségügyi szabályokat is be kell tartani:

a) Azoknak az anyagoknak, amelyek az élelmiszerrel érintkeznek, vagy érintkezésbe kerülhetnek, ki kell elégíteniük az erre vonatkozó követelményeket. A gépeket úgy kell tervezni és gyártani, hogy azok anyagai minden használat előtt tisztíthatók legyenek.

b) Valamennyi felületnek, illetve azok csatlakozásainak simának kell lenniük, azokon sem érdesség, sem olyan bemélyedések, amelyekben a szerves anyagok megülepedhetnek, nem lehetnek.

c) A csatlakozásokat úgy kell tervezni, hogy a kiálló alkatrészek, lécek és rejtett sarkok száma a lehető legkisebbre korlátozódjon. Ezeket vagy be kell hegeszteni, vagy hézagmentesen össze kell ragasztani. Csavart, szegecskö-

tést csak ott szabad alkalmazni, ahol műszakilag elkerülhetetlen.

d) Az élelmiszerrel érintkezésbe kerülő valamennyi felület könnyen tisztítható és fertőtleníthető legyen, adott esetben a könnyen leszerelhető részegységek levétele után. A belső felületeket kikerekítéssel kellő átmérőjű ívekkel kell összekötni annak érdekében, hogy jól tisztíthatók legyenek.

e) Az élelmiszerből kiperéselődő folyadékknak, illetve a tisztításhoz, fertőtlenítéshez és öblítéshez használt folyadékknak akadálytalanul ki kell folyniuk a gépből (adott esetben a „Tisztítás” üzemmódban).

f) A gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy a gépnek abban a részeiben, amelyek a mosás szempontjából nem hozzáférhetőek, a folyadékoknak valamennyi beszivárgását, a szerves anyagoknak a megtelepedését, vagy élőlények, különösen rovarok bejutását meg lehessen akadályozni (pl. olyan gépeknél, amelyek nem alvázra vagy járószerkezetre vannak szerelve, tömítést kell alkalmazni a gép és a gép ágyazata között, tömített csatlakozások alkalmazása).

g) A gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy a működtetéséhez felhasznált anyagok (pl. a kenőanyagok) ne kerüljenek érintkezésbe az élelmiszerrel.

A gépeket úgy kell tervezni és gyártani, hogy ezeknek a követelményeknek a teljesülését ellenőrizni lehessen.

Használati utasítás

Az I. fejezetben előírt adatokon kívül a használati utasításban meg kell adni az ajánlott tisztító-, fertőtlenítő- és öblítőszerkeket és eljárásokat is (nem csak a könnyen hozzáférhető részegységekre vonatkoztatva, hanem arra az esetre is, amikor olyan alkatrészek — pl. csővezetékek — tisztítását kell elvégezni a helyszínen, amelyekhez a hozzáférhetőség gyakorlatilag nem lehetséges vagy nem tanácsos).

2.2. Kézben tartott, hordozható, illetve kézzel irányított gépek

A kézben tartott, illetve a kézzel irányított, hordozható gépek ki kell elégítsék az alábbi biztonságtechnikai- és egészségvédelmi követelményeket is:

a) Az adott gép típusától függően, annak elegendő nagyságú felfekvő felülettel és kellő számú, helyesen méretezett és elhelyezett fogantyúkkal kell rendelkeznie, amelyek a rendeltetésszerű használat esetén a gép stabilitását biztosítják.

b) Amennyiben a fogantyúkat nem lehet veszély nélkül elengedni, akkor a gépet az indításához, illetve leállításához szükséges, olyan kezelőelemmel kell felszerelni, amelynek működtetéséhez nem szükséges a gépet elengedni. Kivéve, ha ez a követelmény műszakilag nem oldható meg.

c) A gépet úgy kell tervezni, gyártani és felszerelni, hogy a fogantyú elengedése utáni akaratlan indítás, illetve működésben maradás veszélyt ne jelentsen. Helyettesítő megoldásról kell gondoskodni abban az esetben, ha ezt a követelményt műszakilag nem lehet kielégíteni.

d) A kézben tartott gépeket úgy kell tervezni és gyártani, hogy szükség esetén a megmunkálandó anyagba behatoló szerszámot szemrevételezéssel ellenőrizni lehessen.

Használati utasítás

Használati utasítás tartalmazza az adatait azoknak a rezgéseknek, amelyek a kézben tartott és irányított gépekből indulnak ki:

— a kart terhelő rezgés gyorsulás súlyozott négyzetes középértékét, amennyiben a megfelelő mérési eljárással nyert érték nagyobb, mint $2,5 \text{ m/s}^2$. Amennyiben a gyorsulás értéke $2,5 \text{ m/s}^2$ alatt van, akkor ezt az értéket kell megadni.

Amennyiben a vonatkozó mérésekhez nincs általánosan elfogadott mérési eljárás, akkor a gyártónak meg kell adni az általa alkalmazott mérési módszert és azokat a körülményeket, amelyek mellett a mérést elvégezték.

2.3. A fa és az ahhoz hasonló anyagok megmunkálására szolgáló gépek

A famegmunkáló gépeknek és azoknak a gépeknek, amelyek a fához hasonló tulajdonságokkal rendelkező és az ahhoz hasonlóan megmunkálható, mint például a parafa, csont, kemény kaucsuk, kemény műanyagok és más, ezekhez hasonló anyagok megmunkálására szolgálnak, az alábbi követelményeket is ki kell elégíteniük:

a) A gépeket úgy kell tervezni, gyártani és felszerelni, hogy a megmunkálandó munkadarab biztonságosan fel fogható és bevezethető legyen. Amennyiben a megmunkálandó munkadarabot egy tárgyasztalon kézben kell tartani, akkor ennek a tárgyasztalnak megmunkálás közben megfelelően szilárdnak kell lennie, és nem szabad akadályoznia a munkadarab szabad mozgását.

b) Amennyiben a gépet olyan üzemeltetési körülmények között kell használni, amikor fennáll a munkadarab visszavágódásának veszélye. Ilyen esetekre a gépet úgy kell tervezni, gyártani és szerelvényekkel ellátni, hogy a visszacsapódást ki lehessen küszöbölni, vagy ha ez nem lehetséges, akkor olyan kialakítást kell alkalmazni, amelynek révén a visszavágódás nem veszélyezteti a kezelőszemélyt, illetve a gép környezetében lévő személyeket.

c) A gépnek rendelkeznie kell egy önműködő fék szerkezettel, amely elegendően rövid idő alatt leállítja a szerszámot, ha a kifutáskor fennáll a szerszám ütközésének veszélye.

d) Amennyiben a szerszám nem egy teljesen automatikus működésű gépbe van beépítve, akkor ezt a gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy a sérüléseket meg lehessen akadályozni, illetve valamilyen sérülés mértéke a lehető legkisebb legyen, pl. kör alakú keresztmetszetű szerszám használatával és korlátozott fogásmélység alkalmazásával.

3. Alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelmények a gépek mozgásából származó sajátos veszélyek ellen

A gépet, amelynek mozgása veszélyeket jelent, úgy kell tervezni és kialakítani, hogy megfeleljen a következő követelményeknek is:

A mozgásból adódó kockázat mindig fennáll az olyan gép esetében, amely önjáró, amelyet más gép vagy vontató vontat, tol, vagy szállít, amelynek működtetése a munkaterületen mozgással jár, legyen az folyamatos vagy szakaszos mozgású a munkahelyek között.

A mozgásból adódó kockázat fennáll az olyan gép esetében is, amelyet mozgatás nélkül működtethetnek, de úgy alakították ki, hogy könnyen mozgatható legyen egyik helyről egy másikra (kerekekkel, görgőkkel stb. ellátott vagy mozgó állványra, tolokocsira stb. szerelt gép stb.).

Azért, hogy a forgó és hajtott talajművelő gépek ne jelentsenek elfogadhatatlan kockázatot az érintett személyekre, a gyártónak valamennyi ilyen géptípuson alkalmassági vizsgálatokat kell elvégeznie vagy elvégeztetnie a megfelelőség igazolása céljából.

3.1. Általános előírások

3.1.1. Fogalom meghatározás

A „vezető” a gép mozg(at)ásáért felelős, megfelelő ismeretekkel rendelkező kezelőszemély. A vezető rajta lehet a gépen, kísérheti gyalogosan, vagy irányíthatja a gépet távvezérléssel (vezetékes vezérléssel, rádióirányítással stb.).

3.1.2. Világítás

Ha a gyártó az önjáró gépet arra tervezi, hogy megvilágítatlan helyen is működtethessék, akkor a munkának megfelelő világítással kell felszerelni a gépet a vonatkozó előírások betartása mellett. (Közúti forgalom szabályai, hajózási szabályok stb.)

3.1.3. A gépek kialakítása, figyelemmel a könnyű kezelhetőségre

A gép, illetve részegységeinek működtetésekor ne történhessenek hirtelen mozgások, ne álljon fenn a stabilitás elvesztésének a veszélye, ha a gépet, illetve részegységeit a rendeltetésszerű használatnak megfelelően működtetik.

3.2. Munkahelyek

3.2.1. Vezetőhely

A vezetőhelyet az ergonómiai elvek figyelembevételével kell kialakítani.

A gépen lehet két vagy több vezetőhely is, de ebben az esetben mindegyiket el kell látni a szükséges kezelőelemekkel. Ha a gépen két vagy több vezetőhely van, akkor a gépet úgy kell kialakítani, hogy egyidejűleg csak az egyik legyen használható, kivéve a vészkapcsoló működését. A vezetőhelyről olyan kilátást kell biztosítani, hogy a vezető a mozgó gépet és a munkaszerveit a rendeltetésnek megfelelően működtethesse úgy, hogy a gép működése a vezetőt és más személyeket ne veszélyeztet-

hesse. Megfelelő látóteret kell biztosítani a munkaeszköz vezetője részére — szükség szerint alkalmas segéd-eszközök használatával is.

A gépet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a vezető, illetve a kezelőszemélyek a vezetőhelyről közvetlenül ne érintkezhessenek a kerekkel vagy a lánctalppal.

A vezetőhelyet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a kipufogó gázok, illetve az oxigénhiány miatt egészséget fenyegető kockázat ne keletkezzen.

A gépen lévő vezetőhelyet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy az állásra fülkét lehessen szerelni, ha ehhez hely áll rendelkezésre. Ez esetben a fülkében legyen hely a vezető, illetve a kezelőszemély számára a szükséges információ elhelyezésére. A vezetőhelyet mindig el kell látni vezetőfülkével, ha a veszélyes környezetből származó veszély fennáll.

A fülkét úgy kell tervezni, kialakítani, illetve felszerelni, hogy a vezető jó munkakörülmények között a veszélyek (pl. nem megfelelő fűtés, elégtelen szellőzés, nem megfelelő kilátás, nagy zaj és rezgés) ellen védetten dolgozhasson. Bizonyos gépek fülkéit úgy kell tervezni, kidolgozni, hogy a fenti veszélyeken túl a beható és leeső tárgyak, felborulás esetén is védelmet nyújtson a vezető számára. A kijárat tegye lehetővé a gyors kijutást a fülkéből.

A rendes kijáraton túl vészkijáratot is ki kell alakítani.

A fülkéhez felhasznált anyagok és szerelvények nehezen éghetőek legyenek.

3.2.2. Vezetőülés

A gép vezetőülése tartsa stabil helyzetben a vezetőt, a kialakításánál figyelembe kell venni az ergonómiai elveket.

A vezetőülést úgy kell kialakítani, hogy a vezetőre átvitt rezgés még elfogadhatóan a lehető legkisebb legyen. A vezetőülés szerkezeti elemei viseljék el a lehetséges terheléseket, elsősorban felborulás esetén. A vezetőülés előtt a lábtámasz csúszásgátló kivitelű legyen (bordázott acéllemez, bordázott gumiszőnyeg, csúszásgátló anyag).

Ha a gépet felborulás esetén védő szerkezettel látják el, akkor az üléshez biztonsági övet vagy ezzel egyenértékű olyan berendezést kell felszerelni, amely a vezetőt az ülésen tartja anélkül, hogy korlátozná a gép vezetéséhez szükséges mozgást vagy az ülés rugózását.

3.2.3. Egyéb kezelőhelyek

Ha a gépen a vezetőn kívül esetenként vagy rendszeresen más személy is tartózkodik vagy dolgozik, számukra megfelelő helyet kell kialakítani, hogy a leesés kockázata elkerülhető legyen.

Ahol a munkakörülmények lehetővé teszik, ott ezen munkahelyeket ülésrel kell ellátni.

Ha a vezetőhelyet fülkével látják el, akkor az egyéb munkahelyeket is védeni kell a veszélyek ellen, amelyek a vezetőfülke létesítését indokoltá tették.

3.3. Vezérlőrendszerek

3.3.1. Kezelőelemek

A vezető a gép működtetéséhez szükséges valamennyi kezelőelemet a vezetőhelyen működtethesse, kivéve azokat, amelyek biztonságosan csak a vezetőhelyen kívül működtethetők. Ez elsősorban olyan munkaállásra vonatkozik, ahol nem a vezető, hanem más kezelőszemély a felelős, vagy ahol a vezetőnek el kell hagynia a vezetőhelyet ahhoz, hogy biztonságosan végezhesen el egy műveletet.

A lábbal működtetett kezelőelemeket úgy kell tervezni, kialakítani és felszerelni, hogy a rendeltetésük felcserélésének kockázata nélkül legyenek biztonságosan működtethetők és a felületük legyen csúszásmentes, könnyen tisztítható.

Amennyiben egy művelet veszélyes mozgásokat eredményezhet, akkor a gép kezelőelemének haladéktalanul vissza kell állnia a semleges helyzetbe, ha a vezető elengedi azt.

Kerekkel ellátott gép kormányrendszerét úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a kormánykerék vagy kormánykar hirtelen elmozdítása vagy lökésszerű igénybevétel esetén a kormányművet terhelő erő csillapított legyen.

A differenciálmű zárószerkezetének vezérlését úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a differenciálzár oldható legyen a gép mozgása közben.

Az 1.2.2. pont utolsó mondatában foglalt követelmény nem terjed ki a mozgási funkciókra.

3.3.2. Indítás/mozgás

A vezetőhellyel ellátott önjáró gépen meg kell akadályozni az illetéktelen személy indítási lehetőségét. A gép nem kezdheti meg mozgását motorjának beindításával egyidejűleg.

A vezetőhellyel ellátott önjáró gép munkavégző mozgása csak akkor legyen lehetséges, ha a vezető a vezetőhelyen tartózkodik.

Ha a gépet olyan elemekkel látják el, amelyek kinyúlnak az alaphelyzetükből (kitalpalók, gémm stb.), akkor a vezető számára biztosítani kell olyan eszközöket, hogy még a gép megindulása előtt könnyen ellenőrizhesse azt, hogy a kinyúló elemek helyzete lehetővé teszi-e a biztonságos mozgást.

Ez a követelmény minden olyan részegységre vonatkozik, ahol a mozgás biztonsága érdekében ezeket a részegységeket egy meghatározott helyzetben, ha szükséges, lezárva kell tartani.

Ha ez műszakilag és gazdaságossági szempontból lehetséges, akkor a gép mozgathatósága a részegységek biztonságos helyzetétől függjön.

A gép nem kezdhet meg mozgást az erőgépe beindításával egyidejűleg.

3.3.3. Helyváltató funkció

A közúti közlekedésre vonatkozó műszaki előírások értelemszerű megtartása mellett az önjáró és vontatott gép feleljen meg a lassítási, megállási, fékezési és helyben rögzítési követelményeknek úgy, hogy a kezelés, rakodás, ha-

ladás a sík és a különböző lejtőszögű terepen, a gyártó által megadott rendeltetészerű használat során biztonságos legyen.

A vezetőnek legyen lehetősége az önjáró gépek lassítására és megállítására, egy fő szerkezeti egységgel. Ha a biztonság megköveteli, legyen a gépen egy teljesen független és könnyen hozzáférhető biztonsági szerkezet, amellyel a fő szerkezeti egység meghibásodása vagy az energiaellátás megszűnése esetén a gép lassítható és megállítható.

Ha a gép biztonságos álló helyzetben tartása miatt szükséges, akkor el kell látni mechanikus rögzítő egységgel. Ez kombinálható az előző bekezdésben említett eszközök egyikével.

A távvezérelt gépet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy automatikusan megálljon, ha a vezető a kezelőelemeket elengedi.

Az 1.2.4. pontban foglaltak nem vonatkoznak a helyváltató funkcióra.

3.3.4. Gyalogvezérelt gép mozgatása

Az önjáró gyalogvezérelt gép csak akkor végezhet mozgást, ha a vezető a megfelelő kezelőelemet működteti. A gép nem kezdheti meg mozgását motorjának beindításával egyidejűleg.

A gyalogvezérelt gép vezérlési rendszerét úgy kell tervezni, hogy a gépnek a vezető irányába történő véletlen mozgásából származó veszély a lehető legkisebb legyen, így különösen

- a) az ütközés,
- b) a forgó részegységektől származó sérülés.

A gép normál menetsebessége legyen összhangban a vezető járásával, sebességével.

Ha a gépen forgó részegység van, akkor ez nem működhet addig, amíg a vezető a hátramenetet vezérli, kivéve, ha a gép mozgása a részegység mozgásából ered. Ez utóbbi esetben a hátramenet sebességét úgy kell megválasztani, hogy az ne veszélyeztesse a vezetőt.

3.3.5. A vezérlőkör meghibásodása

Szervókormányzású gép esetén a szervórendszer, illetve a motor meghibásodása, leállása esetén a gép legyen kormányozható a megállításához szükséges ideig. A gép vontathatóságához a szükségkormányzás lehetőségét biztosítani kell.

3.4. Védekezés a mechanikai veszélyekkel szemben

3.4.1. Nem vezérelt mozgások

Ha a gép egy részegységét leállítják, akkor ez a részegység a leállított helyzetből a vezérlés működtetése nélkül csak úgy legyen elmozdítható, hogy a művelet a személyekre veszélyt ne jelentsen.

A gépet úgy kell tervezni és kialakítani, és ahol ez fennáll, úgy kell felszerelni a mobil alvázára, hogy a tömegközéppont nem ellenőrzött rezgésének mértéke a stabilitást ne befolyásolja hátrányosan, és ne okozza a szerkezet túlterhelését.

3.4.2. Törés kockázata az üzemeltetés során

A gép nagy fordulatszámmal forgó olyan részegységeit, amelyek a megtett óvintézkedések ellenére eltörhetnek vagy széteshetnek, úgy kell felszerelni és védőburkolattal ellátni, hogy törés esetén a darabok ne repüljenek ki, vagy ha ez nem lehetséges, a kirepülő darabok ne vágódjanak a vezető-, illetve a kezelőhelyek felé.

3.4.3. Felborulás

Ha a vezető- és kezelőhellyel ellátott önjáró gép felborulásának kockázata fennáll, a gépet úgy kell tervezni, hogy olyan rögzítési pontokkal rendelkezzen, amelyekhez a felborulás esetén védőszerkezet felszerelhető.

A védőberendezések alkalmazását kötelezővé kell tenni.

Ezt a szerkezetet úgy kell kialakítani, hogy felborulásakor csak olyan mértékű szerkezeti összenyomódást engedjen meg, hogy a fennmaradó belső tér elegendő legyen a vezető, és ahol ez szükséges, a kezelőszemélyek számára is.

Azért, hogy ez a szerkezet kielégítse az előző bekezdésben foglalt követelményt, a gyártónak valamennyi ilyen típusú szerkezeten alkalmassági vizsgálatokat kell elvégeznie, illetve elvégeztetnie, a megfelelőség bizonyítása céljából.

Ezen kívül az alábbi 15 kW-nál nagyobb teljesítményű, talajon mozgó gépeken ki kell alakítani a borulás esetén védőszerkezet számára rögzítési helyeket:

- kerekes vagy lánctalpas rakodógépek,
- hátsó munkaszerves rakodógépek,
- kerekes vagy lánctalpas traktorok,
- önjáró vagy nem önjáró kotrógépek (exkavátorok), földnyesők (szkréperék),
- talajgyaluk (gréderek),
- tologépek (dózerek),
- csuklós billentőkocsik (dömperek).

3.4.4. Leeső tárgyak elleni védelem

Ha a vezető- és kezelőhellyel ellátott önjáró gépnél fennáll a leeső tárgyak, anyagok okozta sérülés kockázata, a gépet úgy kell tervezni, hogy ha méretei lehetővé teszik, olyan rögzítési pontokkal kell ellátni, amelyekre a lehulló tárgyak ellen védőszerkezet felszerelhető.

Ezt a szerkezetet úgy kell kialakítani, hogy a leeső tárgyak, anyagok következtében csak olyan mértékű szerkezeti összenyomódást engedjen meg, hogy a fennmaradó belső tér elegendő legyen a vezető, és ahol ez szükséges, a kezelőszemélyek számára.

Azért, hogy ez a szerkezet kielégítse az előző bekezdésben foglalt követelményt, a gyártónak valamennyi ilyen típusú szerkezeten alkalmassági vizsgálatokat kell elvégeznie, illetve elvégeztetnie a megfelelőség bizonyítása céljából.

3.4.5. Feljárók

A korlátokat, lépcsőket úgy kell tervezni, kialakítani és felszerelni, hogy a kezelők ösztönösen ezeket használják, és ne a működtető szerkezeteket.

3.4.6. Vontatószerkezetek

Az olyan gépet, amelyik vontat vagy vontatják, el kell látni olyan vonó- vagy csatlakoztató szerkezetekkel, amelyek könnyű és biztonságos csatlakoztatást tesznek lehetővé, és megakadályozzák a véletlen szétkapcsolódást a használat során.

Amennyiben a vonórúdra ható támasztóterhelés miatt szükséges, akkor azt el kell látni a talajnak és a tehernek megfelelően kialakított támasztószerkezettel.

3.4.7. Hajtásátvitel az önjáró gép, (illetve vontató) és a meghajtott gép között

Az önjáró gépet (illetve vontatót) a meghajtott géppel összekötő kardántengelyt a kardáncsuklókkal együtt burkolni kell a tengely és a csuklók teljes szerkezeti hosszában.

Az önjáró (illetve vontató) gépnél a teljesítményleadó tengelyt, amelyhez a kardántengelyt csatlakoztatják, burkolni kell az önjáró (illetve vontató) géphez rögzített védőburkolattal vagy más, egyenértékű védelmet adó eszközzel.

A vontatott gép teljesítményfelvevő tengelyét szintén rögzített védőburkolattal kell ellátni.

A kardántengelyes csatlakozáshoz csak a hajtott gépen szabad nyomatékhatárolót vagy lendkereket felszerelni. A kardántengelyt ennek megfelelően kell megjelölni.

Az olyan gépet, amelyet önjáró gép (illetve vontató) kardántengellyel hajt, el kell látni olyan szerkezettel a kardántengely csatlakozásánál, amely megakadályozza, hogy a kardántengely és a védőburkolata károsodjék a talajjal vagy a géprészekkel érintkezés következtében, ha a gépet az önjáró gépről, illetve vontatóról lekapcsolják.

A védőburkolatot úgy kell tervezni, kialakítani és felszerelni, hogy ne forogjon együtt a kardántengellyel. A védőburkolat legalább a csuklók belső ívéig fedje az egyszerű, hengeres kardántengelyt, a széles befogószögű kardántengelyt pedig legalább a csukló külső széléig vagy közepéig.

Ha a kardánhajtás közelében feljártót építenek a gépre, a gyártónak gondoskodnia kell arról, hogy a kardántengely előző bekezdés szerinti védőburkolatát lépcsőfokként ne használhassák, kivéve ha erre a célra tervezték és alakították ki azt.

3.4.8. Mozgó hajtásátviteli részek

Az 1.3.8. pontban foglaltaktól eltérően a belső égésű motoros gépnél a motortér mozgó részegységeihez a hozzáférést megakadályozó nyitható védőburkolatot nem kell reteszelni, ha az csak szerszám, kulcs használatával vagy kulccsal zárható vezetőfülkéből nyitható, az illetéktelen hozzáférés megakadályozására.

3.5. Védekezés egyéb veszélyek ellen

3.5.1. Akkumulátorok

Az akkumulátorházat úgy kell kialakítani, elhelyezni és az akkumulátort beszerelni, hogy amennyire csak lehetséges, megakadályozza az elektrolit kifröccsenését a kezelőkre felborulás esetén, illetve megakadályozza a gőzök

felhalmozódását a kezelőszemélyek által elfoglalt helyeken.

A gépet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy az akkumulátor könnyen lekapcsolható legyen, egy erre a célra szolgáló szerkezettel (telep főkapcsolóval).

3.5.2. Tűzveszély

A gyártó, az üzemeltetés során lehetséges veszélyektől függően lássa el a gépet, amennyiben ezt a gép mérete lehetővé teszi

— könnyen hozzáférhető kézi tűzoltó készülék felszerelésének lehetőségével,

— vagy beépített tűzoltó berendezéssel.

3.5.3. Porok, gázok stb. kibocsátása

Ahol ennek kockázata fennáll, az 1.5.13. pontban előírt berendezés mással is helyettesíthető, pl. vízpermetes leválasztással. Az 1.5.13. pont második és harmadik bekezdésében foglaltakat nem kell alkalmazni, illetve nem kell figyelembe venni azoknál a gépeknél, amelyeknek fő munkafeladata a termékporszasztás.

3.6. Használati információk

3.6.1. Figyelmeztető jelek és jelzőberendezések

A gépen legyenek jelzőelemek, illetve tájékoztató táblák az üzemeltetésre, a beállításra és a karbantartásra vonatkozóan, ahol ez szükséges az érintett személyek egészségének és biztonságának megóvásához. Ezeket úgy kell kiválasztani, tervezni és kialakítani, hogy jól olvashatók és maradandóak legyenek.

A közúti közlekedési előírások figyelembevételével a vezetőhellyel ellátott gépet fel kell szerelni:

— akusztikus jelzőkészülékkel az érintett személyek figyelmeztetésére,

— a tervezett üzemeltetési körülményeknek megfelelő optikai jelzéssel, így féklámpákkal, hátramenetet jelző lámpával, megkülönböztető és figyelmeztető fényjelzéssel (forgó jelzőfényvel), ez utóbbi követelmény nem vonatkozik a csak föld alatti üzemeltetésre tervezett villamosenergia-ellátás nélkül működő gépekre.

Az olyan távvezérlésű gépet, amely normál üzemeltetési körülmények között személyeket üthet el, el kell látni megfelelő mozgásjelző készülékekkel vagy olyan eszközökkel, amelyek megvédik az érintett személyeket az elütéstől. Ez a követelmény arra gépre is vonatkozik, amely rendeltetészerűen előre-hátrafelé mozoghat egy adott pályán, és a gép mögötti területet a vezető nem látja be közvetlenül.

A gépet úgy kell kialakítani, hogy a jelző- és figyelmeztető eszközök akaratlanul ne kapcsolódjanak ki. Ahol a biztonság ezt szükségessé teszi, el kell látni ezeket olyan eszközökkel, amelyek ellenőrzik működőképességüket és jelzik a hibákat a vezetőnek.

Ha a gépnek vagy munkaszerveinek a mozgása különösen veszélyes, a gépet el kell látni olyan figyelmeztető felirattal, amely az üzemelő gép megközelítését megtiltja. A felirat olyan távolságból legyen biztonságosan felismer-

hető azok számára, akik a gép közelében tartózkodnak, hogy ne kerülhessenek veszélybe.

3.6.2. Megjelölés

Az 1.7.3. pontban meghatározott minimális adatokat ki kell egészíteni az alábbiakkal:

- névleges teljesítmény kW-ban,
- a leggyakoribb szerkezeti összeállítás tömege kg-ban és ahol ez lehetséges,
- a megengedett legnagyobb vonóerő a vonószerkezetnél N-ban,
- a megengedett legnagyobb függőleges erő a vonószerkezetnél N-ban.

3.6.3. Használati utasítás

Az 1.7.4. pontban meghatározott minimális követelményeket ki kell egészíteni az alábbiakkal:

a) A gép által keltett rezgéseket tekintve, a tényleges értékkel vagy a gép mintapéldányán végrehajtott mérések-ből számolt értékkel:

— a karokat terhelő, a rezgés gyorsulás súlyozott négyzetes középértékét, ha ez a vonatkozó vizsgálati módszer szerint nagyobb $2,5 \text{ m/s}^2$ -nél, ha a rezgés gyorsulás a $2,5 \text{ m/s}^2$ értéket nem lépi túl, akkor ezt is közölni kell a használati utasításban,

— a törzset (láb vagy alsó rész) terhelő rezgés gyorsulás súlyozott négyzetes középértékét, ha ez a vonatkozó vizsgálati módszer szerint nagyobb $0,5 \text{ m/s}^2$ -nél, ha a rezgés gyorsulás a $0,5 \text{ m/s}^2$ értéket nem lép túl, akkor ezt is közölni kell a használati utasításban.

Ha nem alkalmazták az összehangolt szabványokat, akkor a rezgést a gépnél a legmegfelelőbb mérési módszerrel kell meghatározni. A gyártónak meg kell adnia a gép üzemeltetési feltételeit a mérés alatt, valamint a mérési módszert is.

b) Annál a gépnél, amely többféle üzemeltetési körülmény között működtethető az alkalmazott berendezésektől függően, az alapgép — amelyre a cserélhető berendezést felszerelik — gyártójának, illetve a cserélhető berendezések gyártójának is meg kell adnia mindazon információkat, amelyek a berendezések alapgépre való csatlakoztatásához és biztonságos használatához szükségesek.

4. Alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelmények az emelés speciális veszélyeinek elhárításához

A gép egyéb meglévő veszélyeit is figyelembe véve az emelés veszélyeit — különösen a teher leesésének, ütközésének, valamint az emelés alatti felborulás veszélyeit — jelentő gépet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy megfeleljen az alábbi követelményeknek is.

Az emelési művelet mindig kockázatot jelent a teher mozgatására tervezett gépnél, ha a teher mozgatása szintkülönbséggel történik. A teher lehet tárgy, anyag vagy ömlesztett áru.

4.1. Általános előírások

4.1.1. Fogalom meghatározások

a) *teherfelvevő eszköz:*

a „teherfelvevő eszköz” olyan alkatrész vagy részegység, amely nem a gép része, hanem a gép és a teher közé vagy a terhen helyezik el a teher csatlakoztatása céljából;

b) *különálló emelő tartozék:*

a „különálló emelő tartozék” olyan szerkezeti elemek, amelyek a teherfelvevő eszköz, rögzítését szolgálják, pl. horog, bilincs, gyűrű, csavar;

c) *vezetett teher:*

a „vezetett teher” az, amelynek a teljes mozgása olyan merev vagy rugalmas terelők mentén meg végbe, amelyek helyzetét rögzített pontok határozzák meg;

d) *biztonsági tényező:*

a „biztonsági tényező” a részegység, a tartozék vagy a gép gyártó által garantált teherbírásának és a részegységen, a tartozékon vagy a gépen feltüntetett legnagyobb teherbírásnak a hányadosa;

e) *vizsgálati tényező:*

a „vizsgálati tényező” a részegység, a tartozék vagy a gép statikai, illetve dinamikai vizsgálatához használt tehernek és a részegységen, a tartozékon vagy a gépen feltüntetett legnagyobb teherbírásnak a hányadosa,

f) *statikai vizsgálat:*

a „statikai vizsgálat” olyan eljárás, amelynek során a gépet vagy az emelő tartozékot először ellenőrzik és a statikai vizsgálati tényezővel módosított legnagyobb teherbírásnak megfelelő erővel terhelik, majd ismét ellenőrzik a terhelés megszüntetése után, az esetleges károsodások meghatározása céljából;

g) *dinamikai vizsgálat:*

a „dinamikai vizsgálat” olyan eljárás, amelynek során a gépet minden lehetséges szerkezeti összeállításban a legnagyobb teherbírással működtetik, számításba véve a gép dinamikai viselkedését azért, hogy ellenőrizzék a gép és biztonsági elemeinek hibátlan működését.

4.1.2. Védekezés a mechanikai veszélyek ellen

4.1.2.1. A stabilitás elvesztésének kockázata

A gépet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy az 1.3.1. pontban előírt stabilitás fennmaradjon a működtetés alatt és azon kívül, ideértve a szállítási, össze- és szétszerelési állapotokat, valamint az előre látható alkatrész-meghibásodásokat és a használati utasítás szerint végrehajtott vizsgálatokat is.

Ehhez a gyártónak a megfelelő vizsgálati dokumentációt kell szolgáltatnia.

Az önjáró, 1,8 m-nél nagyobb emelési magasságú emelőtargoncánál a gyártó köteles minden targoncatípus szerkezeti stabilitási vagy ezzel egyenértékű vizsgálatát is elvégezni vagy elvégeztetni.

4.1.2.2. Sínpályák és vezetősínek

A gépet el kell látni olyan eszközökkel, amelyek megakadályozzák a kisiklást a sínpályáról vagy vezetősínről.

Ha a kisiklás mégis bekövetkezik, vagy ha a sín, illetve a járószerkezet meghibásodik, akkor ezek az eszközök akadályozzák meg, hogy a részegység, alkatrész vagy a teher leessen vagy a gép felboruljon.

4.1.2.3. Szerkezeti szilárdság

A gép, a teherfelvevő eszköz és a cserélhető elemek viseljék el az üzemszerű és a használaton kívüli terhelést a gyártó által megadott telepítési és kezelési körülmények között, minden lehetséges szerkezeti összeállításban, figyelembe véve a légköri hatásokat és a személyek erő kifejtését. Ezt a követelményt a szállítás, az össze- és szétszerelés során is meg kell tartani.

A gépet úgy kell megtervezni és kialakítani, hogy megelőzzék az anyagkifáradásból vagy az elhasználódásból eredő hibákat a tervezett üzemeltetési körülmények figyelembevételével.

A felhasznált anyagokat a gyártó által tervezett környezeti feltételek hatásainak figyelembevételével kell kiválasztani, különös tekintettel a korrózióra, a kopásra, az öregedésre és hidegtörésre.

A gépet és a teherfelvevő eszközöket úgy kell tervezni és kialakítani, hogy kibírják a statikai túlterhelési próbát maradandó alakváltozás és észrevehető károsodás nélkül. A méretezésnél figyelembe kell venni a statikai vizsgálati tényező értékeit, amelyeket a szükséges biztonság szavatolása határoz meg és amelyek számszerűen a következők:

a) a kézi erővel működtetett gépeknél és teherfelvevő eszközöknél: 1,5;

b) egyéb gépeknél: 1,25.

A gépet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy meghibásodás nélkül viselje el a legnagyobb teherbírásnak a dinamikai vizsgálati tényezővel szorzott értéken végzett vizsgálatokat. A dinamikai vizsgálati tényezők értékét a szükséges biztonság szavatolása határozza meg, és ez az érték legalább 1,1 legyen.

A dinamikai vizsgálatokat normál üzemeltetési körülményekre előkészített gépen kell végrehajtani. A vizsgálatokat általában a gyártó által megadott névleges munkabességeknél kell végrehajtani. A gép vezérlőrendszere tegye lehetővé az egyidejű mozgásokat (pl. forgatás és a teher mozgatása), a vizsgálatokat a legkedvezőtlenebb körülmények között kell végrehajtani, a mozgások kombinációival.

4.1.2.4. Korongok, dobok, láncok vagy kötelek

A korong, dob, görgő átmérője legyen összhangban azon kötéll, lánc átmérőjével, amelyet rajta alkalmaznak.

A dobot, korongot úgy kell tervezni, kialakítani és felszerelni, hogy az alkalmazott kötéll vagy lánc kiugrás nélkül felcsévélődhessen.

A terhek emelésére, tartására szolgáló kötelet toldani nem szabad, csak annak végein (toldás alkalmazható szerelésnél, ha úgy tervezték a kötelet, hogy a felhasználási igény szerint rendszeresen módosíthatják a hosszát).

Az emelőkötéll és kötélvég biztonsági tényezőjét a szükséges biztonság figyelembevételével kell meghatározni, azonban értéke legalább 5 legyen. Az emelőlánc biztonsági tényezőjének értéke legalább 4 legyen.

A biztonsági tényező megfelelőségének tanúsításához a gyártó köteles valamennyi, emelésre szolgáló láncon, kötélen és kötélvégen a megfelelő vizsgálatokat elvégezni vagy elvégeztetni.

4.1.2.5. Teherfelvevő eszközök és különálló emelő tartozékok

A teherfelvevő eszközöket és különálló emelő tartozékokat úgy kell méretezni, hogy a megadott üzemelési körülmények között tervezett élettartammal összhangban, a működési ciklusok számát, továbbá a kifáradási és öregedési folyamatokat is figyelembe kell venni.

Ezen felül:

a) a sodronykötél és kötélvégek biztonsági tényezője legalább 5 legyen. A sodronykötélen nem lehet hurok vagy összekötés, csak annak végein;

b) az emelőlánc rövid szemű és hegesztett, a biztonsági tényezője legalább 4 legyen;

c) a textilkötél és heveder biztonsági tényezője függ az anyagtól, a gyártási eljárástól, a mérettől és a felhasználási módtól, ha a felhasznált anyagok jó minőségűek és a gyártási eljárás megfelelő a tervezett használathoz, a biztonsági tényező általában legalább 7 legyen, a szükséges biztonság elérése érdekében és hurok, toldás vagy összekötés, csak a végeken lehet, kivéve a végetlenített hevedert;

d) a hevederre szerelt vagy azzal együtt használt minden fém alkatrész biztonsági tényezője legalább 4 legyen;

e) a több pászmából álló heveder terhelhetőségét a leggyengébb pászma biztonsági tényezője, a pászmák száma és a heveder kialakításától függő csökkentő tényező határozza meg;

f) a biztonsági tényező megfelelőségének igazolásához a gyártó köteles az a), b), c) és d) alpontokba foglalt tartozékok valamennyi típusán a megfelelő vizsgálatokat elvégezni vagy elvégeztetni.

4.1.2.6. A mozgások vezérlése (határolás)

A mozgásokat vezérlő elemek csak olyan hatásokat válthatnak ki, hogy a gép, amelyen alkalmazzák őket, biztonságos legyen:

a) a gépet úgy kell tervezni, eszközökkel felszerelni, hogy a részek mozgástartományja meghatározott határok között maradjon; ha szükséges, akkor a működést előzze meg figyelmeztető jelzés;

b) ahol közös pályán gép működhet, és ez az összeütkezés kockázatával jár, a gépeket úgy kell tervezni és kialakítani, hogy lehetséges legyen olyan rendszerek felszerelése, amelyek kiküszöbölik ezt a kockázatot;

c) a gép mozgó szerkezeti elemeit úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a teher ne csúszhasson vagy eshessen le magától, és váratlanul még akkor sem, ha az energiaszolgáltatás részben vagy teljesen kimarad, vagy ha a kezelőszemély leállítja a gépet;

d) normál üzemeltetési körülmények között ne lehessen kizárólag sűrűlódó fékkel a terhet leengedni, kivéve azt a gépet, amelynek működéséhez ez a megoldás szükséges;

e) a tehermegfogó eszközöket úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a teher akaratlan leesése ne következhesen be.

4.1.2.7. A mozgó teher

A gép vezetőhelyét úgy kell elhelyezni a gépen, hogy a mozgó részek útvonalára megfelelő rálátás legyen, hogy elkerüljék a személyekkel, eszközökkel vagy másik géppel való ütközést, amely veszélyt jelenthet.

A rögzített, vezetett terhet mozgó gépet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a teher vagy az ellensúly személyeket ne veszélyeztessen.

4.1.2.8. Villámvédelem

A gépet el kell látni olyan rendszerrel, amely a villamos töltést levezeti a földbe.

4.2. A gépi hajtású gépekre vonatkozó külön követelmények

4.2.1. Vezérlés

4.2.1.1. Vezetőhely

A 3.2.1. pontban foglalt követelményt alkalmazni kell a nem mobil gépnél is.

4.2.1.2. Ülés

A 3.2.2. pont első és második bekezdésében, valamint a 3.2.3. pontban foglalt követelményeket alkalmazni kell a nem mobil gépeknél is.

4.2.1.3. Kezelőelemek

A gép vagy a részegységeinek mozgásait vezérlő kezelőelem térjen vissza a semleges alapállásba, ha a kezelőszemély elengedi azt. Az olyan részleges vagy teljes mozgásoknál, ahol nem áll fenn a teherrel vagy a géppel az összeütkezés kockázata, ez olyan vezérléssel helyettesíthető, amely lehetővé teszi a mozgások önműködő leállítását előre megállapított szinteken anélkül, hogy a mozgást vezérlő kezelőelemet ehhez folyamatosan működtetni kellene.

4.2.1.4. A túlterhelés ellenőrzése

Az 1000 kg-nál nagyobb teherbírású, valamint a 40 000 Nm billentőnyomaték feletti gépeket el kell látni olyan eszközökkel, amelyek a vezetőt figyelmeztetik és megakadályozzák a teher veszélyes mozgását:

— a gép túlterhelés esetén

= ha a teher nagyobb, mint a legnagyobb teherbírás, vagy

= ha a teher miatt előálló nyomaték veszélyes,

— a túlterhelésből adódó, a gép felborulásához vezető nyomatékok esetén.

4.2.2. Kötelekkel ellátott berendezések

A kötéltartókat, vontatókat vagy vontatóállványokat elensúllyal vagy más olyan eszközökkel kell megtartani, amelyek lehetővé teszik a húzóerő állandó ellenőrzését.

4.2.3. Személyek veszélyeztetése. Eszközök a vezetőhelyek és a beavatkozási pontok eléréséhez

A vezetett terhet mozgó gépet és a tehertartókat meghatározott útvonalon mozgó gépet el kell látni olyan eszközökkel, amelyek megakadályozzák a személyek veszélyeztetését.

Az olyan szinteket kiszolgáló gépet, amelynél a kezelőszemélyek a rakodófelületre rá tudnak menni a rakomány felrakása vagy rögzítése céljából, úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a rakodófelület ellenőrizhetetlen mozgása — elsősorban a be- és kirakás alatt — elkerülhető legyen.

4.2.4. A rendeltetésnek megfelelés

Amikor a gépet forgalomba hozzák vagy először üzembe helyezik, a gyártónak megfelelő intézkedésekkel biztosítani kell, hogy az üzemkész teherfelvevő eszközök és a gép — akár kézi, akár gépi erővel működtetik — biztonságosan működjenek. Ezen intézkedéseknél figyelembe kell venni a gép statikai és dinamikai üzemi jellemzőit.

Ha a gépet nem lehet összeállítani a gyártó telephelyén, akkor erre vonatkozóan megfelelő intézkedéseket kell hozni az üzemeltetés helyén. Egyéb esetben az intézkedéseket meg lehet tenni a gyártó telephelyén vagy a használat helyén is.

4.3. Megjelölések

4.3.1. Láncok és kötelek

Minden, nem egy egység részét képező láncon, kötélben vagy hevederen el kell helyezni olyan jelölést, vagy ha ez nem lehetséges, egy nem levehető lemezt, táblát, amelyen feltüntetik a gyártó nevét és címét, valamint a vonatkozó tanúsítás számát.

A tanúsításban meg kell adni az összehangolt szabványokban előírt információkat vagy ezek hiányában legalább a következőket:

— a gyártó nevét,

— a gyártó címét,

— a lánc vagy kötél adatait a következők szerint:

= névleges méret,

= szerkezet,

= alapanyag,

= az alapanyagon végzett bármilyen metallurgiai kezelés,

= a vizsgálathoz alkalmazott szabványok,

= a legnagyobb megengedett teherbírás értéke; a különféle felhasználáshoz értéksorozatot kell megadni.

4.3.2. Teherfelvevő eszközök

A teherfelvevő eszközön fel kell tüntetni:

— a gyártó azonosítóját,

— a termék azonosítóját (pl. nemzetközi osztályozás) ha szükséges, információt a méret megfeleltetésének elbírálásához,

— a legnagyobb megengedett teherbírás,

— a megfeleltetési jelölést.

Ha az eszköz olyan elemet is tartalmaz, mint pl. kötél vagy lánc, amelyen a jelölés nem lehetséges, az első bekezdés szerint el kell látni azt azonosító táblával vagy más olyan eszközzel, amelyet az eszközön biztonságosan rögzíthetnek.

Az azonosító adatok olvashatók legyenek, és ott kell elhelyezni őket, ahol tartósan megmaradnak a gép működtetése során, illetve nem csökkentik az eszköz szilárdságát.

4.3.3. Gépek

Az 1.7.3. pontban meghatározott információkon túlmenően minden gépen jól olvashatóan és maradandóan meg kell adni a névleges teherbírásra vonatkozó információkat:

(i) nem kódoltan és jól láthatóan magán a gépen, ha csak egy érték a megengedett;

(ii) ha a névleges teherbírás függ attól, hogy milyen összeállításban szerelik össze a gépet, akkor valamennyi vezetőhelyet el kell látni egy teherbírési adatlappal, amely célszerű diagrammal vagy táblázattal adja meg a névleges teherbírást, valamennyi összeállítási változatra.

A rakfelülettel ellátott gépen, amelyre személyek is feljuthatnak és ez a leesés kockázatával jár, legyen jól megkülönböztethető és maradandó figyelmeztetés személyek emelésének a megtiltására. Ezt a figyelmeztetést úgy kell elhelyezni, hogy minden olyan helyről látni lehessen, ahol a feljutás lehetséges.

4.4. Használati utasítás

4.4.1. Teherfelvevő eszközök

Minden teherfelvevő eszköz vagy a tartozékok egységes forgalmazási tételéhez mellékelni kell a használati utasítást, amely legalább a következőket tartalmazza:

- normál üzemeltetési körülmények,
- használati, összeszerelési és karbantartási utasítások,

- használati határok [különösen azon tartozékoknál, amelyek nem felelnek meg a 4.1.2.6. e) pont szerinti követelményeknek].

4.4.2. Gép

Az 1.7.4. pont szerinti használati utasításnak a következőket is kell tartalmaznia:

a) a gép műszaki jellemzőit:

- ha értelemszerű, a 4.3.3. (ii) pontban leírt táblázat ismételt megadását,

- a reakcióerők megadását az alátámasztási vagy rögzítési pontokon, a vontatók jellemzőit,

- ha értelemszerű, az ellensúly meghatározását, telepítési eszközeit;

b) a karbantartási naplót, ha ezt nem mellékelik a géphez;

c) a kezelési utasítást, különösen a működtetésre vonatkozóan, ha a kezelő közvetlenül nem látja a terhet;

d) az első üzembe helyezés előtti vizsgálatok végrehajtására vonatkozó utasításokat, ha a gépet nem szerelik készre a gyártó telephelyén.

5. A föld alatti bányaműveléshez alkalmazott gépekre vonatkozó alapvető biztonsági és egészségügyi követelmények

A föld alatti bányákban alkalmazandó gépeket úgy kell megtervezni és elkészíteni, hogy megfeleljenek a következő követelményeknek.

5.1. A nem kellő stabilitás miatti veszély

Az önjáró alátámasztó biztosítóberendezést úgy kell kialakítani és beépíteni, hogy előreléptetésnél a kijelölt irány tartható legyen, és a terhelés felvétele előtt és közben, valamint a nyomás csökkenése esetén ne dőlhessen el. A biztosítóberendezés teherviselését a tetőhöz erősített egyedi hidraulikus támokkal kell biztosítani.

5.2. A szabad mozgás lehetősége

A biztosítóberendezés elrendezése tegye lehetővé, hogy az érintett személyek akadálytalanul mozoghassanak.

5.3. Megvilágítás

Az 1.1.4. pont harmadik bekezdésében meghatározott követelményeket nem kell alkalmazni.

5.4. Vezérlőelemek

A sínvezetésű gépek gyorsító- és fékberendezése kézi működtetésű, éberségi biztonsági kapcsolója azonban lábbal működtetett legyen.

Az önjáró biztosítóberendezés vezérlőelemeit úgy kell kialakítani és elrendezni, hogy a kezelőszemély az előreléptetést egy szilárdan beépített elem védelmében végezhesse. A vezérlőelemeket a szándékolatlan működésbe lépés ellen védeni kell.

5.5. Az irányítás nélküli mozgások megakadályozása

Föld alatti alkalmazásra tervezett mozdony vezérlőkörébe — a gép vezető akarata nélküli mozgásának megakadályozására — éberségi kapcsolót kell beépíteni.

5.6. Tűzveszély

A 3.5.2. pont második gondolatjeles bekezdése szerinti követelményeket be kell tartani a fokozottan tűzveszélyes anyagot tartalmazó gépek esetén is.

A gép fékberendezését úgy kell megtervezni és kialakítani, hogy szikráképződés ne lépjen fel és ne okozzon tüzet.

Gép hajtása csak olyan belső égésű motorral történhet, amely alacsony gőznyomású üzemanyagot használ, és amelynél kizárt a villamos szikra képződése.

5.7. Porok, gázok és egyéb káros anyagok kibocsátása által okozott veszélyeztetés

Belső égésű motoroknál nem alkalmazható felső füstgázkivezetés.

6. Alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények a személyek emelésével és mozgatásával járó sajátos veszélyek elhárításához

A személyek emelésével vagy mozgatásával kapcsolatos veszélyekkel járó gépet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy megfeleljen a következő követelményeknek is.

6.1. Általános előírások

6.1.1. Fogalom meghatározás

E fejezet alkalmazásában a „tartómű” az az eszköz, amely a személyeket tartja azért, hogy felemelje, leengedje vagy mozgassa őket.

6.1.2. Mechanikai szilárdság

A 4. fejezetben meghatározott biztonsági tényezők ketszeresét kell alkalmazni a személyek emelésére vagy mozgatására szolgáló gépre. A tartómű padozatát úgy kell tervezni és kialakítani, hogy területe és szilárdsága megfeleljen a gyártó által megadott legnagyobb létszámnak és a legnagyobb hasznos terhelésnek.

6.1.3. A túlterhelés ellenőrzése nem kézi erővel működő eszközöknél

A 4.2.1.4. pontban előírtakat kell alkalmazni függetlenül a legnagyobb névleges terhelés nagyságától. E követelményt nem kell alkalmazni az olyan gépre, amelyre a gyártó igazolja, hogy a túlterhelés, illetve felborulás kockázata nem áll fenn.

6.2. Vezérlőrendszerek

6.2.1. Ha előírás a biztonságra vonatkozóan eltérően nem rendelkezik:

A tartóművet általában úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a benne lévő személy a felfelé és lefelé mozgást, és ha szükséges, a vízszintes mozgást vezérelni tudja.

Működtetésük esetén ezek a vezérlőelemek vezéreljék túl az ugyanilyen mozgásokat vezérlő többi vezérlőrendszereket, kivéve a vészkapcsolókat.

Az ilyen mozgásokat vezérlő elemek folyamatos vezérlési elven működjenek, kivéve a speciális szinteket kiszolgáló gépek esetén.

6.2.2. Amennyiben a személyek emelésére vagy mozgatására szolgáló gépet a tartómű nyugalmi helyzetétől eltérő helyzetben is mozgatni lehet, akkor úgy kell azt tervezni és kialakítani, hogy a tartóművön lévő személy a gép mozgása által kiváltott veszélyt elháríthassa.

6.2.3. A személyek emelésére vagy mozgatására szolgáló gépet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy a tartómű túlzott sebessége veszélyt ne okozzon.

6.3. A személyek leesési kockázata a tartóműről

6.3.1. Amennyiben az 1.5.15. pontban rögzített követelmények teljesítése nem nyújt kellő védelmet, a tartóművet el kell látni a benne egyidőben tartózkodó személyek számát figyelembe véve elegendő számú és szilárdságú rögzítési pontokkal a leesés elleni egyéni védőeszköz rögzítéséhez.

6.3.2. A padozaton vagy mennyezeten elhelyezett csapóajtó csak olyan irányba nyílhat, amely váratlan nyitás esetén a kiesés kockázatát megakadályozza.

6.3.3. A személyek emelésére és mozgatására szolgáló gép tartóműjének padozatát úgy kell tervezni és kialakítani, hogy ne tudjon olyan mértékben megdőlni álló vagy mozgó helyzetben, amely a benne lévő személyek kiesésének a kockázatával jár.

A tartómű padlóburkolata csúszásgátló legyen.

6.4. A tartómű lezuhanásának vagy túlbillenésének a kockázata

6.4.1. A személyek emelésére vagy mozgatására szolgáló gépet úgy kell tervezni és kialakítani, hogy az megakadályozza a tartómű lezuhanását vagy túlbillenését.

6.4.2. A tartómű vagy a szállítójármű gyorsulása vagy fékezése, ha azt a kezelőszemély vagy biztonsági berendezés vezérli, nem okozhat veszélyt a tartóműben tartózkodó személyekre, a gyártó által megadott legnagyobb terhelési és sebességi viszonyok között.

6.5. Megjelölések

A tartóművön el kell helyezni a biztonságra vonatkozó lényeges információkat.

2. számú melléklet a 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

A rendelet 6. § (1) bekezdésében érintett gépek és biztonsági berendezések jegyzéke

1. Körfűrészek

egy vagy több fűrészlappal, fa vagy hús, illetve hasonló anyagokhoz

1.1. Fűrészgépek

amelyek rögzített szerszámmal dolgoznak, gépágyuk fix, a munkadarabot kézi vagy leszerelhető előtolással juttatják a szerszámhoz

1.2. Fűrészgépek

amelyek rögzített szerszámmal dolgoznak, az alternáló mozgású fűrészállványt kézzel vezérlik, vagy azt hajtóművel szerelték fel

1.3.	Fűrészgépek	amelyek rögzített szerszámmal dolgoznak, a munkadarabot gépi előtolással mozgatják, a munkadarab behelyezése (adagolása) és/vagy kivétele kézzel történik
1.4.	Mozgószerszámú fűrészgépek	gépi előtolással és a munkadarab kézzel végzett behelyezéssel és/vagy kivételével
2.	Faipari gyalugépek	kézi előtolással
3.	Faipari vastagsági gyalugépek	egyoldali megmunkálásra, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik
4.	Szalagfűrészek	ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik
5.	Az 1—4. és a 7. pont	alatti munkaeszközfajták kombinált kivitelben
6.	Faipari csapmarógépek	több szerszámtartóval, kézi előtolással
7.	Kézi láncfűrészgépek	fa megmunkálására
8.	Függőleges marógépek	kézi előtolással, fa és hasonló anyagok megmunkálására
9.	Prések, hajlítógépek	fa- és fémmegmunkáláshoz, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik, a mozgó elemek lökete túllépheti a 6 mm-t, a sebesség a 30 mm/s-ot
10.	Műanyag-feldolgozó fröccsöntőgépek vagy formázóprések	ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik
11.	Gumiipari fröccsöntőgépek vagy formázóprések	ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik
12.	Föld alatti munkára szolgáló munkagépek	— vasúti munkagépek, mozdonyok és fékezőkocsik
— hidraulikus energiával ellátott tetejű talpak
— föld alatti munkára szánt munkagépekbe épített belső égésű motorok
13.	Háztartási hulladékgyűjtő teherjárművek	kézi töltésű és présmechanizmussal rendelkező kivitelben
14.	Leszerelhető védőberendezések	
15.	Járművekre szerelt emelők	
16.	Gépek, amelyek személyek emelésére szolgálnak	amelyeknél fennáll a leesés veszélye, több mint 3 m magasból
17.	Pirotechnikai termékeket gyártó gépek	
18.	Közelítésre működésbe lépő biztonsági berendezés	elektronikus szenzorokkal működő
19.	Kétkézkes kapcsolók logikai egységei és elemei	
20.	Határoló berendezések	
21.	Borulás hatása elleni védőszerkezetek	
22.	Lezuhanás hatása elleni védőszerkezetek	
23.*	Szögbelövők	
24.*	Daruk és futómacskák	
25.*	Felvonók	
26.*	Kötélpályák	
27.*	Mobil és egyéb személyemelő	
28.*	Rakodógépek	
29.*	Mezőgazd. és erdészeti traktorok	
30.*	A járműűrités és mozgatás különleges berendezései	
31.*	Jármű-, szerviz- és garázs-emelő	
32.*	Gépi meghajtású emelőtargoncák	
33.*	Villamos emelődob	

* A 23—33. tételszámok alatt felsorolt gépek átmenetileg — az Európai Unióba való belépésig — tartoznak a különösen veszélyes géptípusok körébe.

3. számú melléklet
a 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

A gépekre vonatkozó megfelelőségi nyilatkozat tartalma
[5. § (1) bekezdés]

Ezt a nyilatkozatot ugyanazon a nyelven kell kiállítani, mint a használati utasítást — lásd az 1. számú melléklet 1.7.4. pontját —, mégpedig gépírással vagy nyomtatott betűkkel. Mellékelni kell hozzá egy fordítást azon ország hivatalos nyelveinek egyikén, amelyben a gépet használni fogják.

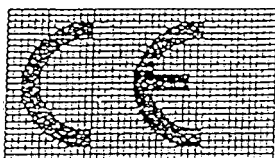
A gyártó 5. § (1) bekezdés szerinti nyilatkozata a következő adatokat tartalmazza:

- a gyártó nevét és címét;
- a gép vagy a géprész leírását;
- ha indokolt, a terméktanúsító szervezetnek a nevét és címét, valamint a típusvizsgálati tanúsítás sorszámát;
- ha indokolt, annak a terméktanúsító szervezetnek a nevét és címét, amelyiknek átadták a 7. § (1) bekezdés a) pontja szerinti okmányokat;
- ha indokolt, annak a terméktanúsító szervezetnek a nevét és címét, amelyik kiállította a tanúsítást a 7. § (1) bekezdés c) pontja alapján;
- ha indokolt, a honosított harmonizált szabványokra hivatkozást;
- ha indokolt, arra vonatkozó utasítást, hogy az üzembe helyezés mindaddig tilos, amíg megállapítást nem nyert, hogy a gép, amelybe egy gép vagy önállóan is használható részegység beépítésre kerül, megfelel-e a rendelet előírásainak;
- az aláírásra jogosult személy adatait és aláírását.

4. számú melléklet
a 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

A megfelelőség jelölése

A megfelelőségi jelölés az alábbiakban megadott szimbólumokból áll.

Ha a CE jelölést kisebbítik vagy nagyobbítják, figyelemmel kell lenni a közölt rajzolat részarányainak betartására.

A CE jelölés különböző elemeinek hozzávetőlegesen azonos magasságúnak kell lenniük. A minimális magasság 5 mm, kisméretű gépezetknél a minimális méretre vonatkozó előírás figyelmen kívül hagyható.

A meghatározott betű alakú, méretű és vonalvastagságú jelzést időt álló kivitelben kell a gépen elhelyezni.

5. számú melléklet
a 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

Megfelelőségi nyilatkozat kiállításához szükséges dokumentumok

Műszaki dokumentáció a következő tartalommal:

- a gép teljes tervrajza a vezérlési tervekkel együtt,
- valamennyi részletterv, esetleg számításokkal, vizsgálati eredményekkel stb., amelyek szükségesek annak felülvizsgálásához, hogy a gép megfelel az alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek,
- jegyzék:
 - = az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményekről,
 - = a szabványokról,
 - = az egyéb műszaki előírásokról, amelyeket a gép tervezése során figyelembe vettek,
 - = leírás azokról a megoldásokról, amelyeket a gépből eredő veszélyek elleni védelemre alkalmaztak,
 - = szükség szerint minden illetékes terméktanúsító szervezet vagy vizsgáló laboratórium által kiállított vizsgálati jelentés vagy tanúsítvány;
 - = ha a gyártó olyan szabványnak való megfelelőségi nyilatkozatot állít ki, amely azt előírja, akkor minden vizsgálatról, amelyet a saját döntése alapján maga végzett vagy illetékes vizsgáló laboratóriummal végeztetett a vizsgálatok eredményeit tartalmazó vizsgálati jelentés,
 - = egy példány a gép használati utasításából.

A felsorolt okmányokat nem szükséges állandóan és teljes körűen készenlétkben tartani, azonban bizonyos időhatáron belül (2 hét), figyelemmel az okmányok fontosságára, összeállíthatónak és rendelkezésre bocsáthatónak kell lenniük.

Az okmányoknak csak akkor kell részletterveket és egyéb pontos adatokat tartalmazniuk a gép gyártásához felhasznált részegységekről, ha azok ismerete elengedhetetlenül szükségesek az alapvető biztonsági követelményeknek való megfelelés megállapításához.

A felsorolt okmányokat meg kell őrizni és a gép előállítását követően legalább tíz évig, illetve sorozatgyártás esetén az utolsó gép gyártásától számított tíz évig az illetékes hatóság számára hozzáférhetően kell tartani.

6. számú melléklet
a 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

Típusvizsgálat és típusvizsgálati tanúsítvány

Egy berendezés típusvizsgálatát a gyártó egyidejűleg csak egy kijelölt vizsgáló intézetnél kérheti.

A kérelem tartalmazza:

— a gyártó nevét és címét, valamint a gép előállítási helyét,

— a műszaki dokumentációt, amely legalább az alábbiakat tartalmazza:

- = a gép összeállítási rajzát, valamint vezérlő köreinek rajzait,
- = azokat a részletterveket és teljes terveket, számításokat és vizsgálati eredményeket, amelyek a gépnek az alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményekkel való egyezésének felülvizsgálásához szükségesek,
- = azoknak a megoldásoknak a leírását, amelyeket a gépből származó veszélyek elleni védelemre alkalmaztak, továbbá a figyelembe vett szabványok jegyzékét,
- = egy példányban a gép használati utasítását,
- = sorozatgyártás esetén összeállítást azokról a belső intézkedésekről, amelyeket annak érdekében tettek, hogy a gép folyamatosan megfeleljen a jelen rendelet előírásainak.

A kérelemmel együtt be kell mutatni a gyártmányra jellemző gépet, vagy meg kell jelölni azt a helyet, ahol a gép vizsgálata elvégezhető.

A kérelemhez csatolni kell a részletterveket és további adatokat a gép gyártásához felhasznált részegységekről, ha azok ismerete elengedhetetlenül szükséges az alapvető biztonsági követelményeknek való megfelelés megállapításához.

**Az ipari, kereskedelmi
és idegenforgalmi miniszter
22/1998. (IV. 17.) IKIM
rendelete**

**egyres gázfogyasztó készülékek kialakításáról
és megfelelőségének tanúsításáról**

A gázszolgáltatásról szóló 1994. évi XLI. törvény 33. §-ának (2) bekezdésében, valamint a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 56. §-ának a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A rendelet hatálya a gázfogyasztó készüléket gyártó, forgalmazó, valamint importáló gazdálkodó szervezetekre (a továbbiakban együtt: gyártó) terjed ki.

Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában:

a) *gázfogyasztó készülék* (a továbbiakban: készülék): a haditechnikai célokat szolgáló készülék, a belső égésű motor, a vegyipari technológiai készülék, a különleges technológiai célú készülék kivételével a gáz halmazállapotú tüzelőanyaggal működő minden olyan termék, amely főzésre, sütésre, fűtésre, melegvíz-előállításra, hűtésre, világításra, mosási célokra szolgál, és amennyiben a hőcsere víz közvetítő közeggel történik, legfeljebb 105 °C vízhőmérsékleten üzemel, valamint az ezen feltételeknek megfelelő légbefúvósos égővel összeépített hőcserélő;

b) *részegység*: a biztonsági, ellenőrző és szabályozó berendezés, valamint építőegységei — a légbefúvósos gázégő és a hozzátartozó hőcserélő kivételével —, amelyet önállóan hoznak forgalomba és gázfogyasztó berendezésbe építenek be, vagy ilyenné kell összeszerelni azokat;

c) *gáz halmazállapotú tüzelőanyag*: minden olyan tüzelőanyag, amely 15 °C hőmérsékleten és 1 bar abszolút nyomáson gáz halmazállapotban van;

d) *kijelölt vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezet* (a továbbiakban: tanúsító szervezet): az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter által jogszabály alapján kijelölt szervezet;

e) *megfelelőségi nyilatkozat*: a gyártó írásbeli nyilatkozata, hogy a készülék vagy részegység a típusmintának és e rendelet előírásainak megfelel;

f) *megfelelőségi tanúsítvány*: a tanúsító szervezet által kiadott dokumentum annak igazolására, hogy a készülék vagy részegység megfelel a típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusnak;

g) *típusvizsgálati tanúsítvány*: a tanúsító szervezet által kiadott dokumentum annak igazolására, hogy a készülék vagy részegység megfelel a műszaki-biztonsági követelményeknek;

h) *rendeltetésszerű használat*: gyártói utasítás szerint szerelt, illetve üzembe helyezett és rendszeresen karbantartott készülék vagy részegység, melyet a gáz minőségének és nyomásának megengedett mértékű ingadozásaival üzemeltetnek, valamint a használati-kezelési útmutatójában feltüntetett, a gyártó által tervezett célnak megfelelően, az előírt üzemeltetési körülmények között használnak;

i) *honosított harmonizált szabvány*: a CEN, a CENELEC által jóváhagyott és az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában közzétett európai szabvány, amelyet a vonatkozó

magyar eljárási rendnek megfelelően honosítottak és hivatalosan közzétettek;

j) *tagországi nemzeti szabvány*: az Európa Községek gyártó tagországában alkalmazott, az Európai Községek Hivatalos Lapjában közzétett szabvány, amelyet a magyar eljárási rendnek megfelelően hivatalosan közzétettek.

Alapvető biztonsági követelmények

3. §

(1) A készüléket vagy részegységet úgy kell gyártani, forgalomba hozni, hogy rendeltetésszerű használat esetén a személyek, háziállatok biztonságát és a vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse.

(2) A készülék vagy részegység akkor hozható forgalomba, ha megfelel az e rendeletben meghatározott biztonsági előírásoknak.

(3) A honosított harmonizált szabványok követelményeinek megfelelő készüléket vagy részegységet úgy kell tekinteni, hogy megfelel az e rendeletben meghatározott biztonsági követelményeknek.

(4) Honosított harmonizált szabvány hiányában a tagországi nemzeti szabványoknak megfelelő készüléket vagy részegységet úgy kell tekinteni, hogy megfelel az e rendeletben meghatározott biztonsági követelményeknek.

(5) A honosított harmonizált szabványok és a tagországi nemzeti szabványok jegyzékét a Magyar Szabványügyi Testület Hivatalos Lapjában közzé kell tenni.

A gyártás biztonsági követelményei

4. §

(1) A készüléket úgy kell gyártani, hogy
a) rendeltetésszerű használat esetén ne lépjen fel instabilitás, alakváltozás, törés vagy olyan elhasználódás, amely a készülék biztonságát befolyásolná;

b) az üzembe helyezéskor és üzem közben fellépő kondenzáció a készülék biztonságos üzemelését ne veszélyeztesse;

c) a tűzveszély kockázata minimális legyen;

d) víz vagy nem az égést biztosító levegő ne juthasson be a készülék tüzelőanyag vezetékébe;

e) a segédenergia jellemzőinek előírás szerinti ingadozása a készülék biztonságosságát ne befolyásolja;

f) a segédenergia jellemzőinek előírástól eltérő ingadozása vagy kimaradása, valamint ismételt betáplálása ne okozzon veszélyhelyzetet;

g) elektromos eredetű balesetek ne keletkezessenek;

h) minden nyomás alatt álló alkatrésze ellenálljon a mechanikai és termikus terheléseknek anélkül, hogy olyan

alakváltozást szenvedne, amely a biztonságot veszélyeztetné;

i) valamely biztonsági, ellenőrző vagy szabályozó berendezés meghibásodása ne okozzon veszélyhelyzetet;

j) a biztonsági berendezés működése ne befolyásolja hátrányosan a szabályozó berendezés működését;

k) a biztonsági követelmények figyelembevételével a technika mindenkori színvonalának megfelelő, ésszerű energiahasznosítást tegyen lehetővé.

(2) A gyártás során beállított vagy besabályozott részegységet az üzembe helyező vagy a felhasználó beavatkozásától megfelelően védeni kell.

(3) A kapcsoló és szabályozó berendezést egyértelműen meg kell jelölni, és azokon minden olyan adatot és információt fel kell tüntetni, amely a kezelési hiba előfordulását megakadályozza.

A gázkiáramlással kapcsolatos biztonsági követelmények

5. §

(1) A gázfogyasztó készüléket úgy kell gyártani, hogy

a) a gázszivárgás ne okozzon veszélyhelyzetet;

b) a gáz gyújtásakor és újragyújtásakor a gázkiáramlás, valamint a láng elalvása utáni gázkiáramlás korlátozva legyen, és ezáltal elkerülhető legyen az el nem égett gáznak a készülékben való veszélyes összegyűlése.

(2) A zárttéri üzemelésre gyártott, vagy mérgező összetevőket tartalmazó gázzal üzemeltetett készüléket olyan külön berendezéssel kell ellátni, amely az el nem égett gáznak a helyiségekbe való veszélyes összegyűlést megakadályozza.

A gyújtás és égés biztonsági követelményei

6. §

(1) A készüléket úgy kell gyártani, hogy rendeltetésszerű használat esetén

a) a gyújtás és újragyújtás azonos módon történjen, és a teljes gyulladás biztosítva legyen;

b) a láng stabilitása biztosítva legyen, és az égéstermék ne tartalmazzon egészségre káros anyagokat olyan mértékben, amely az egészséget veszélyezteti;

c) égéstermék az előírástól eltérő módon ne áramolhasson ki.

(2) A helyiségben üzemelő égéstermék elvezetővel felszerelt készüléket úgy kell gyártani, hogy nem megfelelő huzathatás esetén veszélyes mennyiségű égéstermék a helyiség légterébe ne áramolhasson ki.

(3) Az égéstermék elvezető készülékhez nem csatlakoztatott, zárt téri üzemelésű fűtőkészülék és átfolyásos

üzemű vízmelegítő működése — a rendeltetésszerű használat időtartamát figyelembe véve — nem okozhat az egészségre veszélyes szénmonoxid koncentrációt.

A hőkibocsátással kapcsolatos biztonsági követelmények

7. §

(1) A készülék más felülettel érintkező része nem érhet el olyan hőmérsékletet, amely a környezet számára veszélyt jelent.

(2) A készülék kezelő gombjainak és fogantyúinak felületi hőmérséklete nem veszélyeztetheti az üzemeltetőt.

(3) A háztartási készülék külső részeinek felületi hőmérséklete üzem közben nem érhet el olyan értéket, amely a felhasználó és különösen gyermekek számára — a reakció időt is figyelembe véve — veszélyt jelent.

A készülékbe beépített anyagok biztonsági követelményei

8. §

(1) Készülékbe beépített anyagoknak a tervezett felhasználásra alkalmasnak kell lenniük, és a tervezett körülmények szerinti mechanikai, vegyi és műszaki igénybevételeknek ellen kell állniuk.

(2) A készülék gyártásához alkalmazott anyagok és alkatrészek, amelyek élelmiszerral vagy vízzel kerülnek érintkezésbe, nem ronthatják azok minőségét.

A forgalomba hozatallal kapcsolatos biztonsági követelmények

9. §

(1) A készülék vagy részegység forgalomba hozatalához

- a) magyar nyelvű gyártói utasítást és használati-kezelési útmutatót kell mellékelni;

- b) a készüléken vagy részegységen, illetve ezek csomagolásán magyar nyelvű figyelmeztető feliratokat kell elhelyezni.

(2) A gyártói utasításnak az elhelyezésre, a szerelésre, a szabályozásra és karbantartásra vonatkozó összes olyan útmutatót tartalmaznia kell, amely az üzembe helyezést és a készülék biztonságos használatát lehetővé teszi, így különösen fel kell tüntetni

- a) az alkalmazandó gázfajtát;
- b) a csatlakozási nyomást;
- c) az égési levegővel való ellátáshoz a berendezés nélküli készülékek esetén az el nem égett gázt tartalmazó

veszélyes koncentráció kialakulásának megakadályozásához szükséges légellátást;

- d) az égéstermék eltávolítására vonatkozó követelményeket;

- e) a légbefúvásos gázégőknek és a hozzájuk tartozó hőcserélőknek a gyártó által ajánlott kombinációit, az összeépítés azon feltételeit, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a készülékek használata során az előírt követelmények teljesüljenek.

(3) A használati-kezelési útmutatónak a biztonságos használat szempontjából szükséges és a használati lehetőségek esetleges korlátait feltüntető információt tartalmaznia kell.

(4) A figyelmeztető feliratoknak egyértelmű adatokat kell tartalmazniuk a gáz fajtájáról, a csatlakozási nyomásról, a használati lehetőségek esetleges korlátairól, így különösen a működéshez szükséges légellátásról.

A megfelelőség tanúsítása

10. §

(1) A sorozatban gyártott készülék vagy részegység megfelelőségének értékelése során a gyártó típusvizsgálatot végeztet, és választása szerinti

- a) típusazonossági vizsgálaton alapuló,
- b) a gyártás minőségbiztosításán alapuló,
- c) a termék minőségbiztosításán alapuló

megfelelőségi nyilatkozatot tesz, vagy

- d) kezdeményezi, hogy a tanúsító szervezet termékellenőrzésen alapuló megfelelőségi tanúsítványt állítson ki.

(2) Készülék vagy részegység egyedi gyártása esetén a gyártó választhatja az egyedi termék vizsgálatát.

(3) A gyártó a megfelelőségi nyilatkozatot köteles megőrizni, és ennek másolatát a forgalomba hozatalhoz biztosítani.

Típusvizsgálat

11. §

(1) A típusvizsgálat lefolytatását a gyártó kérheti.

(2) A típusvizsgálat olyan eljárás, amely során a tanúsító szervezet megvizsgálja és igazolja, hogy a típusvizsgálatra átadott készülék vagy részegység (a továbbiakban: típusminta) megfelel a rendelet előírásainak.

(3) A kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) a gyártó megnevezését, székhelyét;
- b) a gyártó írásbeli nyilatkozatát arról, hogy kérelmet nem nyújtott be más tanúsító szervezethez;
- c) a készülékre vonatkozó műszaki dokumentációt.

- (4) A műszaki dokumentációnak tartalmaznia kell:
- a készülék vagy részegység általános leírását;
 - az alkatrész, részegység vázlatrajzát, gyártási, összeállítási és kapcsolási rajzokat;
 - a készülék működésének és dokumentációjának megértéséhez szükséges leírásokat és magyarázatokat;
 - az alkalmazott szabványok jegyzékét és azon megoldások leírását, amelyek eltérnek a szabványok követelményeitől;
 - a készülékről készített vizsgálati jelentéseket;
 - a gyártói utasítást és a használati-kezelési útmutatót;
 - valamint a tanúsító szervezet felhívására a beépített részegységek vizsgálati adatait, a gyártási eljárást, a gyártás felügyeletét és ellenőrzését tanúsító igazolásokat és bizonylatokat, továbbá minden dokumentumot, amely a tanúsító szervezet értékelésének megalapozottságát javítja.
- (5) A típusmintát a tanúsító szervezet rendelkezésére kell bocsátani. Kivételes esetben a tanúsító szervezet több típusmintát is kérhet. Egy típusminta több típusváltozatot is reprezentálhat, ha a változatok megfeleléséről a típusminta vizsgálatával meg lehet győződni.

12. §

- (1) A tanúsító szervezet a műszaki dokumentációt megvizsgálja, és megállapítja, hogy a típusmintát a műszaki dokumentációval egyezően gyártották-e.
- (2) A tanúsító szervezet a típusmintán elvégzi, vagy elvégezteti a szükséges ellenőrzést és vizsgálatot annak megállapítására, hogy a gyártó által választott, nem a szabványok előírásai szerinti megoldások megfelelnek-e a rendeletben meghatározott biztonsági követelményeknek.
- (3) A tanúsító szervezet a típusmintán elvégzi, vagy elvégezteti a szükséges ellenőrzéseket és vizsgálatokat annak megállapítására, hogy szabvány alkalmazása esetén a gyártó betartotta a szabványban meghatározott előírásokat.
- (4) Ha a típusminta a rendeletben meghatározott biztonsági követelményeknek megfelel, a tanúsító szervezet a típus megfeleléséről típusvizsgálati tanúsítványt állít ki.
- (5) A típusvizsgálati tanúsítvány tartalmazza a típusvizsgálat eredményét, érvényességének feltételeit, a típusminta azonosításához szükséges adatokat. Az erre vonatkozó műszaki dokumentációt, a részlet és összeállítási rajzokat a tanúsítványhoz mellékelni kell.
- (6) Ha a típusvizsgálat azt igazolja, hogy a típusminta nem felel meg a rendeletben meghatározott biztonsági követelményeknek, a tanúsító szervezet a gyártót kifogásairól írásban tájékoztatja.
- (7) A típusvizsgálati tanúsítvánnyal rendelkező készülék vagy részegység minden olyan változtatásáról, amely a műszaki-biztonsági követelmények betartását érinti, a

gyártónak folyamatosan tájékoztatnia kell a tanúsító szervezetet. Ha a változtatások folytán a műszaki-biztonsági követelmények nem felelnek meg a rendelet előírásainak, a változtatást pótlólag meg kell vizsgáltatni a tanúsító szervezettel. A változtatás vizsgálatáról készített kiegészítő tanúsítványt az eredeti típusvizsgálati tanúsítványhoz csatolni kell.

A típusminta megfeleléségének vizsgálata

13. §

- (1) A gyártási folyamat során a gyártó köteles biztosítani az egységes gyártást, a termékek a típusvizsgálati jelentésben leírt típusmintával való megegyezését és a rendeletben meghatározott követelmények kielégítését.
- (2) A tanúsító szervezet a gyártónál előzetes bejelentés nélkül, évente vizsgálatot végez, melynek során ellenőrzi, hogy a vizsgált készülék a rendeletben meghatározott alapvető biztonsági követelményeknek megfelel.

A gyártás minőségbiztosítása

14. §

- (1) A gyártónak rendelkeznie kell a tanúsító szervezet által elfogadott gyártás minőségbiztosítási rendszerével, amely biztosítja a készülék vagy részegység típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusmintával egyező gyártását.
- (2) A gyártó által bevezetett minőségbiztosítási rendszerhez tartozó intézkedéseket, követelményeket és előírásokat dokumentálni kell. A dokumentációnak tartalmaznia kell:
- a minőség biztosítására vonatkozó célokat, a szervezeti felépítést, a készülék minőségére befolyással rendelkező vezetők feladatait és hatáskörét;
 - a gyártási eljárásokat az alkalmazott minőség-ellenőrzési, minőségbiztosítási technikát és ezek karbantartását;
 - a gyártás előtt, alatt és után végzendő ellenőrzések és vizsgálatok leírását és ezek gyakoriságát;
 - a megkövetelt termékminőség ellenőrzésére alkalmas eszközök használatának és a minőségbiztosítási rendszer működésének leírását.
- (3) A tanúsító szervezet a gyártó kérelmére a minőségbiztosítási rendszert megvizsgálja és értékeli. A kérelemnek tartalmaznia kell:
- a minőségbiztosítási rendszerhez kapcsolódó dokumentációt;

b) a gyártó nyilatkozatát a minőségbiztosítási rendszerből adódó kötelezettségeinek teljesítéséről, továbbfejlesztéséről, megfelelőségének és hatékonyságának biztosításáról;

c) a típusmintához tartozó dokumentációt és a típusvizsgálati tanúsítvány másolatát.

(4) A tanúsító szervezet a vizsgálat során értékeli a minőségbiztosítási rendszert, a (2) bekezdésben foglaltak betartását, a minőségügyi szabvány* követelményeinek betartását és a típusmintával egyező gyártást. A vizsgálat eredményéről és a döntés indokairól a gyártót tájékoztatja.

(5) A gyártó a tanúsító szervezetet a minőségbiztosítási rendszer minden változtatásáról tájékoztatni köteles. A tanúsító szervezet a változtatást megvizsgálja, és dönt arról, hogy a megváltoztatott minőségbiztosítási rendszer megfelel a rendelet előírásainak, vagy újraértékelésre van szükség. A vizsgálat eredményéről és a döntés indokairól a gyártót tájékoztatja.

A termék minőségbiztosítása

15. §

(1) A gyártónak rendelkeznie kell a tanúsító szervezet által elfogadott termék minőségbiztosítási rendszerével, amely biztosítja a készülék vagy részegység típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusmintával egyező gyártását.

(2) A minőségbiztosítási rendszerben a gyártó valamennyi készüléket vizsgálja, és ellenőrzi annak megállapítására, hogy a rendeletben meghatározott követelményeket teljesíti-e.

(3) A gyártó által bevezetett minőségbiztosítási rendszerhez tartozó valamennyi ellenőrzést és vizsgálatot, követelményt és előírást írásban, ellenőrzési és vizsgálati utasítások és útmutatások formájában rendezetten dokumentálni kell. A dokumentációnak tartalmaznia kell:

a) a minőség biztosítására vonatkozó célokat, a szervezeti felépítést, a termék minőségére befolyással rendelkező vezetők feladatait és hatáskörét;

b) a gyártás után végzendő ellenőrzések és vizsgálatok leírását;

c) a minőségbiztosítási rendszer hatékony alkalmazásának, ellenőrzésének eljárásait.

(4) A tanúsító szervezet a gyártó kérelmére a minőségbiztosítási rendszert megvizsgálja és értékeli. A kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a minőségbiztosítási rendszerhez kapcsolódó dokumentációt;

b) a gyártó nyilatkozatát a minőségbiztosítási rendszerből adódó kötelezettségeinek teljesítéséről, továbbfejlesztéséről, megfelelőségének és hatékonyságának biztosításáról;

c) a típusmintához tartozó dokumentációt és a típusvizsgálati tanúsítvány másolatát.

* MSZ EN ISO 9002.

(5) A tanúsító szervezet a vizsgálat során értékeli a minőségbiztosítási rendszert, a (2) bekezdésben foglaltak betartását, a minőségügyi szabvány** követelményeinek betartását és a típusmintával egyező gyártást. A vizsgálat eredményéről és a döntés indokairól a gyártót tájékoztatja.

(6) A gyártó a tanúsító szervezetet a minőségbiztosítási rendszer minden változtatásáról tájékoztatni köteles. A tanúsító szervezet a változtatást megvizsgálja, és dönt arról, hogy a megváltoztatott minőségbiztosítási rendszer megfelel a rendelet előírásainak, vagy újraértékelésre van szükség. A vizsgálat eredményéről és annak indokairól a gyártót tájékoztatja.

Termékellenőrzés

16. §

(1) A tanúsító szervezet vizsgálja és tanúsítja, hogy az érintett készülék a típusvizsgálati tanúsítvány szerinti típusmintának és a rendeletben meghatározott biztonsági előírásoknak megfelel.

(2) A gyártó választása szerint a tanúsító szervezet valamennyi legyártott készüléken vagy a (4) bekezdés szerinti statisztikai mintavétellel kiválasztott készülékeken ellenőrzéseket és vizsgálatot végez.

(3) A tanúsító szervezet a darabonkénti vizsgálat során

a) ellenőrzi, hogy a készülék a rendeletben meghatározott követelményeknek és a típusmintának megfelel;

b) a megfelelőnek ítélt készülékekről megfelelőségi tanúsítványt állít ki.

(4) A tanúsító szervezet a statisztikai mintavétellel történő vizsgálat során

a) ellenőrzi, hogy az általa meghatározott módon, az egységes tételből szabálytalan időközönként kiválasztott készülék vagy azonosító minta a rendeletben meghatározott követelményeknek és a típusmintának megfelel;

b) mintavételi tervet készít, amelynek hibaszázaléka

ba) 95% -os átvételi valószínűség esetén 0,5% és 1,5% közötti,

bb) 5% -os átvételi valószínűség esetén 5% és 10% közötti;

c) a megfelelőnek ítélt mintáról, a nem megfelelt készülékek kivételével megfelelőségi tanúsítványt állít ki.

(5) Ha a vizsgált minta nem megfelelő, a tanúsító szervezet a mintában lévő megfelelő készülékekről sem adhat ki megfelelőségi tanúsítványt. A minta ismételt visszautasítása esetén a tanúsító szervezet az ellenőrzést felfüggesztheti.

(6) A megfelelőségi tanúsítványt, amely egy vagy több készülékre érvényes, a gyártó köteles megőrizni, és másolatát kérésre a készülék üzemeltetőjének kiadni.

(7) A gyártó valamennyi készüléket a melléklet szerinti megfelelőségi jelöléssel látja el.

** MSZ EN ISO 9003.

Egyedi termék vizsgálata

17. §

(1) Az egyedi gyártású készülék vagy részegység vizsgálata az az eljárás, amellyel a tanúsító szervezet a dokumentáció alapján vagy az üzemelés helyén történő beszerelés után végzett vizsgálatokkal ellenőrzi, hogy a készülék vagy részegység a rendeletben meghatározott követelményeknek megfelel.

(2) Megfelelőség esetén a tanúsító szervezet megfelelő tanúsítványt állít ki. A megfelelési tanúsítványt a gyártó köteles megőrizni, és másolatát kérésre a készülék üzemeltetőjének átadni.

Ellenőrzés

18. §

(1) A tanúsító szervezet évenként rendkívüli ellenőrzést tarthat a rendeletben foglaltak betartásának és a gyártói nyilatkozatok szabályszerűségének megvizsgálása céljából. A tanúsító szervezet dönt az ilyenkor végzendő vizsgálat és ellenőrzés módjáról, amelynek eredményét jegyzőkönyvbe foglalja, és egy példányát a gyártónak átadja.

(2) A tanúsító szervezet kétéves időközönként megvizsgálja, hogy a gyártó az engedélyezett minőségbiztosítási rendszert fenntartja és alkalmazza. A vizsgálat eredményéről a gyártó részére ellenőrzési jegyzőkönyvet készít.

(3) A tanúsító szervezet a gyártónál előzetes bejelentés nélkül ellenőrzést tarthat, a vizsgálat eredményéről a gyártó részére ellenőrzési jegyzőkönyvet készít.

(4) A vizsgálat során a gyártó köteles biztosítani, hogy a tanúsító szervezet képviselője ellenőrzés céljából felügyeleti, próba- és raktárhelyiségeibe beléphessen, és az ellenőrzéshez köteles rendelkezésre bocsátani a minőségbiztosítási rendszerrel összefüggő dokumentációt.

(5) A megfelelés tanúsítására vonatkozó előírások megtartását a külön jogszabályban meghatározott hatóság jogosult ellenőrizni, és minden olyan intézkedést megtenni, amelyre jogszabály felhatalmazást ad.

Megfelelési jelölés

19. §

(1) A készüléket forgalomba hozatal előtt a *melléklet* szerinti megfelelési jelöléssel és feliratokkal kell ellátni.

(2) Ha a készülékre több olyan jogszabály is vonatkozik, amely szintén előírja a megfelelési jelölés feltüntetését, a megfelelési jelölés egyben azt is jelenti, hogy az adott termék megfelel mindezen jogszabályok előírásainak.

(3) A megfelelési jelölést, valamint a feliratokat jól láthatóan, egyértelműen és maradandó módon kell elhelyezni a készüléken vagy a készülékhez rögzített adattáblán. Az adattáblát úgy kell kialakítani, hogy ne legyen leszerelhető.

(4) A készüléken nem helyezhető el a megfelelési jelöléssel összetéveszthető jelölés.

(5) A részegység megfelelési jelöléssel történő ellátása nem szükséges. A gyártói nyilatkozattal együtt azonban meg kell adni a részegység jellemzőit, valamint a beépítés vagy összeszerelés feltételeit.

Záró rendelkezés

20. §

(1) Ez a rendelet 1999. január 1-jén lép hatályba.

(2) E rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösség következő jogszabályával összeegyeztethető szabályozást tartalmaz: a Tanács 93/68/EGK irányelvvel módosított 90/396/EGK irányelve a tagállamok gázfogyasztó készülékekre vonatkozó jogszabályainak közelítéséről.

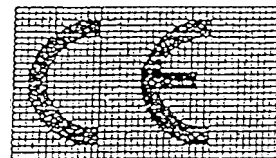
Dr. Fazakas Szabolcs s. k.,
ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter

Melléklet

a 22/1998. (IV. 17.) IKIM rendelethez

Megfelelési jelölés és feliratok

1. A megfelelési jelölés az alábbi szimbólumból és a típusvizsgálat évszámának két utolsó számjegyéből, valamint a vizsgálatot végző tanúsító szervezet jeléből áll:

2. A megfelelési jelölés arányosan nagyítható vagy kicsinyíthető.

3. A készüléken vagy típusábrán a megfelelési jelölést a következő feliratokkal együtt kell feltüntetni:

- a gyártó neve vagy jele,
- a készülék kereskedelmi megjelölése,
- adott esetben az áramellátás fajtája,
- a készülék kategóriája.

**A közlekedési, hírközlési
és vízügyi miniszter
és a belügyminiszter
11/1998. (IV. 17.) KHVM—BM
együttes rendelete**

**a közúti járművek forgalomba helyezésével
és forgalomban tartásával, valamint környezetvédelmi
felülvizsgálatával és ellenőrzésével kapcsolatos
egyes díjakról**

Az illetékekről szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — a pénzügyminiszterrel, továbbá a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszterrel egyetértésben — a következőket rendeljük el:

1. §

(1) A közúti közlekedés rendőrhatalósági igazgatásáról szóló 48/1997. (VIII. 26.) BM rendeletben meghatározott hatósági eljárások díjait a rendelet *mellékletének* I. fejezete; a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendeletben meghatározott hatósági díjait a rendelet mellékletének II. fejezete; a gépkocsik környezetvédelmi felülvizsgálatáról és ellenőrzéséről szóló 18/1991. (XII. 8.) KHVM rendeletben meghatározott hatósági díját a rendelet mellékletének III. fejezete tartalmazza.

(2) A rendelet mellékletének I. fejezetében megállapított díjakat az ügyben eljáró megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság, illetőleg az Országos Rendőr-főkapitányság költségvetési bevételi számlájára, a II. és III. fejezetben meghatározott hatósági díjakat az ügyben eljáró közlekedési hatóság kincstári előirányzat-felhasználási keretszámlájára kell az eljárások megkezdése előtt igazoltan befizetni.

(3) Az első fokon eljáró közlekedési hatóság határozata ellen benyújtott fellebbezés díja a hatósági eljárás díjának 50%-a, amelyet a fellebbezés benyújtásával egyidejűleg kell a másodfokon eljáró hatóság számlájára befizetni.

(4) Ha a másodfokon eljáró közlekedési hatóság megállapítja, hogy az első fokú határozat jogszabálysértő volt, a fellebbezési eljárás díját vissza kell téríteni. Erről a másodfokú hatóság határozatában rendelkezik.

(5) A rendelet mellékletében meghatározott hatósági díjak általános forgalmi adót nem tartalmaznak.

2. §

(1) A rendelet mellékletében meghatározott hatósági díjak nem tartalmazzák a melléklet

a) II. fejezetében említett hatósági jármű műszaki tevékenységéhez kapcsolódó szakértői vizsgálatok, illetőleg

b) III. fejezetében említett környezetvédelmi igazolólap kiadásának és érvényesítésének alapjául szolgáló környezetvédelmi felülvizsgálat díjait.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott vizsgálatok díjait a hatósági eljárás kezdeményezője köteles a vizsgálatot végző részére — szolgáltatási díjként — külön megfizetni.

3. §

(1) Amennyiben a közlekedési hatóság — a melléklet II. fejezet 4. pontjában meghatározott vizsgálatok esetében — az eljárása során saját vizsgálati helyett gépjárműfenntartó szervezet vizsgálatának eredményeit használja fel, illetőleg a hatósági eljárásra való feljogosítása alapján gépjárműfenntartó szervezet végzi: a közlekedési hatóságnak a díj 20%-át átengedi a járműfenntartó részére.

(2) A közúti közlekedésbiztonság egyes állami feladatainak teljesítéséhez szükséges, külön jogszabályban* meghatározott pénzügyi forrás képzése a melléklet II. fejezetében meghatározott és beszedett hatósági díjakból történik.

(3) A közúti gépjárművek környezetvédelmi felülvizsgálatával kapcsolatos irányító, szabályozó és fejlesztő, valamint a felügyelő és ellenőrzési feladatok költségfedezetét a melléklet III. fejezetében meghatározott hatósági díj 17%-a szolgálja, amelyből a közlekedési hatóság a tárgyhot követő hónap 25. napjáig 10%-ot a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium Gazdálkodó Szervezet Magyar Államkincstárnál vezetett MNB 10032000-0146564 számú előirányzat-felhasználási keretszámlájára, 7%-ot a Közlekedési Főfelügyelet Magyar Államkincstárnál vezetett MNB 10032000-01738825 számú előirányzat-felhasználási keretszámlájára köteles átutalni.

4. §

A jármű műszaki állapotának közúti vagy telephelyi ellenőrzése alapján elrendelt vizsgálat hatósági díja a járműfajta előírt időszakos műszaki vizsgálat díjával azonos összegű. Hatósági díjat az üzemeltető akkor köteles fizetni, ha

a) a vizsgálat megállapítása szerint a jármű nem felel meg a jogszabályban meghatározott műszaki feltételeknek,

b) a járművet átalakították, és átalakítás után időszakos műszaki vizsgálaton nem mutatták be.

5. §

E rendelet mellékletében meghatározott díjakat az eljáró hatóságok bevételként kötelesek elszámolni a számviteli törvény alapján kiadott és a költségvetési gazdálkodási rend szerint működő szervek részére előírt könyvvézetési és beszámolási kötelezettségekről szóló kormány-

* Lásd a 188/1996. (XII. 17.) Korm. rendeletet.

rendeletben előírtak szerint. A kormányrendelet előírásait kell alkalmazni a hatósági díjak elszámolása, kezelése, nyilvántartása, esetleges visszatérítése, illetve a díjak egy részének továbbutalása esetén. A nyilvántartásokból ki kell tűnnie, hogy a hatósági eljárásra mikor került sor, és annak az eljáró hatóságnál az elszámolt bruttó és nettó díja milyen összegű volt.

6. §

A környezetvédelmi felülvizsgálatról és ellenőrzésről szóló 18/1991. (XII. 18.) KHVM rendelet 5. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (1) A gépjárműfenntartó szervezet által elvégzett környezetvédelmi felülvizsgálat díját — a gépjárműfenntartó tevékenység díjszabását meghatározó jogszabályok keretei között — a felülvizsgáló szervezet állapítja meg.

(2) Az igazolólap kiadásának vagy érvényesítésének díját, valamint annak beszedési és felhasználási módját külön jogszabály állapítja meg.”

7. §

(1) E rendelet a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel a kihirdetést követő 8. napon lép hatályba. Egyidejűleg hatályát veszti a közúti járművek a forgalomba helyezésével és forgalomban tartásával kapcsolatos egyes díjakról szóló 8/1993. (III. 5.) KHVM—BM együttes rendelet, továbbá a gépkocsik környezetvédelmi felülvizsgálatáról és ellenőrzéséről szóló 18/1991. (XII. 18.) KHVM rendelet 1/a) számú melléklete, valamint a 9/1996. (III. 1.) KHVM rendelet.

(2) A melléklet I. fejezete 2. pontjának b), f) és h) alpontjaiban meghatározott díjak 1998. szeptember 1-jén lépnek hatályba.

Dr. Lotz Károly s. k.,
közlekedési, hírközlési
és vízügyi miniszter

Kuncze Gábor s. k.,
belügyminiszter

Melléklet

a 11/1998. (IV. 17.) KHVM—BM együttes rendelethez

(SZJ 151)

I. Fejezet

A rendőrhatalóság közúti közlekedési igazgatási tevékenységének hatósági díjai

1. A közúti járművek vezetésére jogosító okmányokkal kapcsolatos rendőrhatalósági eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak:

a) tanfolyammentes vizsga engedélyezése	2 000 Ft
b) a külföldi vezetői engedély cseréje	2 000 Ft

2. A közúti járművek forgalomba helyezésével, törzskönyvvel és rendszámátláblával történő ellátásával kapcsolatos igazgatási szolgáltatási díjak:

a) jármű kísérlap kiadása	500 Ft
b) a törzskönyv pótlása	5 000 Ft
c) külföldről származó és belföldön forgalomba helyezendő használt járművek megszerzése jogszerűségének, a járművek adatainak ellenőrzése	5 000 Ft
d) a forgalomból kivonás elrendelése esetén a jármű ismételt forgalomba helyezése	5 000 Ft
e) a lassú jármű és pótkocsi igazolólapjának kiadása, pótlása	1 000 Ft
f) érvényesítő címke pótlása	200 Ft
g) állandó rendszámátláblától eltérő egyenleg kiválasztott rendszámátlábla kiadása	28 500 Ft
h) állandó rendszámátláblától eltérő egyedileg előállított rendszámátlábla kiadása	57 000 Ft
i) a kísérlaphoz vagy a kipróbáláshoz szükséges „Indítási Napló” kiadásának díja	950 Ft
j) a próbarendszámhoz tartozó ideiglenes forgalmi engedély kiadásának eljárási díja	11 500 Ft

II. Fejezet

A közlekedési hatóság jármű műszaki tevékenységének hatósági díjai

1. Típusbizonyítvány vagy sorozat forgalomba helyezési, sorozatátalakítási engedély eljárási díja	103 000 Ft
2. Jármű-összeépítés engedélyezésének díja	10 300 Ft
3. Járműátalakítás engedélyezési díja	6 900 Ft
4. Forgalomba helyezés előtti és időszakos műszaki, valamint a sorozatátalakítást követő vizsgálatok díjai járműfajtánként	
4.1. Segédmotoros kerékpár	850 Ft
4.2. Motorkerékpár, motorkerékpár pótkocsija	1 300 Ft

4.3. Személygépkocsi, személygépkocsi pótkocsija	3 000 Ft	III. Fejezet
4.4. Mezőgazdasági vontató, lassú jármű, ezek pótkocsija	3 000 Ft	<i>Közlekedési hatóság gépkocsik környezetvédelmi felülvizsgálatával és ellenőrzésével kapcsolatos tevékenységének hatósági díja</i>
4.5. Tehergépkocsi (nyergesvontató), autóbusz, ezek pótkocsija	3 500 Ft	1. Környezetvédelmi felülvizsgálatra történő kijelölés díja 50 000 Ft
5. Járműalkatrészekre, tartozékokra és járműtulajdonságokra vonatkozó jóváhagyási jel használat engedélyezésének díja	69 000 Ft	2. A környezetvédelmi felülvizsgálat alapján végzett környezetvédelmi igazolólap kiadásának, érvényesítésének díja 180 Ft
6. Járműalkatrészekre, tartozékokra és járműtulajdonságokra vonatkozó minősítő jel használat engedélyezésének díja	34 500 Ft	
7. Járműfenntartó műszaki vizsgálóhelyé, valamint sorozatátalakításra feljogosított hely vizsgálati helyé történő kijelölésének (feljogosításának) díja	103 000 Ft	A művelődési és közoktatási miniszter 17/1998. (IV. 17.) MKM rendelete az 1998/99. tanév rendjéről
8. Veszélyes anyagot szállító jármű (ADR) összeépítésének engedélyezési díja	103 000 Ft	A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény; Kt.) 94. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján — szakképzés tekintetében a munkaügyi miniszterrel és a szakképzésért felelős miniszterekkel egyetértésben — a következőket rendelem el:
9. Veszélyes anyagot szállító jármű (ADR) átalakításának engedélyezési díja	51 500 Ft	<i>A rendelet hatálya</i>
10. Veszélyes anyagot szállító járműre előírt „ADR” jóváhagyási igazolás kiadásának, érvényesítésének díja	480 Ft	1. §
11. Nemzetközi közúti forgalomban részt vevő jármű (személy- és teher szállító) minősítő vizsgálatának díja a 6. pontban felsorolt díjakon felül	480 Ft	(1) A rendelet hatálya — fenntartóra való tekintet nélkül — kiterjed a) az általános iskolákra, b) a szakmunkásképző iskolákra és szakiskolákra (a továbbiakban együtt: szakiskola), c) a gimnáziumokra, a szakközépiskolákra (a továbbiakban együtt: középiskola), d) az alapfokú művészetoktatási intézményekre, e) a gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményekre [a továbbiakban az a)–e) pont alattiak együtt: iskola], f) a diákotthonokra és kollégiumokra [a továbbiakban: kollégium, az a)–f) pont alattiak együtt: nevelés-oktatási intézmény], g) a tanulóokra, h) a pedagógusokra, i) a nevelő és oktató munkát végző más szakemberekre és a nem pedagógus-munkakört betöltőkre, j) a tanulók szüleine, gyámjára (a továbbiakban együtt: szülő).
12. Közúti gépjármű közforgalmú személyszállításra való alkalmassága megállapításának díja a 6. pontban felsorolt díjon felül	580 Ft	(2) Gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény a fogvatékoság típusának megfelelően létrehozott általános
13. Közúti jármű műszaki vizsgálatát, adatait, tulajdonságát tanúsító — külön kérelemre kiadott — igazolás díja	690 Ft	
14. Közúti járművek egyedi forgalomba helyezési engedélyének díja	9 200 Ft	

iskola, középiskola, szakiskola, kollégium, speciális szakiskola, munkára felkészítő iskola, illetve iskolai, kollégiumi tagozat, osztály, csoport.

A tanév, a szorgalmi idő (tanítási év)

2. §

(1) Az 1998/99. tanév kezdő napja 1998. szeptember 1., záró napja 1999. augusztus 31. Ha e rendelet másképp nem rendelkezik a szorgalmi idő (tanítási év) első napja, az első tanítási nap 1998. szeptember 1. (kedd), a szorgalmi idő (tanítási év) utolsó napja, az utolsó tanítási nap 1999. június 18. (péntek).

(2) Az iskola utolsó, befejező évfolyamán az utolsó tanítási nap

a) kísérleti engedély alapján nevelő és oktató munkát végző mezőgazdasági gazda-, gazdaasszonyképzést, élelmszeripari vállalkozói képzést folytató szakiskolákban, speciális szakiskolákban 1999. június 11., a kétéves képzést folytató más szakiskolákban 1999. május 28.,

b) középiskolákban — a c) pontban meghatározott kivétellel — 1999. május 14.,

c) kisebbségi nyelven oktató és a két tanítási nyelvű középiskolákban 1999. május 12.,

d) szakiskolákban 1999. május 21.,

e) szakiskolákban a középiskola negyedik évfolyamát végzett tanulók részére szervezett másfél éves kiegészítő képzésben 1999. január 15.

(3) Az alapfokú művészetoktatási intézményekben és a felnőttoktatásban a szorgalmi idő első és utolsó napját — a tanítási év első és utolsó hetének keretében — az igazgató határozza meg.

(4) A szakközépiskola és a szakiskola a szakképzési évfolyamon a szorgalmi időt február első hetében is megkezdheti. A szorgalmi idő első és utolsó napját az iskola igazgatója határozza meg.

(5) Az iskola igazgatója határozza meg a szorgalmi idő első és utolsó napját, ha a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és más fogyatékos tanuló az évfolyam követelményeit egy szorgalmi időnél hosszabb idő alatt teljesíti.

(6) A tanév első feléve 1999. január 29-ig tart. Az iskolák 1999. február 5-ig értesítik a tanulókat, illetőleg a kiskorú tanulók szüleit az első félévben elért tanulmányi eredményekről. A (4)—(5) bekezdésben meghatározott esetben az első félév utolsó napját az igazgató állapítja meg. Az értesítést ettől a naptól számított hét napon belül kell megküldeni.

(7) Az első és második félév lezárását követően az iskolának nevelőtestületi értekezleteken el kell végezni a pedagógiai munka elemzését, értékelését, hatékonyságának vizsgálatát. A nevelőtestületi értekezletről készített jegyzőkönyvet meg kell küldeni az iskolaszéknek és a fenntartónak.

Tanítási szünet a szorgalmi időben, a tanítás nélküli munkanap

3. §

A szorgalmi idő alatt a nevelőtestület a tanév helyi rendjében meghatározott pedagógiai célra öt munkanapot — tanítás nélküli munkanapként — használhat fel.

4. §

(1) A téli szünet 1998. december 19-től 1999. január 3-ig tart. A szünet előtti utolsó tanítási nap december 18. (péntek), a szünet utáni első tanítási nap 1999. január 4. (hétfő).

(2) A tavaszi szünet 1999. március 27-től április 5-ig tart. A szünet előtti utolsó tanítási nap március 26. (péntek), a szünet utáni első tanítási nap április 6. (kedd).

(3) Az iskola az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szünetek mellett más időpontban is adhat a tanulóknak szünetet, ha a heti pihenőnapon tartott tanítási nappal ehhez a szükséges feltételeket megteremti, és döntéséhez beszerzi a fenntartó egyetértését.

A vizsgák rendje

5. §

(1) A gimnáziumi érettségi vizsgákat, a szakközépiskolai érettségi vizsgákat és szakmai (képesítő) vizsgákat, a szakközépiskolai technikus szakmai (képesítő) vizsgákat, a szakiskolai szakmai vizsgákat a *mellékletben* foglaltak szerint kell megtartani.

(2) A mezőgazdasági gazdaképzést folytató szakiskolákban, illetve speciális szakiskolákban, ha a tanulók az előírt gyakorlati feladatokat a munka jellege miatt (pl. aratás) a szorgalmi időben nem tudják teljesíteni, a szakmai vizsgát az októberi vizsgaidőszakban kell megszervezni.

(3) Az alapfokú művészetoktatási intézményekben a szorgalmi idő utolsó három hetében lehet vizsgát szervezni. A vizsga időpontját az iskolaigazgató határozza meg.

(4) Az Országos Képzési Jegyzékről szóló 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet szerint folyó iskolarendszerű szakképzés írásbeli vizsgaidőpontjait a melléklet 4., 7. pontja tartalmazza.

A tankötelesek beíratása, a felvételi eljárás és a beiratkozás

6. §

(1) A szülő 1999. március 1-je és április 30-a között — a községi, városi, fővárosi kerületi, megyei jogú városi önkormányzat által meghirdetett időpontban — köteles

gyermekét a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes vagy a választott általános iskola első évfolyamára beíratni.

(2) Az iskola a tanköteles tanulók iskolai beíratására megállapított időpontot legalább harminc nappal korábban közzéteszi.

7. §

(1) Ha a felvétel nem a Kt. 66. §-ának (2) bekezdése alapján kötelező felvételi feladatot ellátó iskolának a kilencedik évfolyamánál alacsonyabb évfolyamára történik, elsősorban tanulmányi eredmények alapján kell választani a jelentkezők közül. Ha ily módon nem dönthető el, hogy a jelentkezők közül ki felel meg az iskola által meghatározott tanulmányi feltételeknek, az iskola szóbeli meghallgatást szervezhet, melynek időtartama — jelentkezőnként — a húsz percet nem haladhatja meg. A meghallgatáson a szülő jelen lehet. E rendelkezéseket a művészeti szakmai vizsgára felkészítő szakiskolákban, szakközépiskolákban, illetőleg a felnőttoktatást ellátó iskolában nem kell alkalmazni.

(2) A középiskolába és a szakiskolába — kivéve, ha a szakiskola a Kt. 66. §-ának (2) bekezdése alapján kötelező felvételi feladatokat lát el — az 1999/2000. tanévre

- a) előzetes,
- b) általános,
- c) rendkívüli

felvételi eljárás keretében (a továbbiakban együtt: felvételi eljárás) vehetők fel a tanulók. Az iskolai felvételi eljárásban való részvétel nem köthető előzetes felvételi előkészítőn való részvételhez. Az iskola a felvételi eljárás keretében nem kérhet olyan ismeretekben való jártasságot, amelynek megszerzésére kizárólag a felvételi előkészítőn volt lehetőség.

(3) Ha az iskola a felvételi eljárás keretében felvételi vizsgát tart, a vizsgára történő jelentkezés módját, a vizsga követelményeit, a vizsga időpontját és helyét a vizsgázó teljesítményének értékelését, a felvételi tájékoztatójában 1998. október 31-ig köteles nyilvánosságra hozni. A felvételi vizsga iskolai megszervezésére — az iskolai döntés elleni jogorvoslat kivételével — egyebekben a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 26. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(4) A felvételre jelentkező jelentkezési lapját, ha a jelentkező iskolába jár, az iskola, ha nem jár iskolába, a jelentkező (a továbbiakban: egyéni jelentkező) küldi meg a felvételt hirdető iskolának. A jelentkezési lapon a szülők munkahelyére, foglalkozására vonatkozó adatot nem lehet feltüntetni.

(5) A nagykorú cselekvőképes személy jelentkezési lapját a jelentkező írja alá. A kiskorú személy jelentkezési

lapját a jelentkező szülei, továbbá — ha a jelentkező a tizennegyedik életévét betöltötte és nem cselekvőképtelen — a jelentkező írja alá. Nem kell a szülő aláírása, ha a szülői felügyeletet a bíróság megszüntette, korlátozta, szüneteltette, vagy ha a szülői felügyelet azért szünetel, mert a szülő cselekvőképtelen, vagy korlátozottan cselekvőképes, illetve ismeretlen helyen tartózkodik, vagy jogai gyakorlásában ténylegesen akadályozott. Azt, hogy a másik szülő aláírására nincs szükség, a szülői felügyeletet gyakorló szülőnek kell igazolnia.

(6) Az iskola a tanuló jelentkezési lapját akkor is továbbítja, ha azt a külön élő szülő nem írta alá, abban az esetben, ha a gyermek továbbtanulásra való jelentkezéséről a bíróság döntött, vagy a szülők a bírósági eljárást nem indították meg.

(7) Az iskola a kiskorú tanuló szüleit 1998. október 1. napjáig az (5)—(6) bekezdésben foglaltakról írásban tájékoztatja.

(8) Az állami és önkormányzati feladatellátásban közreműködő iskolákban a felvételi eljárás költségei a szülőre, tanulóra a közoktatásról szóló törvény 114. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint nem háríthatók át.

(9) Az iskola — ha e rendelet másképpen nem rendelkezik — a felvétellel kapcsolatos döntését megküldi a jelentkezőnek, kiskorú jelentkező esetén a szülőnek is, továbbá, ha a jelentkező iskolába jár, az iskolának (a továbbiakban együtt: felvételi tájékoztató).

8. §

(1) Előzetes felvételi eljárás a fenntartó egyetértésével szervezhető, a nemzeti, etnikai kisebbségi oktatásban részt vevő, a két tanítási nyelvű és az emelt szintű oktatást végző [Kt. 121. § (1) bek. 6. pont], a művészeti szakmai vizsgára felkészítő, továbbá a fegyveres erők és rendvédelmi szervek által fenntartott iskolákban. Az előzetes felvételi eljárás időpontját — akkor is, ha nincs felvételi vizsga — az iskola a felvételi tájékoztatójában 1998. október 31-ig köteles nyilvánosságra hozni.

(2) Az előzetes felvételi eljárás a fegyveres erők és rendvédelmi szervek által fenntartott nevelési-oktatási intézményben 1999. január 11. és január 29. közötti időszakban, más iskolákban 1999. február 8. és február 22. közötti időszakban szervezhető; a központilag elkészített jelentkezési lapot (a továbbiakban: jelentkezési lap) 1999. január 8-ig kell megküldeni az iskolának; az iskola döntéséről 1999. február 26-ig küldi meg a felvételi tájékoztatót.

(3) Az előzetes felvételi eljárás keretében történő felvétel nem zárja ki a tanulót az általános felvételi eljárásban való részvételből.

9. §

(1) Az általános felvételi eljárás kettő fordulóból áll. Az eljárásban résztvevő — a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel — több, legfeljebb három jelentkezési lapot állíthat ki. Egy-egy jelentkezési lapon két iskola tüntethető fel. Az egyes iskoláknál több szakirány, osztály, emelt szintű oktatás is megjelölhető. Ha a jelentkező több jelentkezési lapot állít ki, azokon feltüntetheti ugyanazokat az iskolákat, eltérő sorrendben. Az iskola a tanuló által kiállított jelentkezési lapokat 1999. március 1-jéig továbbítja a jelentkezési lapon első helyeken megjelölt iskoláknak.

(2) Ha a jelentkezőt az előzetes felvételi eljárásban felvették és azt elfogadja, egy jelentkezési lapot állít ki, amelyen csak az őt felvevő iskolát tünteti fel. A jelentkezési lapot az általános iskola 1999. március 1-jéig továbbítja a megjelölt iskolának.

(3) A felvételt meghirdető iskola igazgatója a felvételi kérelemről 1999. március 19-ig dönt. Döntéséről a felvételi tájékoztatót március 24-ig továbbítja. Annak a jelentkezési lapját, akit az iskola nem vett fel, 1999. március 24-ig megküldi a jelentkezési lapon második helyen megjelölt iskolának (első forduló).

(4) A második helyen megjelölt iskola igazgatója a felvételéről 1999. március 31-ig dönt. Döntéséről a felvételi tájékoztatót április 8-ig továbbítja (második forduló).

10. §

(1) A jelentkező, kiskorú jelentkező esetén a szülővel közösen 1999. április 13-ig köteles nyilatkozni arról, hogy elfogadja-e az iskola felvételi ajánlatát, több felvételi ajánlat esetén arról, hogy melyiket fogadja el, ha a jelentkező tanköteles és minden felvételi kérelmet elutasítottak, illetve egyik felvételi ajánlatot sem fogadta el, arról is, kíván-e élni a jogorvoslat lehetőségével.

(2) A felvételi ajánlattal kapcsolatos elfogadó, illetve elutasító nyilatkozatokat annak az iskolának az igazgatója, amellyel a jelentkező tanulói jogviszonyban áll, illetve az egyéni jelentkező 1999. április 16-ig visszaküldi a felvételt hirdető iskolának. Ha a felvételi ajánlatra az iskola 1999. április 20-ig nem kapott választ, úgy tekintheti, hogy azt nem fogadta el a jelentkező.

(3) Ha az előzetes és a rendes felvételi eljárás nem vezetett eredményre és a jelentkező tanköteles, annak az iskolának az igazgatója, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban van, írásban tájékoztatja a tanulót és a szülőt az iskolába járási kötelezettségről, a jogorvoslat lehetőségéről és a rendkívüli felvételi eljárásról.

11. §

(1) Az iskola igazgatója 1999. május 10. után a tanév első napjáig rendkívüli felvételi eljárást írhat ki.

(2) Abban az esetben, ha a rendes felvételi eljárás keretében a felvehető tanulói létszám kevesebb mint kilencven százalékát sikerült betölteni, az 1999. május 17-től május 25-ig tartó időszakban a rendkívüli felvételi eljárást ki kell írni. A kiírást meg kell küldeni a székhely szerint illetékes jegyzőnek és a székhely szerint illetékes megye (főváros) főjegyzőjének.

(3) A rendkívüli felvételi eljárásban új felvételi lapot kell benyújtani, a felvételt meghirdető iskola által meghatározott formában és időpontig. A (2) bekezdésben szabályozott rendkívüli felvételi eljárásban több jelentkezési lap is benyújtható, de egy jelentkezési lapon csak egy iskola jelölhető meg. A felvételi kérelmekről az iskola igazgatójának 1999. május 31-ig kell döntenie.

(4) Ha a tanköteles tanuló felvétele a rendkívüli felvételi eljárásban sem oldódott meg, és a tanuló, illetve a szülő nem élt a jogorvoslat jogával, az iskola igazgatója köteles értesíteni a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes községi, városi, megyei jogú városi, fővárosi kerületi önkormányzat jegyzőjét (a továbbiakban: jegyző).

12. §

(1) Az iskola igazgatójának, ha a jelentkezést — bármelyik felvételi eljárásban — elutasítja, fel kell hívnia a jelentkező, kiskorú jelentkező esetén a jelentkező és a szülő figyelmét a jogorvoslat lehetőségére, továbbá — ha a jelentkezési lapot továbbküldi a jelentkezési lapon megjelölt második iskolába — arra is, hogy az eljárást megindító kérelem akkor nyújtható be, ha a második helyen megjelölt iskola értesítése is megérkezett. A jelentkezési lapon második helyen megjelölt iskola igazgatója értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt is arról, hogy bármelyik iskola döntése ellen benyújtható az eljárást megindító kérelem, továbbá, hogy az eljárást megindító kérelemnek nem akadály a sem, ha a másik iskola felvételi ajánlatát elfogadják.

(2) Az eljárást megindító kérelmet annak az iskolának a fenntartójához kell benyújtani, amelynek a döntésével a tanuló, a szülő nem ért egyet. Ha több felvételi lapot nyújtottak be, és a különböző lapokon lévő döntések ellen élnek a jogorvoslat lehetőségével, egyidejűleg valamennyi felvételi lapot továbbítani kell. Ha a kérelemben az ugyanazon felvételi lapon lévő iskolák döntéseinek megváltoztatását kérik, a döntések felülvizsgálatának sorrendjét is meg kell jelölni.

(3) Ha az ugyanazon felvételi lapon sorrendben előrébb álló iskola fenntartója az eljárást megindító kérelemben foglaltaknak helyt ad, az iratokat nem kell továbbítani. E rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha több felvételi lapon benyújtott kérelmek közül valamelyiknek a fenntartó helyt ad. Ha az iskola fenntartója az eljárást megindító kérelemben foglaltakat elutasítja, az iratokat a sorrendben következő iskola fenntartójának kell megküldenie.

(4) Az eljárást megindító kérelmeket az általános felvételi eljárásban oly módon kell elbírálni, hogy a jogorvoslati eljárás 1999. május 7-ig befejeződjék. Ha a jelentkező tanköteles, és a kérelmét elutasították, a jegyző értesíti azt az iskolát, amellyel tanulói jogviszonyban áll.

(5) Ha a tanköteles tanulót nem vették fel iskolába, annak az iskolának az igazgatója, amellyel tanulói jogviszonyban áll, 1999. május 12-ig értesíti a tanuló állandó lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjét, annak érdekében, hogy a tankötelezettség teljesítését figyelemmel tudja kísérni, valamint a megyei, fővárosi önkormányzat főjegyzőjét, kérve, hogy a közoktatásról szóló törvény 87. §-a (1) bekezdésének *a*) pontja, illetve 89. §-ának *d*) pontja alapján nyújtsanak segítséget a tankötelezettség teljesítéséhez.

13. §

(1) Az iskolai beiratkozások időpontját — 1999. június 28. és 30. közötti időszakban — az iskola igazgatója határozza meg. Az időpontot legalább tizenöt nappal korábban nyilvánosságra kell hozni.

(2) Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját — a 14. § (3) bekezdésében meghatározott kivétellel — az iskola igazgatója állapítja meg.

14. §

(1) Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után tanulmányait a kötelező felvételt biztosító tízévfolyamos általános iskola, illetve szakiskola kilencedik évfolyamán kívánja folytatni, jelentkezési lapját a 9. § (1) bekezdésében meghatározott időpontban az iskolának meg kell küldeni. Az iskola a jelentkezést tudomásul veszi, és erről értesíti a 7. § (9) bekezdésében felsoroltakat.

(2) Ha a tanköteles tanulót a rendkívüli felvételi eljárás keretében az utolsó tanítási napig nem vették fel iskolába, annak az iskolának az igazgatója, amellyel tanulói jogviszonyban áll, értesíti a szülőt arról, hogy gyermekét köteles beírni a kötelező felvételt biztosító iskolába, és a tanuló törzslapjának másolatát megküldi a kötelező felvételt biztosító iskola részére.

(3) A szülő gyermekét az 1999. augusztus 23-tól 1999. augusztus 31-ig tartó időszakban, az iskola által meghatározott napon köteles beírni, kivéve, ha igazolja, hogy gyermeke másik iskolával létesített tanulói jogviszonyt. A beíratás napját az iskola 1999. augusztus 2-ig köteles nyilvánosságra hozni. Az iskola igazgatója 1999. szeptember 3-ig értesíti a jegyzőt, ha a tanulót nem írták be az iskolába, illetve nem igazolják, hogy tanulói jogviszonyt létesített.

15. §

(1) A 7—9. §-ban, a 10. § (1)—(2) bekezdésében, a 11. § (1) bekezdésében, a 12—13. §-ban foglaltakat alkalmazni kell akkor is, ha általános iskolai tanuló hat- vagy nyolcévfolyamos gimnáziumban vagy ilyen iskola tanulója négyévfolyamos gimnáziumban kívánja folytatni — átvétellel — tanulmányait.

(2) Az alapfokú művészetoktatási intézményekben a felvételi eljárást, a kollégiumokban a jelentkezés idejét az iskola, illetve a kollégium igazgatója, vezetője határozza meg. Ezt az időpontot legalább hatvan nappal korábban nyilvánosságra kell hozni.

(3) Az alapfokú művészetoktatási intézményekben és a kollégiumokban a beiratkozás időpontját az iskola, a kollégium igazgatója, vezetője határozza meg. A beiratkozás időpontját legalább harminc nappal korábban nyilvánosságra kell hozni.

16. §

Ez a rendelet 1998. szeptember 1. napján lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti az 1997/98. tanév rendjéről szóló 20/1997. (V. 8.) MKM rendelet.

Dr. Magyar Bálint s. k.,
művelődési és közoktatási miniszter

Melléklet

a 17/1998. (IV. 17.) MKM rendelethez

A vizsganapok

1. A tanév végi vizsgák ideje:

a) Az érettségi, szakmai (képesítő) írásbeli vizsgák kezdő napja

— a nemzetiségi és a két tanítási nyelvű középiskolákban 1999. május 14.,

— a gimnáziumok és szakközépiskolák* nappali tagozatán 1999. május 17.,

— a gimnáziumok és szakközépiskolák* esti és levelező tagozatán 1999. május 31.

b) A közös írásbeli érettségi-felvételi vizsgák ideje 1999. május 25—26—27.

* A szakközépiskolai tanulók szakmai (képesítő) vizsgája, a szakmunkásképző iskolai tanulók, a középiskola negyedik évfolyamát végzett kiegészítő képzésben tanulók, az egészségügyi szakiskolai tanulók, valamint a gépiró és gyorsíró szakiskolai tanulók esetében a szakmai vizsga megszervezésére a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló 10/1993. (XII. 30.) MüM rendelet előírásait a 2. § (2) bekezdés, a 22. § (1)—(2) bekezdés és a 37. § (1) bekezdés kivételével, valamint az 1993/94. és az 1994/95. tanévben érvényes vizsgakövetelményeket kell alkalmazni.

c) Az érettségi, szakmai (képesítő) szóbeli vizsgákat a nappali tagozaton 1999. június 14. és június 24. között, az esti, levelező tagozaton június 21. és július 2. között kell megtartani.

d) A szakmunkásképző iskolákban*, a speciális szakiskolákban a szakmai vizsgák írásbeli részét 1999. május 24. napjától, a gyakorlati és a szóbeli vizsgákat június 7. napjától kell megtartani. A középiskola negyedik évfolyamát végzett másfél éves kiegészítő képzésben tanulók számára* 1999. február 1. napjától kell a szakmai vizsgát folyamatosan megtartani.

e) Az egészségügyi szakiskolákban* a szakmai vizsga írásbeli részét 1999. június 14. napjától kell megtartani.

f) A gépíró és gyorsíró szakiskolákban* 1999. június 7., 8., 9., 10., 11. napján kell a szakmai vizsgákat megtartani. Az emelővizsga napja 1999. június 11.

2. A szeptemberi—októberi vizsgák

a) Az érettségi, szakmai (képesítő) vizsgák írásbeli részét a középiskolák nappali, esti és levelező tagozatán, osztályán 1998. szeptember 28. napjától, szóbeli részét pedig október hónapban kell megtartani.

b) A gépíró és gyorsíró szakiskolákban 1998. október 9. napján kell vizsgát tenni.

3. Az érettségi, szakmai (képesítő) vizsga írásbeli részének tantárgyankénti sorrendje:

Gimnázium nappali tagozat

Nemzetiségi nyelv és irodalom, a két tanítási nyelvű középiskolák célnyelve

Magyar nyelv és irodalom

Matematika

Német nyelv

Olasz nyelv

Rajz és műalkotások elemzése

Fizika

Kémia

Spanyol nyelv

Orosz nyelv

Latin nyelv

Angol nyelv

Francia nyelv

A felsoroltakon kívül minden más idegen nyelv

1998. szeptember 25. de.

1998. szeptember 28. de.

1998. szeptember 29. de.

1998. szeptember 30. de.

1998. október 1. du.

1998. október 2. de.

1998. október 2. de.

1998. október 2. de.

1998. október 2. du.

1998. október 5. de.

1998. október 5. du.

1998. október 6. de.

1998. október 7. du.

1998. október 7. de.

1999. május 14. de.

1999. május 17. de.

1999. május 18. de.

1999. május 19. de.

1999. május 19. du.

1999. május 20. de.

1999. május 20. de.

1999. május 20. de.

1999. május 20. du.

1999. május 21. de.

1999. május 21. du.

1999. május 27. de.

1999. május 28. de.

1999. május 28. du.

A vizsgák délelőtt 8 órakor, délután pedig 14 órakor kezdődnek.

Gimnázium esti, levelező tagozat

Magyar nyelv és irodalom

Matematika

Fizika

Kémia

Idegen nyelv

Rajz- és műalkotás

1998. szeptember 28. du.

1998. szeptember 29. du.

1998. szeptember 30. du.

1998. október 1. du.

1998. október 2. du.

1998. október 5. du.

1999. május 31. du.

1999. június 1. du.

1999. június 2. du.

1999. június 3. du.

1999. június 4. du.

1999. június 7. du.

A vizsgák délután 14 órakor kezdődnek.

A dolgozók gimnáziumában azok a tanulók vizsgázhatnak e napon idegen nyelvből, akik iskolai keretben, óraterv szerint tanulták a nyelvet.

A dolgozók gimnáziumában idegen nyelvből egyedi elbírálás alapján érettségizők a nappali tagozatra előírt időpontban tehetnek írásbeli vizsgát.

(Lásd a Gimnáziumi Érettségi Vizsgaszabályzat I. Fejezet 3. § 5. pontját.)

Szakközépiskola

	Nappali, esti levelező tagozat 14 órától	Nappali tagozat 8 órától	Esti, levelező tagozat 14 órától
1. vizsganap Magyar nyelv és irodalom	1998. szeptember 28.	1999. május 17.	1999. május 31.
2. vizsganap Matematika Fizika az egészségügyi szakon, Nemzetiségi nyelv és irodalom	1998. szeptember 29.	1999. május 18.	1999. június 1.
3. vizsganap Fizika a műszaki szakközépiskolák és egyes világbanki modell szerint oktató szakköz- épiskolák 12. (IV.) évfolyamának Informatika egyes világbanki modell szerint oktató szakközépiskolák 12. (IV.) évfolya- mának Szakmai elmélet a műszaki szakközépisko- lák 1/13. (V.) évfolyamának, a szakmunkás- képzést és egyéb szakképzést folytató szak- középiskolák utolsó évfolyamának	1998. szeptember 30.	1999. május 19.	1999. június 2.
4. vizsganap Szakmai elmélet a műszaki szakközépisko- lák 1/13. (V.) évfolyamának, a szakmunkás- képzést és egyéb szakképzést folytató szak- középiskolák utolsó évfolyamának, idegen nyelv	1998. október 1.	1999. május 20.	1999. június 3.
5. vizsganap Szakmai elmélet a műszaki szakközépisko- lák 1/13. (V.) évfolyamának, a szakmunkás- képzést folytató szakközépiskolák utolsó évfolyamának, kötelező (szakmai) idegen nyelv Idegen nyelv a világbanki modell szerint oktató szakközépiskolák 12. (IV.) évfolya- mának Szabadon választott idegen nyelv	1998. október 2.	1999. május 21.	1999. június 4.

4. Az Országos Képzési Jegyzékről szóló — módosított — 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet szerint folyó iskola-
rendszerű szakmai képzés szakmai írásbeli vizsganapjai

1999. február 15—16—17—18.

1999. május 31.—június 1—2—3—4.

1999. október 13—14—15.

5. A Honvédelmi Minisztérium illetékességi körébe
tartozó, a 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet szerint folyó
iskolarendszerű szakképzések írásbeli vizsgaidőpontja
június 15.

6. A Belügyminisztérium irányítása alá tartozó, a
7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet szerint folyó iskola-
rendszerű határrendész szakképesítés írásbeli vizsga-
időpontja május 27.

7. A 4. és 5. pontban meghatározott időponttól eltérő
írásbeli vizsgaidőpontot állapíthat meg a szakképesítés
szerint érdekelt minisztérium, ha a képzés kísérleti, egyedi
engedély alapján folyik.

Megjegyzés:

1. A szakközépiskolák szakmai elméleti írásbeli tantárgyai
vizsganapjainak tételes felsorolását a szakközépiskolai érett-
ségi-képesítő vizsgaszabályzat függeléke tartalmazza.

2. A dolgozók kétéves technikusképző tagozatán végzők
számára a szakmai elmélet írásbeli képesítő időpontjai
megegyeznek a műszaki szakközépiskolák nappali tagoza-
ta 1/13. (V.) évfolyamára előírt vizsgaidőpontokkal.

**A népjóléti miniszter
11/1998. (IV. 17.) NM
rendelete**

**a képi diagnosztikai és intervenciós asszisztens
szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeinek
kiadásáról**

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 5. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A népjóléti ágazatba tartozó képi diagnosztikai és intervenciós asszisztens szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit e rendelet *mellékletében* foglaltak szerint határozom meg.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

Dr. Kökény Mihály s. k.,
népjóléti miniszter

Melléklet a 11/1998. (IV. 17.) NM rendelethez

Jegyzék

az állam által elismert — a népjóléti ágazathoz tartozó — szakképesítésekhez emelkedő sorszám szerint kiadott szakmai és vizsgakövetelményekről

Sor-szám	OKJ azonosító száma	Szakképesítés megnevezése	Bevezetésének kezdő napja	Alkalmazásának utolsó napja	Vizsga szervezője	Szakképesítés központi programjának engedélyszáma	Megjegyzés
----------	---------------------	---------------------------	---------------------------	-----------------------------	-------------------	---	------------

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 55 5030 01
2. A szakképesítés megnevezése: képi diagnosztikai (és intervenciós) asszisztens
3. A képzés formája: akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése
3232	Szakasszisztens (orvosi)

2. A szakképesítéssel betölthető további és rokon munkakörök, foglalkozások

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése
3232	Szakasszisztens (orvosi)
	— Képi diagnosztikai asszisztens
	— Röntgenasszisztens
	— Röntgen-műtős szakasszisztens

3. A munkaterület rövid, jellemző leírása

A képi diagnosztikai és intervenciós asszisztens:
 — Munkáját hivatásszerűen gyakorolja, betartja etikai normáit.
 — A szakellátásban részt vevő team egyenrangú tagja. Kompetenciájának megfelelően szervez, irányít, kivitelez.
 — A képzőterület invazív és noninvazív diagnosztikai és terápiás ellátás valamennyi területén tevékenykedik (rönt-

gendiagnosztika, ultrahang vizsgálat, komputertomográfia, mágneses rezonancia, angiográfia és intervenciósi radiológia).

III. A szakképesítés szakmai követelményei

1. A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok

— Felméri az ellátásra kerülő páciensek szükségleteit, megszervezi és közreműködik azok kielégítésében.

— Egészségnevelési feladatokat végez.

— A diagnosztikai és terápiás eljárásokra a beteget a szakmai szabályok szerint előkészíti.

— A beteget kikérdezi a vizsgálat elvégzése szempontjából lényeges anamnesztikus adatokról, korábbi vizsgálatairól. Minden információt dokumentál.

— A vizsgálatokhoz/beavatkozásokhoz szükséges eszközöket, gyógyszereket, kontrasztanyagokat, készülékeket előkészíti, kezeli, karbantartja és orvosi útmutatás alapján pótolja. (Orvosi utasításra a kontrasztanyagot a betegnek beadja vagy beadásában közreműködik.)

— A munkával kapcsolatos fertőtlenítő eljárásokat elvégzi, a higiénés előírásokat betartja és betartatja.

— A betegeket fogadja, irányítja, tájékoztatja, közreműködik írásos beleegyezésének (tájékoztató beleegyezés) a kikérésében. Megtanítja a szükséges együttműködésre, a vizsgálathoz beavatkozáshoz szükséges adekvát viselkedésre.

— A páciens a vizsgálatokra előkészíti.

— A vizsgálat közben a beteget megfigyeli, az észlelteket közli a vizsgáló orvossal.

— A páciens a vizsgálatok alatt segíti.

— A fiziológiás és kóros állapotokat elkülöníti, véleményét közli a vizsgálatot végző orvossal. Az életveszélyes állapotot felismeri, az első adekvát intézkedést megteszi, az ehhez szükséges eszközöket karbantartja, készenlétükről gondoskodik. Mindeközben a beteget pszichésen támogatja, szomatikus szükségleteiről intézkedik.

— Egyes diagnosztikai műveleteket, vizsgálati típusokat elvégez, részben önállóan, részben az orvos utasítására, vagy vele együttműködve, illetve a vizsgálatok kivitelezésében közreműködik.

— Felvételeket önállóan készít és kidolgoz.

— Az elkészült vizsgálat képanyagát elkészíti, kidolgozza, értékeli, leletezésre előkészíti. Közreműködik a leletezésben, gondoskodik és ellenőrzi a leletkiadást. A lelet dokumentálását elkészíti és ellenőrzi.

— A kész vizsgálat dokumentációit megfelelően archíválja.

— A statisztikai kimutatásokat elkészíti.

— A munkájával kapcsolatos sugárvédelmi előírásokat betartja és betartatja a páciens, a környezete és a saját egészsége érdekében. A sugárvédelmi eszközöket adekvátan használja.

— A technikai és műszaki hibákat felismeri, az esetleges egészségi és anyagi kár megelőzése érdekében megteszi az első megfelelő lépéseket, és további elhárításuk megszervezésében közreműködik.

— Mindenkor a személyre szóló betegellátás szempontjainak figyelembevételével tevékenykedik. Törekszik a gazdaságos és feladatorientált munkavégzésre.

— Konzultál és együttműködik a team más tagjaival és az ellátásban részt vevő más teamekkel.

— A higiénés rendszabályokat betartja és betartatja.

— A képkötő berendezéseket és egyéb technikai eszközöket tisztán tartja.

— Önmagát képezi, ismereteit átadja munkatársainak, valamint a gyakorló asszisztens tanulóknak.

— Folyamatos minőségbiztosítást és kontrollt végez önálló kompetenciái vonatkozásában.

Továbbá:

Röntgendiagnosztikai munkahelyen:

— A kért röntgenfelvételt elkészíti, technikai szempontból értékeli, szükség esetén megismétli, illetve az eredeti problémafelvetés alapján újabb felvétellel egészíti ki, orvossal történt konzultáció után.

Ultrahang munkahelyen:

— Az ultrahang vizsgálóberendezés programjai közül a vizsgálathoz adekvát program kiválasztása, alkalmazása.

— Végtagi és nyaki, valamint kismedencei és hasi ultrahang vizsgálatok önálló végzése orvosi felügyelettel. Konzultáció az orvossal a további vizsgálatokról. Képi dokumentáció készítése, adatbázis kezelése.

— Ultrahangvezérelt intervenciósi beavatkozások előkészítése, közreműködés a kivitelezésben.

Komputertomográfias (CT) munkahelyen:

— A betegek pszichés felkészítése a vizsgálatra.

— A vizsgálat megtervezése orvossal történt konzultáció alapján.

— Az egyes vizsgálati protokollok önálló elvégzése.

— A vizsgálat feldolgozása (mérések, rekonstrukciók elvégzése). Adatbázis-kezelés.

— Komputertomográfiával vezérelt intervenciósi beavatkozások előkészítése, közreműködés a kivitelezésben.

Mágneses rezonanciás (MR) munkahelyen:

— A betegek pszichés felkészítése a vizsgálatra.

— Az MR-rel kapcsolatos különböző vizsgálati szekvenciák, speciális képkötési és diagnosztikai lehetőségek ismerete és alkalmazása.

— A berendezés technikai sajátosságaiból fakadó különleges veszélyek figyelembevétele a betegek felvilágosítása során (implantált fémprotézisek, pacemaker, ruházat).

— A vizsgálatot kizáró okok felismerése, speciális munkavédelmi intézkedések betartása és betartatása.

Angiográfias-intervenció munkahelyen:

— A műtői munka speciális körülményeinek és szabályainak figyelembevétele.

— Ezen a munkahelyen kiemelt feladat a beteg megfelelő elhelyezése, az írásbeli tájékoztató beleegyezés kérése.

— Előkészítés a beavatkozáshoz.

— A szövődmények elhárításához szükséges anyagok, eszközök biztosítása, a folyamatos készenléti állapot.

— A speciális eszközök, katéterek, kontrasztanyag, befecskendező automata előkészítése, működőképességének biztosítása.

— A műtői higiénés protokollok elkészítése, végzése, gyakorlati kivitelezése és monitorozása.

— A vizsgálati programok elkészítésében és kivitelezésében való közreműködés, a képi dokumentáció elkészítése, archiválása (film, video, computer disc stb.).

2. Követelmények

A képi diagnosztikai és intervenció asszisztens az alábbiakra legyen képes:

a) A diagnosztikai és terápiás eljárásokban együttműködni a vizsgáló orvossal és az ellátó team más tagjaival:

— a beteget tájékoztatni a vizsgálatról vagy a beavatkozásról,

— alapápolást elvégezni: a beteg ellátási szükségleteit felmérni és azokat kielégíteni,

— felmérni az ellátásra kerülő egyes korcsoportok (csecsemő, kisdéd, gyermek, serdülő, felnőtt, időskorú) eltérő speciális pszichológiai és szomatikus szükségleteit, és tevékenységét ezek szerint tervezni és végezni,

— a fiziológias, adekvát és kóros állapotokat biztonságosan felismerni, segídeni az utóbbiak megelőzésében és ellátásában,

— a szakmai tevékenységhez nélkülözhetetlen orvosi szakkifejezéseket értelmezni és alkalmazni, beleértve a vizsgálati eredmények és a dokumentumok adatait is,

— a beteget vizsgálatra felkészíteni (technikai, fizikális, pszichés),

— a felvételtechnika szabályai szerint önállóan röntgenfelvételeket készíteni, és megítélni azok minőségét,

— filmkidolgozást és archiválást önállóan végezni,

— közreműködni az átvilágításnál,

— kontrasztanyagot és eszközöket előkészíteni, és közreműködni a vizsgálatok kivitelezésében,

— legyen ismerete a komplex emlődiagnosztikáról, ismeretei alapján legyen képes a beteget előkészíteni a mamográfias felvételhez, segídeni, ellátni az orvos által előírt feladatokat,

— vizsgálatokkal kapcsolatos adminisztrációs feladatokat végezni,

— az osztály jelentési kötelezettségeivel kapcsolatos statisztikai kimutatásokat elkészíteni,

— ultrahang laboratóriumban végtagi és nyaki doppler ultrahang vizsgálatot, valamint kismencedei és hasi ultra-

hang vizsgálatokat önállóan elvégezni orvosi felügyelettel, azokat szakszerűen dokumentálni,

— komputertomográfias és mágneses rezonanciás vizsgálatokat elvégezni, és azokat szakszerűen dokumentálni,

— angiográfias munkahelyen diagnosztikai és terápiás feladatok elvégzésénél közreműködni,

— felismerni a munkája során előforduló szövődmények, szakszerűen tudjon segídeni megelőzésükben és ellátásukban,

— a radiológiai ellátásból származó esetleges egészségkárosító hatásokat felismerni, és azokat elsődlegesen ellátni, illetve a káros hatásokat megszüntetni,

— a működési alapelvek ismeretében kezelni a berendezéseket és a sugárvédelmi eszközöket,

— a legfontosabb élettani mutatók méréséhez és az életmentéshez szükséges eszközöket előkészíteni, kezelni,

— az életveszélyes állapotokat felismerni és az első intézkedéseket megtenni,

— az akut állapotokat ellátni, elsősegélyt nyújtani (a szükséges beavatkozás sürgősségét megítélni),

— a reszuszcitációt megkezdeni, és az orvos megérkezéséig folyamatosan végezni.

b) Szervezési feladatokat elvégezni:

— részt venni az ellátó egység menedzsmentjében, valamint a közösen kialakított célok gyakorlati megvalósításában,

— az optimális munkafolyamatot megtervezni és kivitelezni,

— a biztonságos és folyamatos működéshez szükséges tárgyi, technikai és higiénés feltételek megteremtésében kompetenciáinak megfelelően közreműködni,

— a sürgősségi betegellátás szervezésében részt venni,

— ismerni és alkalmazni az egészségügyi biztosítási rendszer előírásait, ennek megfelelően adminisztratív feladatokat elvégezni.

c) Betegségmegelőzési, egészségmegőrzési feladatok:

— saját testi-lelki egészségét megőrizni,

— a társadalom egészségszemléletének formálásában közreműködni,

— az egészségnevelés módszereit alkalmazni,

— önmagát és másokat megismerni, a csoportdinamikai jelenségeket felismerni, és csoportdinamikai módszereket alkalmazni,

— felismerni és kezelni az életkori sajátosságokat, valamint a devianciákkal és a veszélyeztetettségekkel kapcsolatos problémákat,

— figyelembe venni az ember és környezet kapcsolatának közegészségügyi, járványügyi és sugár-egészségügyi vonatkozásait,

— szűrési vizsgálatokban aktívan részt venni.

d) A szerepének megfelelően pozitív módon kommunikálni:

— alapszinten idegen nyelven is információkat adni és venni, szóban és írásban egyaránt,

— szaksegítségért hívni,

— komputert használni (szövegszerkesztő program, statisztikai programok, táblázatkészítés, képfeldolgozó programok),

— a betegre vonatkozó adatokat regisztrálni, adminisztrálni.

e) Az egészségügyi szakemberhez méltó viselkedési és együttélési normákat alkalmazni:

— kompetenciáit és felelősségeit felismerni és betartani,

— megfelelni fogadalomban vállalt titoktartási kötelezettségének,

— empátiás magatartást tanúsítani, az embert, az életet mint értéket tisztelni az élet minden szakaszában,

— feladatait a munkakörrel kapcsolatos előírások betartásával pontosan és szakszerűen elvégezni, a vonatkozó etikai szabályok értelemszerű betartásával és betartatásával,

— a társas érintkezés szabályait betartani,

— kegyeletteljes viselkedést tanúsítani a halottal és hozzátartozóival,

— a beteg értéktárgyait az utasításoknak megfelelően kezelni,

— külső megjelenésével is feleljen meg vállalt hivatásának.

f) Önmagát tovább képezni:

— lépést tartani az ágazat tudományos-technikai fejlődésével, a naprakész szakmai tudás érdekében,

— önállóan és szervezett képzési formában önmagát tovább képezni,

— hasznosítani a szakma új eredményeit, részt venni az egészségügyi személyzet és az egészségügyi ellátás fejlesztése és irányítása terén folyó kutatásokban.

g) Ismereteket átadni:

— önállóan és teamjének tagjaként szaktudását átadni, oktatni, nevelni,

— az egészség megőrzése, a népesség egészségi állapota javítása érdekében ismereteket átadni a munkahelyen kívül is.

IV. A vizsgáztatás követelményei

1. A szakmai vizsgára jelentkezés feltétele: az érvényes abszolutorium.

Az abszolutorium érvényességéhez szükséges:

— a tantervben előírt kreditpontok megszerzése,

— modulonként (tantárgyanként) érvényes vizsga,

— elfogadott szakdolgozat,

— a tantervben előírt szakmai gyakorlatok teljesítése és azok igazolása.

A szakmai gyakorlatok igazolását a Leckekönyv tartalmazza: a letöltött gyakorlat tárgyának, óraszámának, intézményének, időpontjának a megjelölésével.

Az igazolást a hivatalosan kijelölt gyakorlatvezető írja alá.

A jelölt csak akkor bocsátható a szakmai vizsgára, ha valamennyi előírt szakmai gyakorlatát letöltötte, és azt a Leckekönyvvel igazolta.

2. A szakmai vizsga követelményei

A pályakezdő képi diagnosztikai és intervenciósszasszistens ismerje:

— az egészségügyi szakemberekkel szembeni elvárásokat,

— az egészségügyi tevékenységhez kapcsolódó társadalomtudományok eredményeit, a szociális szféra és az egészségügy szoros kapcsolatát, sajátítsa el és magatartásában érvényesítse az általános emberi és az egészségügyi értékszemléleten alapuló humanizmus alapelveit,

— azokat a társadalomtudományi eredményeket, amelyek egyrészt az életkori sajátosságokkal, másrészt a különböző devianciákkal és veszélyeztetettségekkel kapcsolatosak,

— az alapvető emberi szükségleteket,

— a személyiség alapvető intra- és interperszonális működési sajátosságait,

— az ellátási körébe kerülő különböző korosztályok eltérő speciális pszichológiai szükségleteit, fiziológiai sajátosságait,

— a pszichoszomatikus károsodások pszichés és szociális rizikófaktorait;

— a képkalkotó diagnosztika, valamint katéterterápiás eljárások célját, feladatait, intézményrendszerét, valamint a szakágazat rövid történetét,

— az egészségügy előtt álló közép- és hosszú távú feladatokat, az abból következő szakágazati tennivalókat,

— a szakágazati tevékenység fizikokémiai, biológiai hatását az élő szervezetre, s ezek fiziko-kémiai hátterét,

— a szakmai tevékenységhez nélkülözhetetlen orvosi szakkifejezéseket, beleértve a vizsgálati eredmények és a dokumentumok adatainak értelmezését is,

— az ágazat személyi és tárgyi feltételeit, a használatos eszközöket,

— a szakágazati ellátási folyamat irányításának elveit,

— az ember és a környezet kapcsolatának közegészségügyi, járványügyi vonatkozásait, az ember és környezete kapcsolatát meghatározó élettani, kórélettani alapfogalmakat,

— a szakágazati járványtani vonatkozásait, módszereit, a nozokomiális infekciók megjelenési formáit, okait, a fertőző betegségek klinikumának, járványtanának ágazati vonatkozásait és a betegek ellátásának alapvető sajátosságait,

— tevékenységének sugár-egészségügyi vonatkozásait,

— a beteg vizsgálatokra való felkészítésének lépéseit (technika, fizikális, pszichés),

— a vérkeringés szerveinek, a légzőszerveknek, az emésztőszerveknek, az urogenitális rendszer, a vér és vérképzőszervek, a neuroendokrin rendszer, a mozgásszervek betegségeinek azon etiológiai és patogenetikus vonatkozásait, ahol a képkalkotó ellátásnak diagnosztikus vagy terápiás vonatkozásai lehetnek,

— a csecsemő, a kisdted, a gyermek és serdülő eltérő életkori sajátosságait, egészséges életmódját,

— a gyermek—szülő kapcsolat jelentőségét, a kapcsolattartás feltétele megteremtésének módjait,

— az újszülött és gyermekkori leggyakoribb elváltozások képzési vonatkozásait,

— az életveszélyes állapotokat, az elsősegélynyújtás indikációit és szabályait.

Legyen képes:

— feladatkörén belül a gondjaira bízott páciensek szomatikus, pszichés, szociális szükségleteit, az intézeti, a kórházi szakellátás területén kielégíteni,

— a szakágazati ellátási folyamat maradéktalan véghezviteléhez szükséges információkat, erőforrásokat feltárni, valamint az ellátási terv elkészítésében közreműködni a team más tagjaival, beleértve az ágazati ellátási folyamat tervezését, kivitelezését is,

— a radiológiai ellátásból fakadó esetleges egészségkárosító hatásokat felismerni, és azok elsődleges ellátását elvégezni, illetve a káros hatásokat megszüntetni,

— az életmentéshez, valamint a legfontosabb élettani mutatók méréséhez szükséges eszközöket előkészíteni, kezelni,

— az életveszélyes állapotokat felismerni, és az első intézkedéseket megtenni,

— az elsősegélyszerű gyors ellátást végezni, a szükséges beavatkozások sürgősségét megítélni,

— a reszuszcitációt megkezdeni, és az orvos megérkezéig folyamatosan végezni,

— munkája során hasznosítani a szakirodalomban megjelenő eredményeket, részt venni az egészségügyi személyzet és egészségügyi ellátás fejlesztése és irányítása terén folyó kutatásokban, az ellátás javítását segítő új módszerek kialakításában,

— önmagát és másokat megismerni, információkat közölni, döntéseit elfogadtatni, csoportdinamikai jelenségeket felismerni, és csoportdinamikai módszereket alkalmazni,

— az egészségnevelés módszereit alkalmazni.

A pályakezdő képi diagnosztikai és intervenció asszisztens tudja:

— a beteg ellátási szükségleteit felmérni, az ellátási tervet kidolgozni, a korszerű képzési műveleteket megszervezni, kivitelezni, valamint a végzett munkát dokumentálni, kapcsolatokat teremteni,

— a legfontosabb élettani paramétereket megfigyelni,

— a vérkeringés szerveinek, a légzőszervek, az emésztőszervek, az urogenitális rendszer, a vér és vérképzőszervek, a neuroendokrin rendszer, a mozgásszervek betegségeihez társuló panaszokat és tüneteket észlelni, és a képzési ellátás szempontjából értékelni,

— az asszisztálás feladatait a nőgyógyászati diagnosztikus és terápiás ellátási formák képzési részében,

— a csecsemő- és gyermekosztályokon szokásos képzési vizsgálatokból, a speciális radiológiai beavatkozások asszisztálásában, a különféle képzési eszközös vizsgálá-

tok előkészítésében a kompetenciájának megfelelő feladatokat elvégezni,

— az intenzív osztályon szokásos szakágazati beavatkozásokban közreműködni.

3. A szakmai vizsga részei

Szakmai elméleti vizsga:

— írásbeli,

— szóbeli.

Szakmai gyakorlati vizsga (röntgendiagnosztika, ultrahang, komputertomográfia, mágneses rezonancia, angiográfia munkaterületeken).

a) Írásbeli vizsga

A vizsgázók komplex tételt oldanak meg a tantervben szereplő modulok tartalmából, amelyet a Népjóléti Minisztérium központilag ad ki.

(Az írásbeli tételek egyetlen szakmai vizsgán használhatók fel).

Tantárgyak:

— egészségügyi ismeretek,

— képzési eljárások elmélete.

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc.

b) Szóbeli vizsga

Tantárgyak:

— egészségügyi ismeretek,

— képzési eljárások elmélete.

A tantárgyak témakörei: anatómia, élettan, tér- és metszeti anatómia, fizika, orvosi latin, sugárvédelem, sugárbiológia, röntgen fototechnika elmélet, klinikai ismeretek, képzési eljárások, pszichológia, egészségügyi ügyvitel és szervezés, gyógyszerteran, komputertomográfia, mágneses rezonancia, ultrahang, intervenció.

A szóbeli vizsga során a vizsgázónak a megadott tantárgyak mindegyikéből egy-egy komplex tételt kell megválaszolnia.

A szóbeli vizsga tételeket a Népjóléti Minisztérium határozza meg.

c) Gyakorlati vizsga:

(Hagyományos röntgen, intervenció radiológia, UH, CT, MR, röntgen-műtő, filmkidolgozás munkaterületeken.)

A gyakorlati vizsgán a jelöltnek komplex tételt kell megoldania a „Képzési eljárások gyakorlata” című tantárgyból. A tantárgy az alábbi témaköröket öleli fel: felvételtechnika, röntgen fototechnika, számítástechnika, orvosi latin, higiéné, interperszonális kapcsolatok, gyógyszerteran, egészségügyi ügyvitel és szervezés, adatrögzítés, leletezés, archiválás, oxyologia, kommunikáció.

A gyakorlati vizsga munkafeladatai: a képi diagnosztikai és intervenció asszisztens munkafolyamatait (munkaműveleteit) magába foglaló feladatok megoldása. A beteg érkezésétől távozásáig történő képi diagnosztikai és intervenció szakasszisztens feladatok elvégzése. A vizsgázó a vizsgafeladatát a vizsgabizottság folyamatos megfigyelése mellett végezheti.

Megfigyelési szempontok:

- a beteggel való bánásmód,
- a kommunikációs tevékenységek hatékonysága,
- a figyelem koncentrálttsága, pontosság, munkaszervezés,
- a munkahelyek műszereinek, berendezéseinek és az alkalmazott gyógyszerek, kontrasztanyagok ismerete és használata,
- a gyakorlati feladatok megoldásának szintje (önállóság, biztonság, időfaktor),
- szakmai tájékozottság, felismerő-, döntő-, cselekvőképesség,
- a dokumentáció kivitelezése,
- a munkafolyamat elméleti alapjainak ismerete,
- megjelenés, viselkedés.

d) A vizsgázó teljesítményének értékelése:

A módosított 10/1993. (XII. 30.) MüM rendelet a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szabályozza.

e) Az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés megszerzésének feltételei:

- érvényes abszolutórium,
- érvényes szakmai vizsga.

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 12/1998. (IV. 17.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló eljárásban meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 334. § (2) bekezdése és 337. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozók alkotmányellenesnek tartják azokat a szabályokat, „amelyek a társ tulajdonosok egyetemleges felelősségéről intézkednek” a társasházak egyes közüzemi tartozásai tekintetében. Beadványukban vizsgálni kért jogszabályként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 334. § (2) bekezdését és 337. § (2) bekezdését jelölték meg, s hivatkoztak az Alkotmány 55. § (1) bekezdése és 70/E. § (1) bekezdése sérelmére. Az indítványozók ugyanakkor kifejtették azt is, hogy „nem felel meg a valóságnak a társasházak esetében a Ptk. 334. § (2) bekezdésének az a feltételezése, hogy a szolgáltatás nem osztható”.

Az Alkotmány hivatkozott szabályai értelmében mindenkinnek joga van a személyi biztonságra, és a Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz.

A Ptk. 334. § (1) bekezdése szerint, ha többen tartoznak egy szolgáltatással, illetőleg egy szolgáltatást többen követhetnek, és e szolgáltatás osztható, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában minden kötelezettől csak a ráeső részt lehet követelni, és minden jogosult csak az őt megillető részt követelheti. A kötelezettek, illetőleg a jogosultak részaránya kétség esetében egyenlő.

A (2) bekezdés szerint, ha a szolgáltatás nem osztható, a teljesítés bármelyik kötelezettől vagy valamennyiüktől követelhető (a kötelezettek egyetemlegessége).

A 337. § (2) bekezdése szerint az egyetemlegesen kötelezettek egymás szerződészegéséért is felelnek.

2. Az indítvány alaptalan.

A Ptk. 334. és 337. §-a a Ptk. Negyedik Része I. címében, a szerződésre vonatkozó szabályok között (XXVIII. fejezet) helyezkedik el. Ez a fejezet a társasház-tulajdonra vonatkozó szabályt nem tartalmaz, és nem tartalmaz különös rendelkezést a társasházak szerződéseire sem.

A Ptk. 334. § (1) és (2) bekezdésének konkrét tényállásra vonatkoztatása és ezzel kapcsolatban az értelmezése nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. A Ptk. e szabályainak mikénti alkalmazása társasház közüzemi szerződéseire, esetleges tartozásaira a rendes bíróságra tartozik. A rendes bíróságra tartozik annak eldöntése is, hogy a tartozások esetén a kötelezettek egyetemlegessége pusztán a Ptk. e szabályai alapján, más jogszabály közbejötté nélkül megállapítható-e.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (Abtv.) 20. §-a szerint az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el. Az Abtv. 22. § (2) bekezdése szerint az indítványnak a kérelem alapjául szolgáló ok megjelölése mellett határozott kérelmet kell tartalmaznia. Ez azt jelenti, hogy az indítványozónak meg kell jelölnie nemcsak a jogszabályt, hanem a jogszabálynak azt a konkrét rendelkezését, amelyet az Alkotmánynak ugyancsak valamely konkrét rendelkezésébe ütközőnek tart (440/B/1993. AB végzés, ABH 1993. 910.).

Az Alkotmánybíróság eljárásában tehát az vizsgálható, hogy az indítványban megjelölt és megsemmisíteni kért jogszabály ellentétben áll-e az indítványban felhívott alkotmányi rendelkezéssel.

A Ptk. 334. § (2) bekezdése és 337. § (2) bekezdése általános rendelkezései nem hozhatók összefüggésbe a szociális biztonsághoz való joggal és az Alkotmány 55. § (1) bekezdésével.

3. Az indítvány benyújtását követően az Országgyűlés elfogadta a társasházról szóló 1997. évi CLVII. törvényt (T.). A T. — a 40. § (1) bekezdése szerint — 1998. március 1-jén hatályba lépett.

A T. 3. § (1) bekezdése szerint a társasház tulajdonostársainak közössége (a továbbiakban: közösség) az általa viselt közös név alatt az épület fenntartása, felújítása és a közös tulajdonnal kapcsolatos ügyek intézése során jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat, önállóan perelhet és perelhető, gyakorolja a közös tulajdonnal kapcsolatos tulajdonosi jogokat, viseli a közös tulajdon terheit. A társasháznak vagy a tulajdonostársaknak ezzel ellentétes rendelkezése harmadik személyekkel szemben hatálytalan.

A T. 3. § (3) bekezdése szerint a közösség egészét terhelő kötelezettség teljesítéséért a tulajdonostársak tulajdoni hányaduk — vagy az alapító okiratban, illetőleg a szervezeti-működési szabályzatban ettől eltérően meghatározott mérték — szerint felelnek az egyszerű (sortartásos) kezesség szabályai szerint.

Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a gázszolgáltatásról szól az 1994. évi XLI. törvény (Gsz.) és a végrehajtására kiadott 3/1995. (I. 20.) Korm. rendelet; a villamos energia termeléséről, szállításáról és szolgáltatásáról szól az 1994. évi XLVIII. törvény (Vet.) és az egyes rendelkezéseinek végrehajtására kiadott 34/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet.

A gázszolgáltatási közüzemi szabályzat szerint, ha a gázszolgáltatást egy szerződés alapján többen veszik igénybe (több fogyasztó van), egyetemlegesen felelősek a fogyasztott gáz díjának megfizetéséért [Gsz. Vhr. 1. számú melléklete 5. §-ának (4) bekezdése].

A villamos energia közüzemi szabályzat szerint a közös fogyasztókat — a villamosenergia-szolgáltatás és -vételezés tekintetében — egyenlő jogok illetik meg, és a fogyasztás díjának megfizetéséért egyetemlegesen felelősek [Vet. Vhr. 1. számú melléklete 13. §-ának (4) bekezdése].

A T. 44. §-a szerint a Gsz. Vhr. 1. számú melléklete 13. §-ának (4) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Nem vonatkozik az egyetemleges felelősség a társasházban a közös tulajdonban álló épületrészben (helyiségben) történő fogyasztás díjfizetési kötelezettségére.”

A T. 45. §-a szerint pedig a Vet. Vhr. 1. számú melléklete 5. §-ának (4) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„Nem vonatkozik az egyetemleges felelősség a társasházban a közös tulajdonban álló épületrészben (helyiségben) történő fogyasztás díjfizetési kötelezettségére.”

Az Alkotmánybíróság minderre tekintettel az indítványt elutasította.

Az Alkotmánybíróság a határozatban foglalt alkotmánybírósági álláspont közérdekűségére tekintettel rendelte el határozatának a hivatalos lapban való közzétételét.

Dr. Sólyom László s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Ádám Antal s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kilényi Géza s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lábady Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Németh János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Ödön s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Vörös Imre s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1146/B/1996/12.

A Köztársasági Elnök határozatai

A Köztársaság Elnökének 55/1998. (IV. 17.) KE határozata

**Gedai Károly rendkívüli és meghatalmazott nagykövet
megbízás alóli felmentéséről**

A külügyminiszter előterjesztésére *Gedai Károly* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet — saját kérésére — felmentem a Magyar Köztársaság ottawai nagykövetségének vezetésére kapott megbízása alól.

Budapest, 1998. február 18.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Kovács László s. k.,
külügyminiszter

**A Köztársaság Elnökének
56/1998. (IV. 17.) KE
határozata**

**Papp Sándor rendkívüli és meghatalmazott nagykövet
megbízásáról**

A külügyminiszter előterjesztésére *Papp Sándor* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet megbízom a Magyar Köztársaság ottawai nagykövetségének vezetésével.

Budapest, 1998. február 18.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Kovács László s. k.,
külügyminiszter

**A Köztársaság Elnökének
57/1998. (IV. 17.) KE
határozata**

egyetemi tanárok felmentéséről

A művelődési és közoktatási miniszter előterjesztésére

dr. Kuhn Endrét és

dr. Székely Józsefet

a Pécsi Orvostudományi Egyetem egyetemi tanárát — 70. életévük betöltésére való tekintettel — 1998. június 30. napjával e tisztségük alól felmentem.

Budapest, 1998. április 10.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Dr. Magyar Bálint s. k.,
művelődési és közoktatási miniszter

**A Köztársaság Elnökének
58/1998. (IV. 17.) KE
határozata**

rendőr dandártábornokká történő kinevezésről

A belügyminiszter javaslatára

az eddig végzett kimagasló tevékenysége elismeréséül, a rendőrség napja alkalmából

1998. április 24-i hatállyal

dr. Bene László r. ezredest rendőr dandártábornokká

kinevezem.

Budapest, 1998. április 10.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Kuncze Gábor s. k.,
belügyminiszter

A Miniszterelnök határozatai

**A Miniszterelnök
14/1998. (IV. 17.) ME
határozata**

**az Országos Statisztikai Tanács tagjának
megbízásáról**

A statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény 7. §-ának (4) bekezdése alapján — a Központi Statisztikai Hivatal elnöke előterjesztésére —

dr. Zumbok Ferencet, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala vezetője igazgatási helyettesét

1999. december 31-ig terjedő időre

az Országos Statisztikai Tanács tagsági teendőinek ellátásával megbízom.

Horn Gyula s. k.,
miniszterelnök

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

A munkaügyi miniszter

k ö z l e m é n y e

a fogyatékos fiatalok számára készült szakképesítések szakmai programjának kiadásáról

A fogyatékos fiatalok számára készült, alábbi szakképesítések adaptált szakmai programjai (tantervei) kiadásra kerültek:

- 33 7826 01 Cukrász (hallássérültek számára)
- 33 7826 02 Szakács (hallássérültek számára)

Jóváhagyási szám: 5536/98. III. 23.

- 21 5272 01 Bőrtárgykészítő (enyhe értelmi fogyatékosok számára)
- 21 5272 07 Cipőjavító (mozgáskorlátozottak számára)
- 33 5286 01 Optikaiüveg-csiszoló (mozgáskorlátozottak számára)
- 33 5272 07 Szíjgyártó-nyerges (mozgáskorlátozottak számára)

Jóváhagyási szám: 903/98. III. 23.

- 33 3404 01 Gépíró- és szövegszerkesztő (hallássérültek számára)
- 21 6207 04 Kerti munkás (enyhe értelmi fogyatékosok számára)
- 33 4641 01 Számítógép-kezelő (használó) (látássérültek — vakok — számára)
- 54 4641 04 Számítástechnikai-programozó (látássérültek — vakok — számára)
- 52 4641 03 Számítástechnikai szoftver-üzemeltető (látássérültek — vakok — számára)

Jóváhagyási szám: 1103/98. III. 23.

A szakképesítések szakmai programjait a Nemzeti Szakképzési Intézet forgalmazza.

A megrendeléseket az

NSZI Dokumentációs Osztály
1087 Budapest, Berzsenyi u. 6.

levélcímre lehet megküldeni.

Kiss Péter s. k.,
munkaügyi miniszter

A Vidéki Magyarországiért Párt 1997. évi pénzügyi zárómérlege

Forintban

Bevételek

1. Tagdíjak	4 320,00
2. Állami költségvetésből származó támogatás	—
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás	—
4. Egyéb hozzájárulások, adományok	—
5. A párt által alapított vállalat és korlátolt felelősségű társaság nyereségéből származó bevétel	—
6. Egyéb bevételek	63 213,00
Összes bevétel a gazdasági évben	67 533,00

Kiadások

1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára	—
2. Támogatás egyéb szervezeteknek	—
3. Vállalkozások alapítására fordított összegek	—
4. Működési kiadások	20 076,00
5. Eszközbeszerzés	—
6. Politikai tevékenység kiadásai	10 000,00
7. Egyéb kiadások	4 571,00
Összes kiadás a gazdasági évben	34 647,00

Tényleges pénzügyi helyzet a gazdasági év zárásakor

1. 1997. évi nyitó	399 975,50
2. Bevételek a gazdasági évben	67 533,00
3. Kiadások a gazdasági évben	34 647,00
4. Többlet (hiány) a gazdasági évben	32 886,00
5. 1997. évi záró	432 861,50

Sáfár Kornélia s. k.,
elnök

**A Nemzeti Egység Párt
1997. évi pénzügyi zárómérlege**

Forintban

Bevételek

1. Tagdíjak	—
2. Állami költségvetésből származó támogatás	—
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás	—
4. Egyéb hozzájárulások, adományok	—
5. A párt által alapított vállalat és korlátolt felelősségű társaság nyereségéből származó bevétel	—
6. Egyéb bevételek	—
Összes bevétel a gazdasági évben	—

Kiadások

1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára	—
2. Támogatás egyéb szervezeteknek	—
3. Vállalkozások alapítására fordított összegek	—
4. Működési kiadások	20 000
5. Eszközbeszerzés	5 000
6. Politikai tevékenység kiadásai	5 000
7. Egyéb kiadások	2 000
Összes kiadás a gazdasági évben	32 000

*Péter Zoltán s. k.,
elnök*

VI. rész NEMZETKÖZI SZERZŐDÉSEK

Sorszám: 3.

*A külügyminisztertől***Közlemény**

a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya között a repülő és légvédelmi szakterületeken történő katonai együttműködésről szóló, Murszombaton, 1996. július 10-én aláírt Megállapodás hatálybalépéséről

Az 1997. évi III. törvény 3. §-ának (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a külügyminiszter közli, hogy a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya között a repülő és légvédelmi szakterületeken történő katonai együttműködésről szóló, Murszombaton, 1996. július 10-én aláírt Megállapodás V. Cikk 3. pontjában meghatározott hatálybalépési feltétel megvalósult. A Megállapodás, valamint a törvény 2. §-a 1998. március 24-én hatályba lépett.

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 1997. évi 120. számában kihirdetett, az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásról szóló 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet 2. számú mellékletének V/2. pontja helyesen:

	[I. fok]	[II. fok]
„2. Hírközlési ügyekben	A területi hírközlési felügyelet	A Hírközlési Főfelügyelet”
		(Kézirathiba)

A Magyar Közlöny 1998. évi 29. számában, a vágósertések vágás utáni minősítéséről és a hasított féltetek kereskedelmi osztályba sorolásáról szóló 15/1998. (IV. 3.) FM rendelet 5. §-a (1) bekezdésének *aa* pontjában a képlet helyesen a következő:

$$„Y = 55,424560 + 0,046111 \times W - 0,129923 \times SZ_1 - 0,818613 \times SZ_2 + 0,006391 \times SZ_2^2 + 0,189184 \times H_2”$$

(Nyomdahiba)

MEGJELENT

a

MAGYAR KÖZLÖNYTÁRGYMUTATÓJA

az 1998. év március hónapban közzétett jogszabályokról és egyéb közleményekről.

A tárgymutatót a Magyar Közlöny mai számához mellékeljük.

A tárgymutató árát az előfizetési díj magában foglalja.

FELHÍVÁS

Ingyen, teljesen díjtalanul adja Önnek a Hivatalos Hatályos Joganyagot CD lemezen a Magyar Hivatalos Közlönykiadó
Telefon: 117-9999

KÖZLEMÉNY

150 évvel ezelőtt jelent meg az első hivatalos Magyar Közlöny. Erre emlékezve a Magyar Hivatalos Közlönykiadó értesíti tisztelt előfizetőit, hogy 1998 januárjában minden közlöny-előfizetéssel rendelkező ügyfele részére ajándékként megküldi a **CD-JOGÁSZ** hatályos jogszabálygyűjtemény példányát. Ezáltal az előfizetők birtokába kerül az **EGYEDÜLIHIVATALOSHATÁLYOSJOGANYAG**. Az előfizető megismerheti a **CD-JOGÁSZ** előnyeit, használatát, és eldöntheti, hogy megrendeli-e a folyamatos hatályosítást, illetve karbantartást.

A CD lemezen megtalálhatók a *Magyar Köztársaság jogszabályainak mindenkori hatályos szövege mellett* azok Magyar Közlöny-beli *alapszövege*, a köztes *szövegváltozabk* mindegyike, a *bíróági határozatok* és egy folyamatosan karbantartott *iratmintatár*.

1998 folyamán várható az APEH közleményekkel, a vámtarifák folyamatosan frissített jegyzékével és statisztikai jelzőszámrendszerek gyűjteményével való kiegészítés.

A **CD-JOGÁSZ** program biztosítja a *megbízható, egyszerű és gyors keresést*, a szövegek és kiegészítő információik szabad megjelenítését és nyomtatását, a szövegek vágólapos átemelését WINDOWS rendszerű szövegkezelőkbe. Keresni lehet évszám(tól—ig), sorszám(tól—ig), kibocsátó(k), szövegtípus(ok), megjelenés helye, hatályossági szempontok szerint tetszőlegesen kombinálva ezeket a teljes szöveges (bármely szóra vagy szórészletre) kereséssel. Minden jogszabályhoz tartalmi fa (rajzos, működő tartalomjegyzék), kapcsolati fa (a módosító vagy kapcsolódó jogszabályok működő jegyzéke), információs lap és változatlista tartozik. A **CD-JOGÁSZ** lehetőséget kínál saját megjegyzések, könyvjelzők elhelyezésére és a szövegek különböző pontjai közti ugrások felépítésére.

A **CD-JOGÁSZ** hatályos jogszabálygyűjtemény használatához pontosan arra van szükség, ami bármely WINDOWS program használatához szükséges. Természetesen szükség van CD meghajtóra és lehetőség szerint egy jobb minőségű nyomtatóra.

A **CD-JOGÁSZ** nem csak egy CD lemez adatállományokkal és kereső programmal, hanem teljes körű szolgáltatás. Kézikönyv, beépített segítség és forródrót szolgáltatás tartozik közvetlenül a vásárlói csomaghoz. Lehetőség van felhasználói és rendszergazda oktatásra, és

a CD-JOGÁSZ éves előfizetője lehetőséget kap a Magyar Hivatalos Közlönykiadó
— kábel — on line rendszerének kedvezményes használatára.

Magyar Hivatalos Közlönykiadó

ELŐFIZETÉSIFELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOSÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint az üzleti élet híreit. Emellett a lapban fizető hirdetések is megjelennek. Térítési díj ellenében közzé tesszük — többek között — az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, tb-önkormányzatok, kamarák, helyi önkormányzatok egyházak, különböző képviselőtestületek közleményeit. Fizetett hirdetésként — akár színes oldalakon is — helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is. Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő gyors, pontos és rendezett formában történő közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyeből hasznos információkat is nyújt a lap.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címén, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357.; faxszám: 118-6668. Éves előfizetési díja: 5376 Ft áfával. Egy példány ára 24 oldalig 110 Ft áfával, utána 8 oldalanként 28 Ft áfával.

A **HIVATALOSÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a Kiadó közlönnyboltjában: 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel./fax: 267-2780.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendelem a **HIVATALOSÉRTESÍTŐ** című lapot példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

A megrendelő neve:

címe (város/község, irányítószám):

utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

Előfizetési díj

fél évre: 2688 Ft áfával

egy évre 5376 Ft áfával

Számlát kérek a befizetéshez

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Kiss Elemér. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1–3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: Nyéki József vezérigazgató.

Szerkesztőségi iroda: Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon/Fax: 266-5096.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál, 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 118-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 117-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönnyboltjában.

Éves előfizetési díj: 33 264 Ft. Egy példány ára: 70 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 35 Ft.

A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407